

Barn og unge i barnevernsinstitusjoner

HVORDAN HAR DE DET?

Rapport utarbeidet av Rambøll Management Consulting AS på oppdrag fra Barnevernsutvalget

Utarbeidet av Marie Bjella, Carina Riborg Holter & Ivan Bartulin Sørensen

August 2022

BARN OG UNGE I BARNEVERN SINSTITUSJONER HVORDAN HAR DE DET?

Oppdragsnavn **Undersøkelse blant barn og unge i barnevernsinstitusjoner**
Mottaker **Barnevernsutvalget**
Dato **08.08.2022**

INNHALDSFORTEGNELSE

1.	Sammendrag	3
2.	Bakgrunn	6
2.1	Barnevernsutvalget	6
2.2	Barnevernet	6
2.3	Om barnevernsinstitusjoner	7
2.4	Barn på barnevernsinstitusjon	7
3.	Om undersøkelsen	9
3.1	Spørreskjema	9
3.1.1	Pilotering	10
3.2	Gjennomføring	11
3.2.1	Målgruppe og undersøkelsesdesign	11
3.2.2	Datainnsamling	12
3.2.3	Samtykke	12
3.2.4	Frivillig undersøkelse	12
3.2.5	Personopplysninger	13
3.3	Resultatene i rapporten	13
3.3.1	Presentasjon av resultater på tvers av personlige og institusjonelle kjennetegn ved respondentene	13
3.3.2	Hvordan svarte barna og ungdommene på undersøkelsen?	13
3.3.3	Rapportens struktur	14
4.	Deltakelse	15
4.1	Deltakelse blant avdelinger	15
4.2	Deltakelse blant barn og unge	17
4.3	Systematisk frafall	19
4.4	Feilmarginer i resultatene	21
Resultater fra undersøkelsen		23
5.	Opplevelse av hverdagen	24
5.1	Trygghet og relasjoner	24
5.1.1	Sammenhenger med opplevelsen av trygghet	26
5.1.2	Hjelp og støtte	27
5.1.3	Relasjoner til de voksne på institusjonen	29
5.1.4	Kontaktpersonen i barnevernet	32
5.2	Relasjoner til jevnaldrende	33
5.2.1	Venner	34
5.2.2	Fritid	37
5.2.3	Sosiale medier	37
5.3	Familie	41
6.	Forhold ved hverdagen	43
6.1	Rettigheter og informasjon	43
6.2	Medvirkning	44

6.3	Juridisk assistanse	45
6.4	Tilsyn	46
6.5	Tvang	48
6.5.1	Tvangstiltak	49
6.5.2	Psykologiske konsekvenser av tvangstiltak	50
6.5.3	Kjennskap til tvangstiltak og klagemuligheter	53
6.5.4	Opplevelsen av tvang på tvers av alder og kjønn	54
6.6	Fosterhjem eller institusjon?	55
7.	Psykisk helse	57
7.1	Psykisk helse på tvers av kjønn	58
7.2	Sammenligning mot Ungdata	58
7.2.1	Sammenhenger med opplevelsen av glede	62
8.	Historisk sammenligning	63
8.1	Trygghet og relasjoner	64
8.1.1	De voksne på institusjonen	65
8.2	Rettigheter	66
8.3	Utvikling over lengere tidsserier	68
	Referanser	70
	Vedlegg 1: Spørreskjema	72
	Vedlegg 2: Frafallsanalyse	81

1. SAMMENDRAG

Om undersøkelsen

I april-mai ble det gjennomført en nasjonal undersøkelse blant barn og unge i barnevernsinstitusjoner. Formålet med undersøkelsen var å kartlegge hvordan barn og unge som bor på barnevernsinstitusjoner har det i hverdagen. Undersøkelsens målgruppe var alle barn og unge i barnevernsinstitusjoner i Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat).

Det var utfordringer knyttet til deltakelsen - 159 barn og unge svarte på hele undersøkelsen. Deltakelsen er betydelig lavere blant målgruppen i denne undersøkelsen enn i «Brukerundersøkelsen 2016» (Rambøll Management Consulting, 2016). På grunn av den lave deltakelsen, er det en viss usikkerhet knyttet til resultatene, og analyser og sammenhenger i dataene må tolkes i lys av dette.

De følgende avsnittene gir et kort sammendrag av undersøkelsens viktigste funn.

Trygghet på og tillit til voksne på institusjon

Følelsen av trygghet er viktig for barn og unges opplevelse av livsmestring og livskvalitet (Barneombudet, 2020). Overordnet viser resultatene i undersøkelsen at mange barn og unge føler seg trygge på institusjonen de bor på. De føler trygghet og omsorg fra voksne på institusjonen, og mange opplever at de voksne har tro på dem, tar seg tid til dem og at de stoler på de voksne der de bor.

Det er likevel en lavere, men betydningsfull andel, som oppgir at de ikke føler seg trygge. Det er mange ulike grunner til dette, men flere peker på at det skyldes de voksne som jobber på institusjonen, de andre ungdommene der de bor eller uforutsigbarhet rundt framtiden.

Det er også et mindretall som ikke opplever tilstrekkelig omsorg fra voksenpersoner på institusjonen. Rundt 2 av 10 stoler ikke på de voksne på institusjonen og opplever at de voksne ikke tar seg tid til dem. Noen opplever at de har blitt dårlig behandlet av de voksne, og oppgir ofte at de føler seg urettferdig behandlet eller at de ikke blir lyttet til som grunn.

Sosial støtte er viktig for å kunne mestre utfordringer i livet, og kanskje spesielt for barn og unge (Singstad, Wallander, Lydersen, Wichstrøm & Kayed, 2020). Resultatene i undersøkelsen tyder på at barn og unge enten går til andre barn og unge, venner eller de voksne på institusjonen for å be om hjelp når de har det vanskelig. Å be om hjelp er imidlertid ikke like lett for alle. Resultatene viser også at det er godt over en fjerdedel som synes det er vanskelig å be om hjelp, og 10 % som ikke har noen å gå til.

Relasjoner til jevnaldrende

Uavhengig av om institusjonen er stor eller liten, må barn og ungdom på institusjon ofte forholde seg til andre unge som bor på samme sted. Resultatene viser at halvparten trives med de andre ungdommene der de bor, mens 3 av 10 gjør ikke det.

Venner er viktig for den psykologiske utviklingen hos barn og unge, men også viktig for følelsen av tilhørighet og selvutfoldelse (del Valle, Bravo & Lopez, 2009). Resultatene viser at de aller fleste barn og unge på institusjon har en eller flere gode venner i livet, og noen som alltid er der

for dem. Men for noen barn på institusjon kan det være vanskelig å opprettholde eller starte nye vennskap, når man har flyttet bort fra hjemstedet sitt (Kayed, Jozefiak, Rimehaug, Tjeleflaat, Brubakk & Wichstrøm, 2015, s. 29). Flere svarer at de ikke har gode venner i livet eller noen som alltid er der for dem.

Kontakt med familien

Mange barn og unge på institusjon har et komplisert forhold til familien, men for mange kan det likevel være viktig å holde kontakten med foreldre, søsken eller andre familiemedlemmer (Barneombudet, 2020, s. 50). Resultatene indikerer at mange av barna og ungdommene er opptatt av å holde kontakten, og mange oppgir at de får den hjelpen de ønsker til å holde kontakt med familien sin. Mange tenker også mye på hvordan familien deres (mor, far eller søsken) har det. Samtidig oppgir flere at de ikke får den hjelpen de ønsker til å holde kontakt med familien sin, og resultatene viser at flere som har behov for kontakt med familien, ikke får den hjelpen de trenger.

Fritid og sosiale medier

For mange barn og unge på institusjon er sosiale medier en viktig del av hverdagen. Resultatene viser at tilgang til sosiale medier er svært viktig for barn og unge på institusjon – viktigere enn for barn og unge i den generelle befolkningen. Mange sier de hadde følt seg utenfor hvis de ikke var med på de samme sosiale mediene som vennene sine og svært mange synes det er viktig å ha kontakt med venner på sosiale medier.

Informasjon og rettigheter til barn og unge på institusjon

Som ung på institusjon har man klare rettigheter som ikke skal overtres, og kjennskap til disse rettighetene er viktig (Bufdir, 2019). 6 av 10 barn og unge som har besvart undersøkelsen opplever at de har fått god informasjon om sine rettigheter, mens en tredjedel er uenig i dette.

Forutsigbarhet og transparens er også viktig for barnets følelse av trygghet (Barneombudet, 2020), og mange opplever at de voksne forteller dem om hva som skal skje fremover. Det er imidlertid kun litt over halvparten som får vite hva som står i rapporter som skrives om dem, og flere svarer at de voksne ikke forteller dem hva som skal skje fremover.

Bruk av og opplevelser av tvangsbruk

I Norge gir lov og forskrift også adgang til bruk av bestemte tvangstiltak overfor barn/ungdom i barnevernsinstitusjon, for eksempel bruk av fysisk tvang og isolering i akutte faresituasjoner, kroppsvitasjon og ransaking/undersøkelse av rom og eiendeler (Lovdata, 2022). Overordnet viser resultatene at over halvparten av barn og unge som svarte på disse spørsmålene har opplevd minst én type tvangstiltak de siste seks månedene. 4 av 10 har opplevd at noen av de voksne har sett gjennom rommet og tingene deres. En fjerdedel har oppgitt at de voksne har tatt fra dem mobilen eller nettbrettet. En tredjedel har opplevd fysisk tvang, ved at noen av de voksne holder dem fast mot deres vilje. Omtrent en tredjedel oppgir å ha blitt utsatt for andre handlinger som oppleveres som tvang.

Mange av de som har blitt utsatt for tvang opplevde dette som vondt. Resultatene viser at det særlig er de som har opplevd at noen av de voksne holdt dem fast mot deres vilje, som oppgir at de opplevde situasjonen som vond. 2 av 3 mener situasjonen som involverte tvang burde vært løst annerledes.

Psykisk helse

For mange barn og unge på institusjon er muligheten til å leve et normalt barne- eller ungdomsliv viktig (Barneombudet, 2020, s. 43). Psykisk helse er utvilsomt et viktig aspekt ved barn og unge

på institusjon, både som resultat av omsorgssvikt, og som en del av de unges sammensatte og komplekse utfordringsbilder (Kayed mfl., 2015). Resultatene tegner et nyansert bilde, og det er ikke entydig hvordan barn og unge har det. Resultatene tegner imidlertid et bilde av at barn og unge på barnevernsinstitusjoner sliter mer med mentale helsebelastninger enn barn og unge i den generelle befolkningen. På samtlige spørsmål om psykisk helse i undersøkelsen, rapporterer barn og unge om en større helsebelastning enn barn og unge i den generelle befolkningen.

Det er gjennomgående rundt halvparten som har vært veldig eller ganske mye plaget av ensomhet, bekymring og at alt er slit. En tredjedel har sjelden eller ikke i det hele tatt følt mestringsfølelse og en fjerdedel har ikke vært glad.

Det er mange forhold som har en sterk sammenheng med opplevelsen av glede. Det er særlig barn og unge som opplever mestringsfølelse som også opplever glede, etterfulgt av at man sjeldnere opplever bekymring, slit og ensomhet. Opplevelsen av at ting blir bedre hvis man ber om hjelp, relasjonen til de voksne og at man føler seg verdsatt av og stoler på de voksne, har også en sterk sammenheng med glede. Sist, men ikke minst, å treffe venner og trives med de andre ungdommene på institusjonen har også en relativt sterk sammenheng med følelsen av glede.

Utvikling fra «Brukerundersøkelsen 2016»

Overordnet sett er det en svak positiv trend i utviklingen i sammenlignbare spørsmål fra «Brukerundersøkelsen 2016». Særlig forhold knyttet til rettigheter – at barn/unge får vite hva som står i rapporter som skrives om dem og at de har fått god informasjon om sine rettigheter – har hatt en positiv utvikling. Også viktige forhold som medbestemmelse og opplevelsen av at de voksne har troen på dem har hatt en positiv utvikling siden 2016.

2. BAKGRUNN

2.1 Barnevernsutvalget

Den europeiske menneskerettsdomstolen i Strasbourg (EMD) har siden 2015 fremmet flere barnevernssaker mot Norge. Avgjørelsene i EMD fastslo at Norge hadde krenket barn og foreldres rett til familieliv (EMK art. 8) i de gjeldene sakene. Dommene har blant annet vist til at barnevernets, fylkesnemndas og domstolenes beslutningsgrunnlag, og deres avveining av barn og foreldres motstridende interesser, ikke har vært tilstrekkelige. EMD har slått fast at det er bred enighet, også i folkeretten, om at barnets beste er av overordnet betydning. Samtidig er hensyn til biologisk familie og familiegjenforening også en viktig del av retten til familieliv. Begge aspekter skal derfor hensyntas før barnevernstjenesten iverksetter eventuelle tiltak (Barnevernsutvalget, 2020).

Med bakgrunn i dette ble Barnevernsutvalget nedsatt 19.mars 2021 av Solbergregjeringen. Utvalget skal vurdere tiltak for å styrke rettssikkerheten i alle ledd av barnevernets arbeid, fra undersøkelsesfasen til ettervernsfasen. I dette inngår å sikre riktig myndighetsutøvelse og begrunnede, etterprøvbare avgjørelser på alle nivå av barnevernet (Barnevernsutvalget, 2020).

I forlengelsen av dette lyste utvalget ut et oppdrag for innhenting av brukererfaringer blant barn og unge på barnevernsinstitusjon. I denne rapporten beskrives resultater og funn fra dette oppdraget.

2.2 Barnevernet

Barnevernets hovedoppgave er å sikre barn og unge trygge oppvekstvilkår. Barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling skal få nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Dette ansvaret er forankret både i norske lover og internasjonale konvensjoner.

Det offentliges ansvar for å utføre oppgaver er etter barnevernloven delt mellom staten og kommunene. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) har rollen som faglig rådgiver for statlig og kommunalt barnevern, samt iverksettelse av vedtatt politikk, forvaltning av lov og regelverk og etatsstyring for det statlige barne- og familievernet. Alle kommuner skal ifølge barnevernloven ha en barnevernstjeneste, som er barnevernets førstelinjetjeneste. Det er kommunen som beslutter om et barn eller ungdom skal plasseres på institusjon eller i fosterhjem. Den kommunale barnevernstjenesten har også ansvar for oppfølgingen av barnet mens barnet bor på institusjon (Grünfeld, Hansen, Guldvik, Kjelsaas, Winje, Engebretsen & Westberg, 2020).

Stortinget fattet i juni 2021 vedtak om ny barnevernslov. Loven skal bidra til bedre barnevernsfaglig arbeid, styrke barns og foreldres rettssikkerhet og bidra til økt vekt på forebygging og tidlig innsats. Ny barnevernslov er planlagt å tre i kraft 1. januar 2023, men enkelte endringer ble innarbeidet i lovverket og trådte i kraft fra og med 1. januar 2022 (Bufdir, 2021a).

Den nye loven inneholder endringer som omfatter barnevernsinstitusjonene konkret. Blant annet blir bestemmelser om bruk av tvang og kvalitet i institusjon flyttet fra forskrift til lov, noe som gir bestemmelsen mer tyngde. I tillegg blir sentrale menneskerettslige krav til inngrep og forebyggende arbeid tydeliggjort. Det vil også stilles kompetansekrav ved nyansettelser på institusjon (Bufdir, 2021a).

2.3 Om barnevernsinstitusjoner

Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) setter krav til kvalitet i barnevernsinstitusjonene, mens statsforvalteren driver tilsyn. Institusjonene skal blant annet ha en konkret målsetting og en definert målgruppe. Metodene som brukes skal være etisk riktige og grunnet i allmenn anerkjent fagteori. Det er i tillegg krav til bemanning. Statsforvalteren har ansvaret for at institusjonene driftes i henhold til regelverket som er satt, og at barn på institusjon blir behandlet hensynsfullt og med respekt. Det er kommunen som har hovedansvaret for å undersøke barns omsorgssituasjon, fatte vedtak om hjelpetiltak og følge opp barn som mottar tiltak (Bufdir, 2021b).

Det offentlige kan velge å yte tjenesten selv eller kjøpe tjenester fra private tjenesteytere. Private tjenesteytere kan deles inn i kommersielle og ideelle aktører, avhengig av formålet med virksomheten, disponeringen av ressurser og organiseringsformen. Bufetat godkjenner private og offentlige barnevernsinstitusjoner (Bufdir, 2021b).

Bufetat har flere typer institusjoner som har ulike funksjoner. Institusjonene er delt inn etter målgrupper med hensyn til blant annet metode, spisskompetanse og gruppesammensetning. Overordnet kan de deles inn i følgende typer:

Type	Beskrivelse
Atferd	Atferdsplasseringer springer ut fra barnevernloven § 4-24, uten eget samtykke og § 4-26, på grunnlag av samtykke. Det er en plassering for barn og unge med alvorlige atferdsvansker (Bufdir, 2022a).
Omsorg	Omsorgsplasseringer springer ut fra barnevernloven § 4-12, omsorgsovertagelse og § 4-4, 6. ledd, frivillig hjelpetiltak. Det er en plassering for barn og unge som på grunn av manglende omsorg og/eller overgrep, ikke kan bo hjemme (Bufdir, 2022b).
Rus	Rusplasseringer har samme lovhjemmel som atferdsplasseringer. Det er en plassering for barn og unge med rusavhengighet (Bufdir, 2022a).
Akutt	Akuttsplasseringer er en plassering for barn og unge som trenger hjelp og tiltak med det samme. Behovet for akutt hjelp og tiltak kan være et resultat av både manglende omsorg og fare for skade i sitt eget hjem, og alvorlige atferdsvansker. Plasseringen er ment å vare for en kortere periode, hvor man prøver å komme frem til en løsning som er best for barnet/ungdommen på lang sikt (Bufdir, 2015).

Bufetat er delt inn i fem regioner: Vest, Nord, Øst, Sør og Midt-Norge.

2.4 Barn på barnevernsinstitusjon

Barn og unge på barnevernsinstitusjoner har en betydelig lavere gjennomføringsgrad av videregående skole enn resten av befolkningen. Kun 11 % av ungdommene i barnevernsinstitusjoner har gjennomført videregående opplæring innen fylte 21 år (Drange &

Hærnas, 2020). Til sammenligning er andelen som gjennomfører videregående opplæring 80 % i befolkningen (Statistisk sentralbyrå, 2022a).

Andelen av barn og unge som bor på barnevernsinstitusjon har gått nedover i Norge. Sett bort i fra beboere på omsorgssentre for mindreårige asylsøkere og sentre for foreldre og barn, bodde det 971 barn på barnevernsinstitusjoner ved utgangen av 2021 (Statistisk sentralbyrå, 2022b). Av barn som har blitt plassert utenfor hjemmet av barnevernet, var det i 2008 13 % som bodde på institusjon, sammenlignet med 8 % i 2020. Dette har vært en ønsket nedgang, da man har forsøkt å heller øke bruken av fosterhjem (Bufdir, 2022c).

Barn og unge som er plassert i barnevernsinstitusjon har utfordringer som krever en mer systematisk og spesialisert oppfølging enn det man vanligvis får til i et fosterhjem (Bufdir, 2022c). 76 % av barn på barnevernsinstitusjon undersøkt i perioden 2010-2015 var diagnostisert med en eller flere psykiatriske lidelser. Rundt 80 % av jentene og 60 % av guttene i barnevernsinstitusjoner mottok i 2016 hjelp fra barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP). Om lag halvparten av barn og unge plassert i barnevernsinstitusjon i 2018 hadde i løpet av livet vært siktet av politiet for lovbrudd, og ca. 30 % hadde vært siktet for lovbrudd i løpet av det siste året (Bufdir, 2022c). Det store flertallet av barn og unge i barnevernsinstitusjoner har vedtak om spesialundervisning (Rambøll Management Consulting, 2015a, s. 35).

3. OM UNDERSØKELSEN

Dette kapittelet beskriver hvordan vi gikk frem for å løse oppdraget og hvordan undersøkelsen har blitt gjennomført i praksis.

3.1 Spørreskjema

En del av oppdraget var å lage et relevant og dekkende spørreskjema som fanger opp hvordan barn og unge som bor på barnevernsinstitusjoner har det i hverdagen. Samtidig var det også et ønske at resultatene kunne sammenlignes med tidligere undersøkelser blant barn og unge i barnevernet («Brukerundersøkelsen 2016» gjennomført av Rambøll på oppdrag for Bufdir i 2016).

Prosessen med å utvikle spørreskjema startet med en spørreskjemaworkshop med deltakere fra Bufdir, Barnevernsutvalget, proffer fra Forandringsfabrikken og konsulenter fra Rambøll. Rambøll fasiliterte workshopen. I workshopen ble det drøftet tematikker som ville være interessante å ha med i undersøkelsen, og hvilke tematikker som ikke var nødvendig å ha med. Landsforeningen for barnevernsbarn ble også tilbudt å være med i workshopen, men hadde ikke mulighet på det oppsatte tidspunktet. De kom imidlertid med innspill til spørreskjema skriftlig.

På bakgrunn av diskusjonene i workshopen og tilbakemeldingene fra Landsforeningen for barnevernsbarn, satt Rambøll opp et forslag til spørreskjema. Det ble hentet inspirasjon fra lignende undersøkelser i Danmark, Bufdir sin brukerundersøkelse fra 2016, samt fra annen forskning på feltet.

Forslaget til spørreskjema ble sendt til Barnevernsutvalget for tilbakemeldinger og Rambøll gjorde justeringer i spørreskjema med utgangspunkt i disse tilbakemeldingene. Etter noen runder med tilbakemeldinger ble spørreskjema godkjent av Barnevernsutvalget.

Spørreskjema består av en blanding av skalaspørsmål, flervalgsspørsmål og «Ja/Nei»-spørsmål. Se vedlegg 1 for fullstendig spørreskjema.

Endelig spørreskjema var tilgjengelig for barn og unge på bokmål, engelsk, somali, arabisk og pashto.

Figur 3-A: Spørreskjemamodell

3.1.1 Pilotering

For å sørge for at barna og ungdommene forsto spørsmålene i undersøkelsen, ble det sendt ut en pilot av undersøkelsen til tre deltakende institusjoner. Til sammen svarte 9 barn og unge på spørreskjema i piloten.

Piloten ble gjennomført via åpen kode/QR-kode i en invitasjon. Invitasjonsbrevet og informasjon til barn og unge ble sendt på e-post til de deltakende institusjonene. I e-posten lå det også ved informasjon til de ansatte ved institusjonene/avdelingene som skulle hjelpe barna og ungdommene med å gjennomføre. En ansatt ved avdelingen skulle skrive ut invitasjonene og informasjonen til barna og ungdommene, og dele den ut til dem. Barna og ungdommene kom rett til undersøkelsen via en QR-kode og/eller kode i invitasjonen.

I selve spørreskjema hadde barna og ungdommene mulighet til å huke av dersom et spørsmål var vanskelig å forstå. I tillegg hadde de mulighet til å skrive inn innspill i et åpent kommentarfelt til slutt i undersøkelsen.

I etterkant av piloten, ble spørreskjema justert etter tilbakemeldinger fra barna og ungdommene som hadde svart på piloten.

Figur 3-B: Elektronisk spørreskjema til barn og unge i piloten

The image shows two views of a digital survey form. The left view is a mobile phone screen displaying the following text:

Barnevernsutvalget

Hvor enig eller uenig er du i følgende?

Jeg har en hobby eller aktivitet jeg liker

Helt enig

Litt enig

Litt uenig

Helt uenig

Vet ikke

Dette spørsmålet er vanskelig å forstå

Hvor enig eller uenig er du i

The right view is a tablet screen displaying the following text:

Barnevernsutvalget

Tenk på sist du opplevde en slik situasjon

	Ja	Nei	Vet ikke	Dette spørsmålet er vanskelig å forstå
Opplevde du situasjonen som vond?	☐	☐	☐	☐
Snakket de voksne med deg om det etterpå?	☐	☐	☐	☐
Forstod du hvorfor det ble gjort?	☐	☐	☐	☐
Skrev de voksne rapport?	☐	☐	☐	☐
Fikk du være med å bestemme hva som skulle stå i rapporten?	☐	☐	☐	☐
Synes du situasjonen burde vært løst annerledes?	☐	☐	☐	☐

3.2 Gjennomføring

Undersøkelsen ble gjennomført som en digital spørreskjemaundersøkelse med personlig svarkode/QR-kode til barn og unge.

3.2.1 Målgruppe og undersøkelsesdesign

Undersøkelsens målgruppe er alle barn og unge i barnevernsinstitusjoner i Bufetat. Barn og unge med tiltak fra barnevernet i Oslo kommune er ikke med i undersøkelsen.

På grunn av målgruppens sårbare situasjon, var barn og unges personvern og anonymitet en hovedfaktor i planleggingen av undersøkelsesdesign. I tillegg var det en målsetting at det skulle være så enkelt som mulig for de ansatte på institusjonen/avdelingen å legge til rette for at barn og unge kunne delta.

Med utgangspunkt i dette ble datainnsamlingen planlagt ut ifra to hovedkriterier:

1. Unngå innsamling av unødvendige personopplysninger om barn og unge
2. Gjøre det så enkelt og lite ressurskrevende som mulig for de ansatte ved institusjonene/avdelingene

Med bakgrunn i disse kriteriene, ble de ansatte ved institusjonene/avdelingene tenkt inn som ansvarlige for den lokale datainnsamlingen på sin institusjon/avdeling. Med utgangspunkt i en oversikt fra Bufdir, over institusjoner og avdelinger med kontaktopplysninger til disse, fikk en ansvarlig ved alle institusjoner og avdelinger tilgang til en prosjektportal.

I prosjektportalen kunne den ansvarlige finne informasjon om undersøkelsen (både til de ansatte og til barn og unge), spørreskjema, en demo av undersøkelsen, samtykkeskjema, samt kontaktopplysninger til Rambøll og Barnevernsutvalget. I tillegg hadde Barnevernsutvalgets leder, Marit Skivenes, spilt inn en video der hun forklarte formålet med undersøkelsen for barn og unge. Også denne videoen var tilgjengelig i prosjektportalen. Videoen kan sees her: <https://vimeo.com/677590030/14a3f908b5>.

I informasjonen til de ansatte var det tydelig beskrevet hvordan de skulle gjennomføre undersøkelsen i praksis. Det ble også avholdt et opplæringswebinar for ansvarlige ved institusjonene/avdelingene.

3.2.2 Datainnsamling

De ansatte på institusjonene/avdelingene var ansvarlige for å dele ut invitasjonene til barna og ungdommene. I prosjektportalen registrerte de antall barn og unge som skulle delta i undersøkelsen. Det ble automatisk generert samme antall invitasjoner som antall barn og unge de registrerte. Invitasjonene ble tilgjengelig med det samme i nedlastbart PDF-format. Den ansvarlige måtte så skrive ut invitasjonene (samt informasjonen til barn og unge), og dele dette ut til barn og unge som kunne delta på institusjonen/avdelingen.

Barna og ungdommene skulle selv kunne velge når, og om, de ville delta i undersøkelsen i etterkant av å ha fått utdelt invitasjonen.

I invitasjonen lå det informasjon om undersøkelsen og en QR-kode som barna og ungdommene kunne scanne med smarttelefonen sin for å komme direkte til besvarelsen sin. Det var også mulighet for å gå til en nettside og taste inn en kode.

Undersøkelsen var åpen i perioden 4. april 2022 til og med 22. mai 2022.

Underveis i datainnsamlingen var det mulig å følge med på svarinngangen totalt og på institusjons- og avdelingsnivå. Rambøll fulgte opp avdelinger uten deltakende barn og unge både gjennom påminnelser via e-post og flere runder med telefonkontakt. I tillegg har både Barnevernsutvalget og Bufdir fulgt opp avdelingene for å oppfordre de til å tilrettelegge for deltakelse.

3.2.3 Samtykke

For barn under 15 år, var det nødvendig med samtykke for at barnet skulle få mulighet til å delta i undersøkelsen. Å gi samtykke ble, av personvernombudet i Barne- og familiedepartementet, vurdert å ligge til restforeldreansvaret, for barn der barnevernet har overtatt omsorgen. Det innebærer at samtykkene måtte gis av foresatte eller andre med foreldreansvar.

Blant institusjoner/avdelinger som har kommet med tilbakemelding om antall barn under 15 år og antall samtykker de mottok, ligger samlet andel mottatte samtykker på 46 % (24 mottatt samtykker av 52 barn under 15 år). Det er få avdelinger som har kommet med tilbakemeldinger om dette, men det kan tyde på at det var utfordrende for institusjonene/avdelingene å samle inn de nødvendige samtykkene for barn under 15 år.

For barn og unge som var 15 år eller eldre, var det ikke nødvendig med samtykke fra foresatte eller andre med foreldreansvar. På første side i spørreskjema fikk de imidlertid opp et spørsmål som lød: «Ønsker du å delta i undersøkelsen?». Dersom de svarte «Nei» på dette spørsmålet, fikk de ikke opp noen spørsmål, og kom direkte til undersøkelsens siste side. Dersom de svarte «Ja» på dette spørsmålet, ble de sendt videre til undersøkelsens spørsmål. Dette spørsmålet gikk også til barn under 15 år uavhengig av at de allerede hadde mottatt samtykke fra foresatte eller andre med foreldreansvar.

3.2.4 Frivillig undersøkelse

Alle barn og unge 15 år eller eldre, samt barn under 15 år med samtykke, skal ha fått mulighet til å delta i undersøkelsen. Det var imidlertid frivillig for barn og unge å delta. I spørreskjema var det også frivillig å svare på spørsmålene. Det innebærer at ikke alle barn og unge som deltok, har

svart på alle spørsmål. Antallet som har svart på hvert spørsmål er skrevet i tabelloverskriften hvis det er samme antall svar for alle spørsmålene i figuren, eller etter spørsmålsstillingen for spørsmål med ulikt antall svar for spørsmålene i figuren.

3.2.5 Personopplysninger

Undersøkelsen inneholdt ingen direkte identifiserbare personopplysninger om barna og ungdommene, men de kunne registrere kjønn, alder, botid og hvor de bodde før. I tillegg har vi informasjon om hvilken avdeling barnet/ungdommen bor på.

Behandlingen av personopplysninger i undersøkelsen ble godkjent av personvernombudet i Barne- og familiedepartementet.

3.3 Resultatene i rapporten

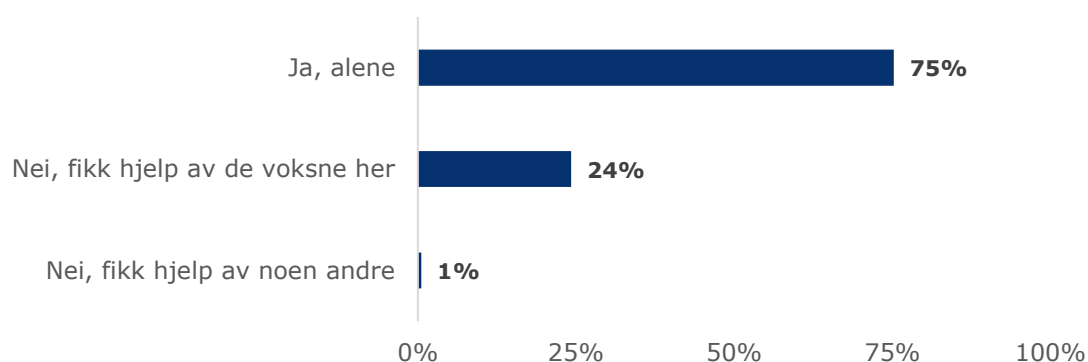
Rapporten presenterer alle totalresultater fra undersøkelsen. Totalresultatene er vektet etter kjønn. Beskrivelse av vekting finnes i avsnitt 4.3.

3.3.1 Presentasjon av resultater på tvers av personlige og institusjonelle kjennetegn ved respondentene

Utvalgte signifikante forskjeller på tvers av barnas/ungdommenes kjønn, alder, botid eller hvor de bodde før, samt utvalgte signifikante forskjeller på tvers av institusjonens region, eieform eller type tiltak, er kommentert i teksten.

3.3.2 Hvordan svarte barna og ungdommene på undersøkelsen?

Figur 3-C: Besvarelse av undersøkelsen. «Satt du alene da du besvarte denne undersøkelsen?» (n=146)

Figur 3-C viser at 75 % av barn og unge som besvarte undersøkelsen, oppgir å ha svart på den alene. 24 % oppgir å ha fått hjelp av de voksne på institusjonen. Kun 1 % svarer at de fikk hjelp av noen andre.

Jenter satt i større grad alene da de besvarte undersøkelsen. Gutter fikk i større grad hjelp av de voksne på institusjonen/avdelingen. De yngste barna (15 år eller yngre) satt i mindre grad alene enn de eldre barna da de besvarte undersøkelsen.

Barn og unge som fikk hjelp av en voksen på institusjonen/avdelingen, svarer noe mer positivt enn barn og unge som besvarte undersøkelsen alene på forhold knyttet til trygghet, tillit til de voksne, at de har noen i livet sitt som alltid er der for dem, at de har fått god informasjon om sine rettigheter i barnevernet, om oppfølgingen av tvangssituasjoner og på forhold knyttet til psykisk helse. Det er imidlertid vanskelig å si hva disse forskjellene skyldes. Det kan godt tenkes

at barn og unge som fra før har et godt forhold til de voksne på institusjonen/avdelingen, ba om hjelp, eller at forskjellene kan forklares av andre bakenforliggende variabler som kjønn og alder.

3.3.3 Rapportens struktur

Denne rapporten er strukturert som følger:

Kapittel 4 gjør rede for deltakelsen – både blant institusjoner/avdelinger og blant barn og unge i barnevernsinstitusjoner.

Kapittel 5 presenterer resultater knyttet til opplevelse av hverdagen. Tematikker som blir berørt inkluderer trygghet og relasjoner, herunder de voksne på institusjonen, kontaktpersonen i det kommunale barnevernet, venner, familie og sosiale medier.

Kapittel 6 presenterer resultater knyttet til forhold ved hverdagen. Tematikker som blir berørt inkluderer rettigheter, informasjon, medvirkning, juridisk assistanse og tilsyn. I tillegg presenterer kapittelet resultater knyttet til opplevelsen av tvang.

Kapittel 7 presenterer resultater knyttet til psykisk helse. I dette kapittelet sammenlignes resultatene med resultater fra Ungdata-undersøkelsen 2022.

Kapittel 8 presenterer historisk utvikling på resultatene som er sammenlignbare med «Brukerundersøkelsen 2016».

4. DELTAKELSE

Totalt startet 175 barn og unge på undersøkelsen. Av disse, huket 16 stykker av for at de ikke ville delta i undersøkelsen. 159 barn og unge svarte på hele undersøkelsen.

Det er to måter å regne ut svarprosenten på:

1. Ut ifra antall barn og unge på barnevernsinstitusjoner i Bufetat

Per 30. april 2022 var det registrert 783 barn og unge på norske barnevernsinstitusjoner¹. Med 159 svar, gir det en svarprosent på 20 %. Denne svarprosenten kan benyttes dersom man legger til grunn at de ansvarlige på institusjonene/avdelingene forhørte seg om barnas og ungdommenes intensjon og ønske om å delta i undersøkelsen før de hentet ut invitasjonene fra prosjektportalen. Antall invitasjoner som den ansvarlige hentet ut fra prosjektportalen, vil i dette tilfellet gjenspeile antallet som uttrykte interesse for å delta i undersøkelsen.

2. Ut ifra antall invitasjoner som ble hentet ut fra prosjektportalen

Barnevernsinstitusjonene hentet totalt ut invitasjoner til 415 barn. Regnes svarprosenten ut ifra antall invitasjoner som ble hentet ut, utgjør det en svarprosent på 38 %. Denne svarprosenten kan benyttes dersom man legger til grunn at de ansvarlige på institusjonene/avdelingene *ikke* forhørte seg om barnas og ungdommenes intensjon og ønske om å delta i undersøkelsen før de hentet ut invitasjonene fra prosjektportalen. Antall invitasjoner som den ansvarlige hentet ut fra prosjektportalen, vil i dette tilfellet gjenspeile antallet barn og unge på avdelingen (med samtykke) – uavhengig av uttrykt interesse for å delta i undersøkelsen.

Overordnet er det flere faktorer som virker inn på svarprosent. Målgruppens tilgjengelighet og villighet til å delta er en viktig faktor, men også interesse for tematikken og undersøkelsens relevans for målgruppen, undersøkelsens lengde, at undersøkelsen har et enkelt språk, at spørsmålene er selvforklarende, forankring og informasjon om formål, oppdragsgiver og hva resultatene skal brukes til, opplevelse av trygghet og anonymitet i deltakelse, og ikke minst systematisk oppfølging og purring til dem som ikke har besvart. Alle disse forholdene virker inn på svarprosenten, som alltid vil være relativ i forhold til konteksten man sammenligner med. For å sammenligne en svarprosent, er det derfor hensiktsmessig at disse forholdene er noenlunde lik i gjennomføringene.

Svarprosenten er lav sammenlignet med forrige brukerundersøkelse blant målgruppen (Rambøll Management Consulting, 2016). Den lave deltakelsen i årets undersøkelse kan skyldes flere forhold, og i dette kapittelet ser vi nærmere på deltakelsen blant institusjonene – på avdelingsnivå – og blant barn og unge. Kapittelet drøfter også utfordringer knyttet til skjevheter i utvalget.

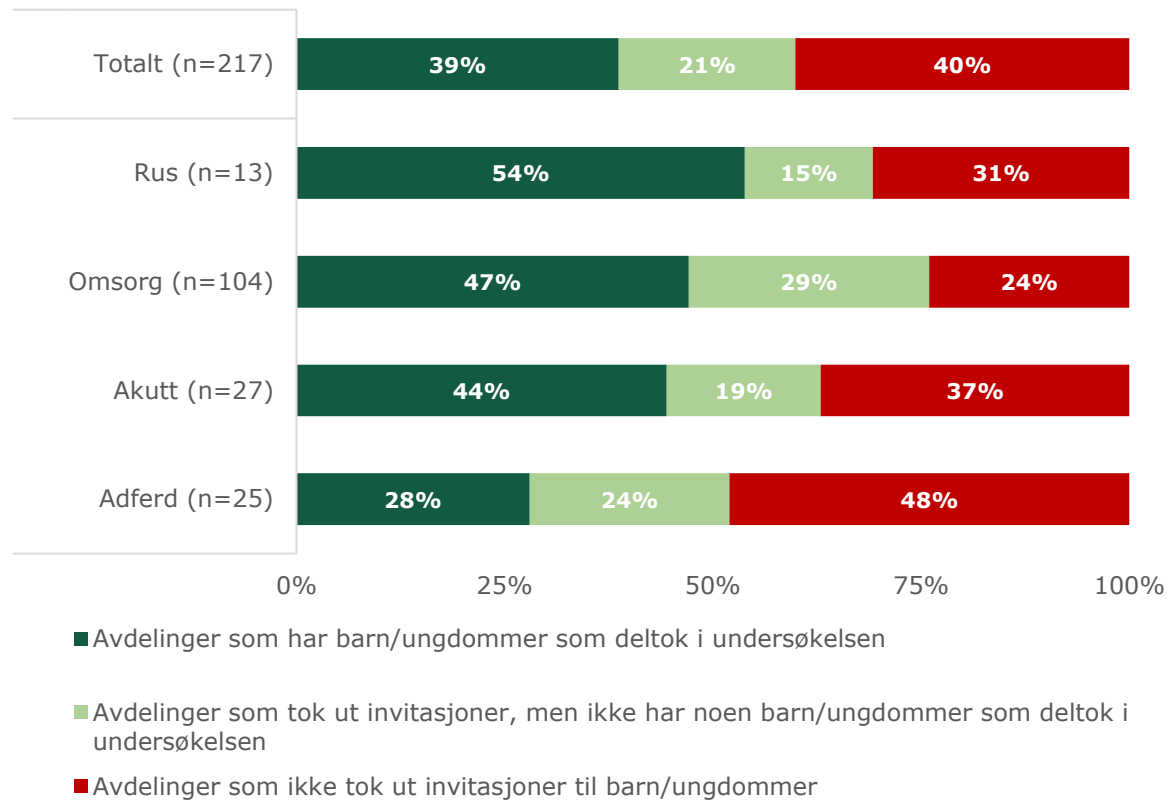
4.1 Deltakelse blant avdelinger

Som nevnt over, var det per 30. april 2022 registrert 783 barn og unge på barnevernsinstitusjoner. Det ble kun opprettet invitasjoner til 415 barn og unge. Dette innebærer at det ble bestilt invitasjoner til 53 % av målgruppen, som er barn og unge i barnevernsinstitusjoner. Det var mange institusjoner som ikke opprettet koder til noen barn og

¹ Oversikt oversendt fra Bufdir.

unge. Dette kan tyde på at barn og unge ved flere institusjoner ikke har fått tilbud om å delta i denne undersøkelsen.

Figur 4-A: Deltakelse på avdelingsnivå

Figur 4-A viser deltakelsen blant avdelinger på tvers av type tiltak.

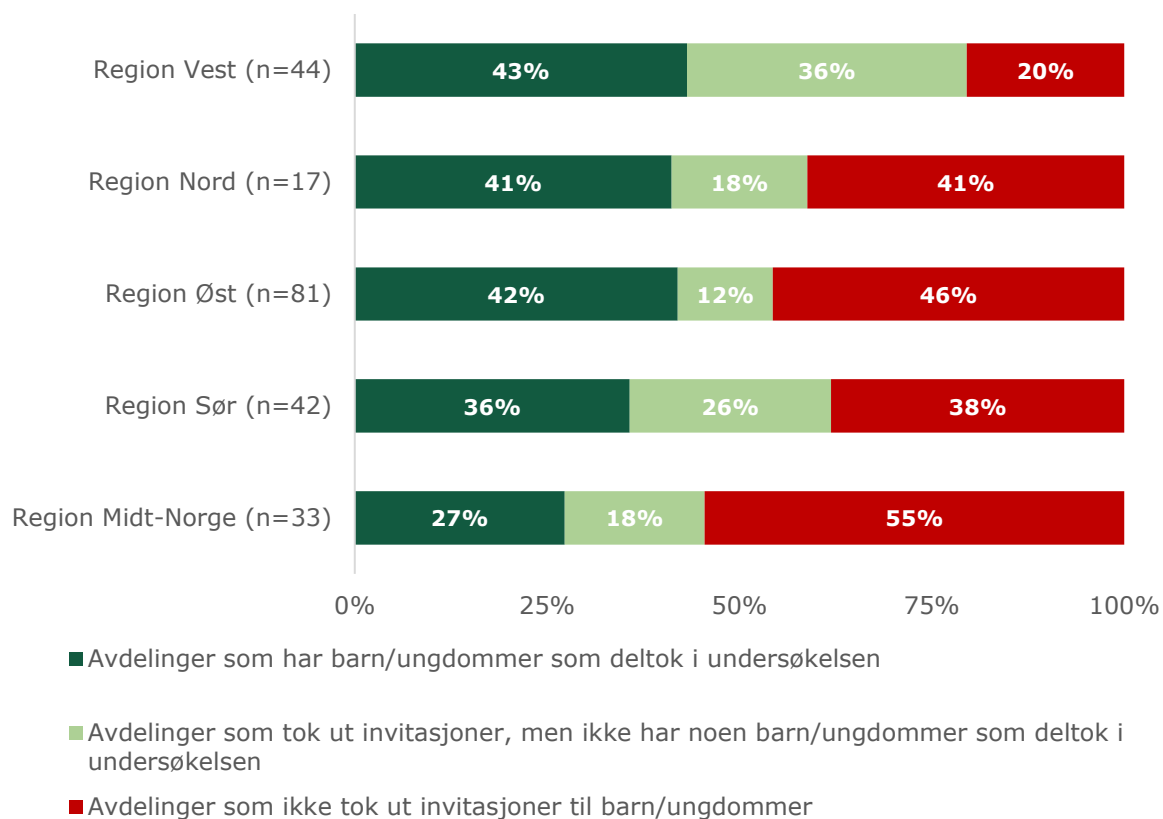
Til sammen var det registrert 217 avdelinger fordelt på 94 institusjoner i undersøkelsen. Blant disse var det 40 % av avdelingene som ikke hentet ut invitasjoner til barn og unge på avdelingen. 21 % av avdelingene hentet ut invitasjonen til barn og unge, men har ingen besvarelser fra barn og unge. 39 % av avdelingene har barn og unge som deltok i undersøkelsen.

Avdelinger/institusjoner som rapporterte at de ikke hadde noen barn og unge boende for øyeblikket, er tatt ut av utvalget.

Det er variasjoner på tvers av avdelingene når det gjelder hvilke typer institusjoner som har deltatt i undersøkelsen. Klart flest av avdelingene har omsorgsplasseringer. I denne kategorien har 24 % av avdelingene ikke delt ut invitasjoner til barna. Andelen avdelinger som ikke har hentet ut invitasjoner er høyere der det er andre plasseringer enn omsorg. Akutt skiller seg ut ved at 48 % av avdelingene ikke har hentet ut invitasjoner.

Det er 45 avdelinger der vi ikke har informasjon om type tiltak. Blant disse er deltakelsen svært lav. Kun 7 av avdelingene har deltatt (16 %), mens 35 avdelinger ikke har tatt ut invitasjoner og ikke har noen barn og unge som deltok i undersøkelsen (78 %). Alle avdelingene uten informasjon om type tiltak er private (kommersielle og ideelle).

Figur 4-B: Deltakelse på avdelingsnivå på tvers av region

Figur 4-B viser deltakelsen blant avdelinger på tvers av regioner i Bufetat.

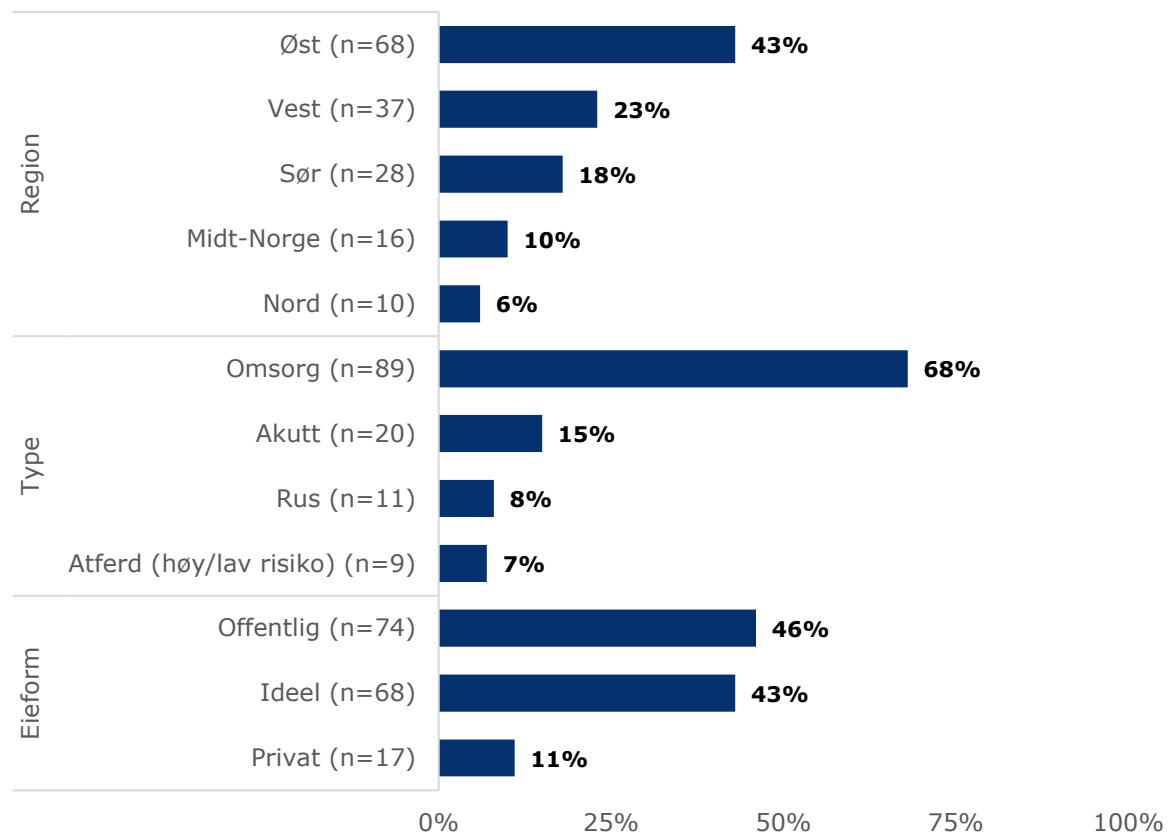
Det er en relativt lik andel avdelinger som fikk barn og unge til å delta i undersøkelsen i region Vest, Nord og Øst. Andelen avdelinger som fikk barn og unge til å delta i undersøkelsen er noe lavere i region Sør og Midt-Norge. I region Midt-Norge var det kun 45 % av avdelingene som tok ut invitasjoner til barn og unge – 55 % av avdelingene gjorde det ikke.

4.2 Deltakelse blant barn og unge

Målgruppen er en svært sammensatt gruppe, med til dels store utfordringer og i en svært sårbar livssituasjon (Kayed mfl., 2015). På bakgrunn av våre egne erfaringer, er målgruppen en svært vanskelig gruppe å innhente svar fra.

Dette avsnittet presenterer kjennetegn ved barn og unge som svarte på undersøkelsen.

Figur 4-C: Institusjonelle kjennetegn ved respondentene (ikke vektet)

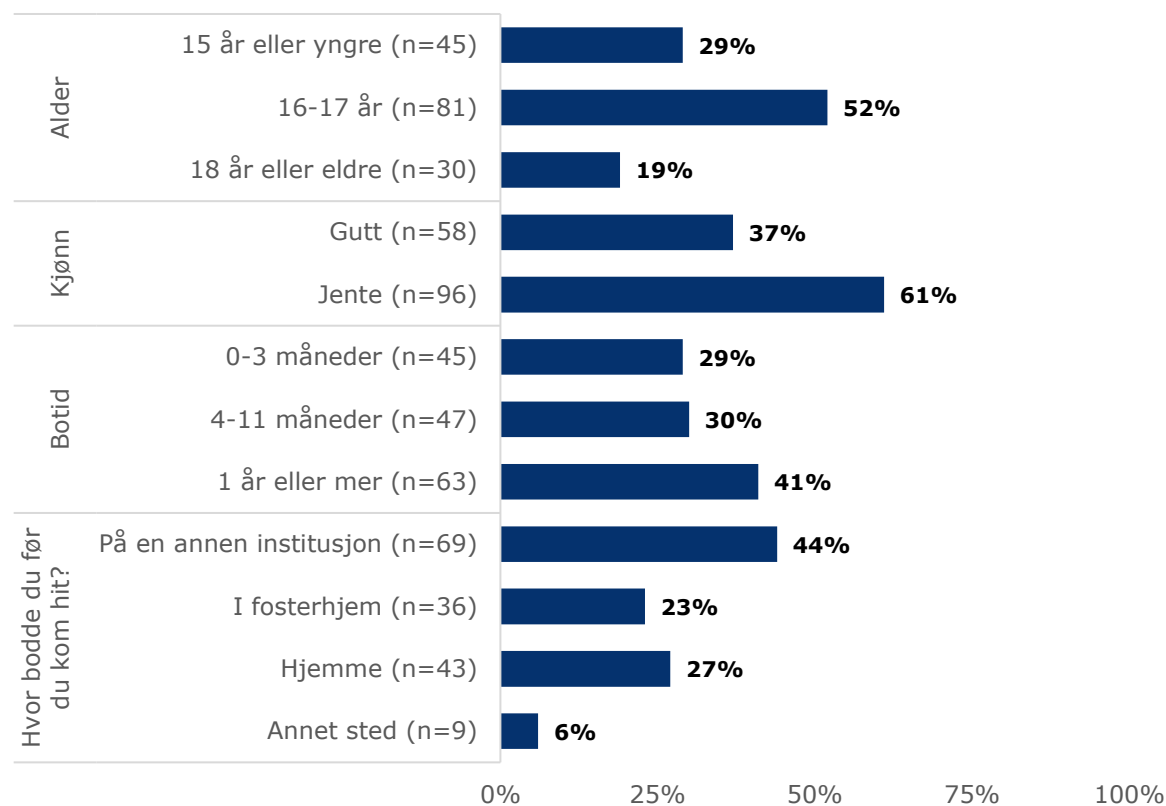
Figur 4-C viser andelen av deltakere i de ulike regionene, på tvers av type tiltak og på tvers av eieform.

43 % av barn og unge som deltok i undersøkelsen, bor på institusjoner i region Øst. 23 % bor i region Vest, 18 % i region Sør, og henholdsvis 6 % og 10 % i region Nord og Midt-Norge.

2 av 3 deltakende barn og unge er på omsorgsplasseringer. 15 % er på akuttsplasseringer, mens 7 % og 8 % er på henholdsvis atferds- og rusplasseringer.

46 % av barn og unge som har deltatt i undersøkelsen er bosatt på en offentlig institusjon, mens 43 % bor på en ideell institusjon. Kun 11 % av de som har svart på undersøkelsen bor på en privat institusjon.

Figur 4-D: Personlige kjennetegn ved respondentene (ikke vektet)

Figur 4-D viser andelen deltakere på tvers av personlige kjennetegn ved deltakeren.

52 % av barn og unge som var med i undersøkelsen er i aldersgruppen 16–17 år. 29 % er 15 år eller yngre, mens 19 % er 18 år eller eldre.

61 % av barn og unge som deltok i undersøkelsen er jenter, mens 37 % er gutter.

Av barn og unge som var med i undersøkelsen, har 29 % bodd på sin nåværende institusjon i 3 måneder eller mindre. 30 % har bodd på sin nåværende institusjon mellom 4-11 måneder, mens 41 % har bodd i ett år eller lenger på sin nåværende institusjon.

44 % av barn og unge som deltok i undersøkelsen bodde på en annen institusjon før de kom til den institusjonen de bor på nå. 23 % av barn og unge bodde i fosterhjem før de kom til den institusjonen de bor på nå. 27 % bodde hjemme før den institusjonen de bor på nå, mens 6 % bodde et annet sted.

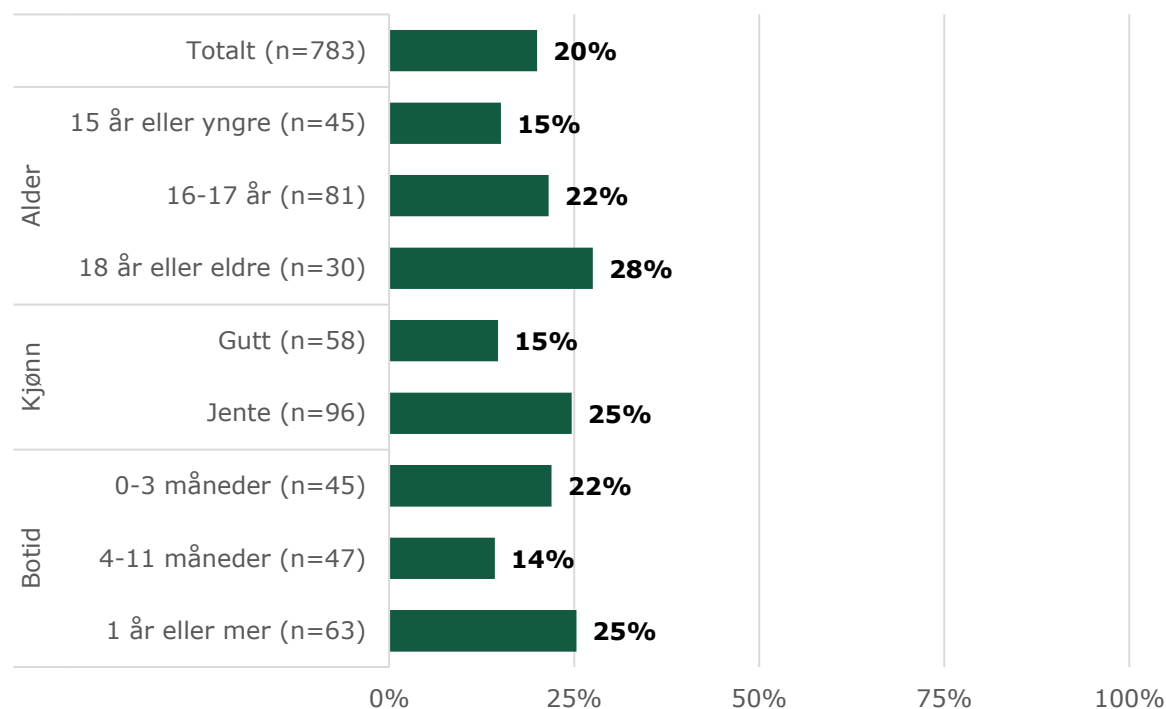
4.3 Systematisk frafall

På grunn av lav deltakelse, ble det sjekket for skjevheter i utvalget i forhold til populasjonen, det vil si om der er en overvekt av en gruppe i stedet for en representativ fordeling.

Det ble avdekket skjevheter blant deltakerne på tvers av de ulike aldersgrupperingene, kjønn og botid. For variabelen hvor de bodde før, mangler det informasjon om dette i populasjonen, og vi kan derfor ikke si noe om frafallet innenfor de ulike kategoriene.

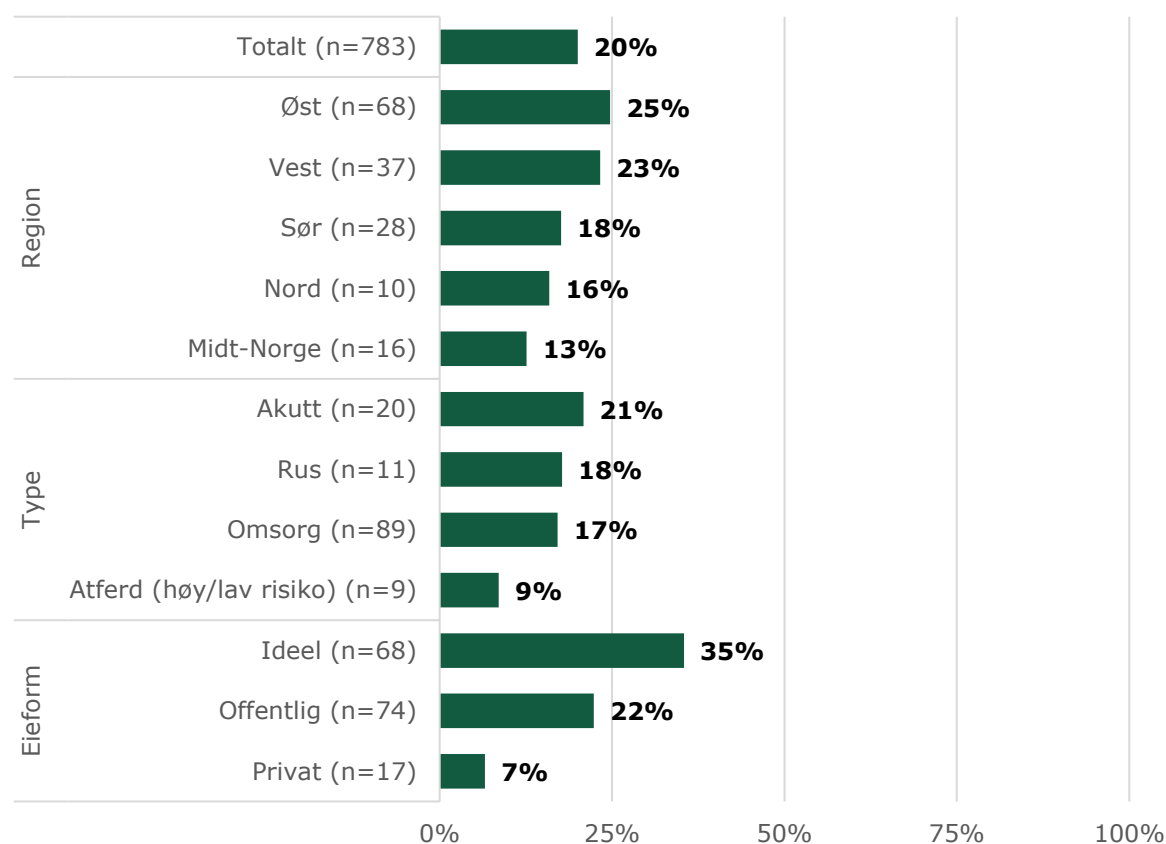
Figur 4-E viser svarprosenten blant barn og unge på tvers av alder, kjønn og botid. Barn på 15 år eller yngre er underrepresentert blant deltakere i undersøkelsen – kun 15 % av barn i denne aldersgruppen svarte på undersøkelsen. Gutter er underrepresentert (15 % deltakelse), mens jenter er overrepresentert (25 % deltakelse). Barn og unge som har bodd på institusjonen i 4-11 måneder er underrepresentert (14 % deltakelse), mens barn og unge som har bodd på institusjonen i 1 år eller lenger er noe overrepresentert (25 % deltakelse).

Figur 4-E: Svarprosent blant barn og unge på tvers av personlige kjennetegn ved respondentene (ikke vektet)²

I tillegg er det skjevheter med hensyn til institusjonens region, eierskap og avdelingstype. Figur 4-F viser svarprosenten blant barn og unge på tvers av de ulike regionene, de ulike type tiltakene og de ulike eieformene. Barn og unge i region Midt-Norge (13 % deltakelse), barn og unge på atferdsplassering (9 % deltakelse) og barn og unge i private kommersielle institusjoner (7 % deltakelse) er underrepresentert, mens barn og unge i region Øst (25 % deltakelse) og barn og unge i private ideelle institusjoner (35 % deltakelse) er overrepresentert.

² Svarprosenten er regnet ut ifra antall registrerte barn hos Bufdir per 30. april 2022 (783 barn og unge på barnevernsinstitusjoner).

Figur 4-F: Svarprosent blant barn og unge på tvers av institusjonelle kjennetegn ved respondentene (ikke vektet)³

Se vedlegg 2 for en fullstendig frafallsanalyse.

På bakgrunn av disse skjevhetene i utvalget, ble resultatene vektet på bakgrunn av kjønn. Kjønn ble valgt som vektingsvariabel, da oppdelt populasjonsdata ikke var tilgjengelig, og kjønn var variabelen med mest markante utvalgsskjevheter. En jentes besvarelse er vektet noe ned, mens en gutts besvarelse er vektet noe opp. Analyser viste at forskjellene på tvers av aldersgrupper, botidskategorier, type plassering og eieform var mindre og ikke systematiske, og derfor ville ikke eventuelle vektorer på disse variablene ha endret totalresultatene nevneverdig.

4.4 Feilmarginer i resultatene

I forbindelse med undersøkelser som denne vil en gjerne kunne stole på resultatene. Alle resultater som presenteres i denne rapporten er beheftet med en viss statistisk usikkerhet som skyldes at vi kun har observert et utvalg av enheter, og ikke hele populasjonen. Derfor skal resultatene ses i lyset av feilmarginer. Feilmarginer er forholdet mellom populasjon, utvalg og deltakelse, som gir et svar på hvor sikre vi kan være på resultatene av undersøkelsen. Jo flere besvarelser, desto lavere feilmargin. Eksempelvis vil 370 besvarelser av en populasjon på 10 000 være nok besvarelser til å ha en feilmargin på 5 % (Bartlett, Kotrlik & Higgins, 2001). I samfunnsvitenskapen er tommelfingerregelen en feilmargin på 5 % (Bartlett mfl., 2001, s. 45). Det vil si at vi med 95 % sikkerhet kan stole på våre resultater, og resultatene vil variere med ± 5 % (Bartlett mfl., 2001). Med utgangspunkt i en populasjon på 783 barn og unge, har vi i denne

³ Svarprosenten er regnet ut ifra antall registrerte barn hos Bufdir per 30. april 2022 (783 barn og unge på barnevernsinstitusjoner).

undersøkelsen en feilmargin på 6,9 % på totalnivå. Feilmargin på 7 % er akseptabelt, når vi ikke forsøker å etablere kausalsammenhenger (Bartlett mfl., 2001).

RESULTATER FRA UNDERSØKELSEN

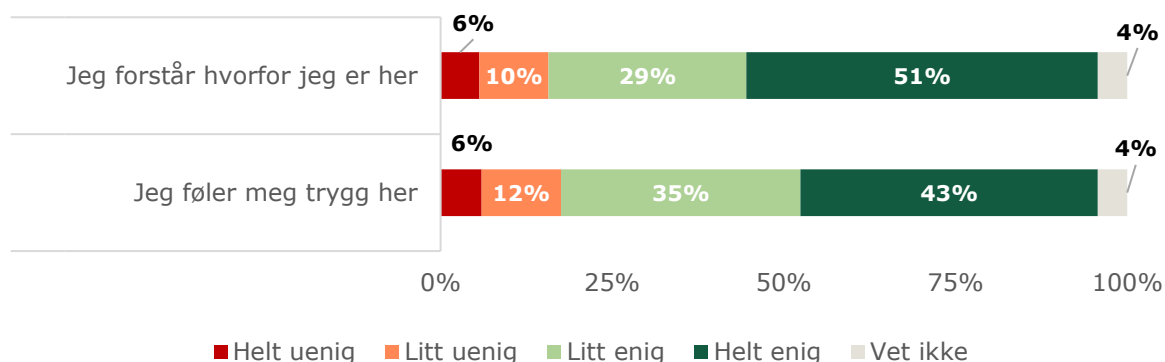
5. OPPLEVELSE AV HVERDAGEN

5.1 Trygghet og relasjoner

Følelsen av trygghet er avgjørende for barn og unge på institusjon sin opplevelse av livsmestring og livskvalitet (Barneombudet, 2020, s. 36). Det kan være mange ting som spiller inn og bidrar til følelsen av trygghet på institusjon. Tidligere forskning viser at for mange barn og unge på institusjon er trygghet og god omsorg nært knyttet til stabilitet, både i forhold til bosituasjon og relasjoner (Barneombudet, 2020). Mange flyttinger mellom hjem, institusjoner og/eller fosterhjem kan skape en uforutsigbarhet, og midlertidige opphold med uvisshet om når og hvor man skal flytte gjør at man kan føle at man mister kontroll over sin egen livssituasjon og gjør det vanskelig å planlegge på kort og lang sikt (Rambøll Management Consulting, 2015b).

Stabilitet er viktig for følelsen av trygghet, men også muligheten til å etablere og utvikle relasjoner, både med ansatte og andre unge på institusjonene, samt utenfor institusjonen. Forskning har tidligere pekt på at flyttinger derfor øker risikoen for relasjons- og tillitsbrudd, som igjen kan virke selvforsterkende på følelsen av utrygghet (Kayed mfl., 2015).

Figur 5-A: Forståelse og trygghet (n=156)

Resultatene i figur 5-A viser at flesteparten vet hvorfor de er på institusjonen de bor på. I undersøkelsen har 8 av 10 (80 %) av de barn og unge som deltok svart at de er helt eller delvis enig i at de forstår hvorfor de er på institusjonen. Halvparten (51 %) svarte «Helt enig», mens 3 av 10 (29 %) svarte «Litt enig». Samtidig har 16 % svart at de ikke forstår hvorfor de er på institusjonen. 10 % svarer «Litt uenig», mens 6 % svarer «Helt uenig». 4 % svarer «Vet ikke» på om de vet hvorfor de er der.

Resultatene viser også at mange barn og unge føler seg trygge på institusjonen der de bor. Nesten 8 av 10 (78 %) har svart at de føler seg trygge på institusjonen de er på. Litt over 4 av 10 (43 %) er «Helt enig», mens en tredjedel (35 %) er «Litt enig» i dette. På den andre siden svarer totalt 18 % at de ikke føler seg trygge på institusjonen de bor på. Ser vi nærmere på denne andelen, er det 12 % som er «Litt uenig», mens 6 % er «Helt uenig». Også på dette spørsmålet svarer 4 % «Vet ikke».

På tvers av personlige kjennetegn ved respondentene, er det visse interessante forskjeller. Det er en signifikant forskjell mellom gutter og jenter på spørsmålet «Jeg føler meg trygg her». Jenter føler seg mindre trygge enn gutter. Også barn og unge som tidligere bodde på en annen institusjon, føler seg mindre trygge enn de som tidligere bodde i fosterhjem. De eldste ungdommene (18 år eller eldre) føler seg tryggere enn de yngre barna. De har også større forståelse for hvorfor de er på institusjonen. De som tidligere bodde på en annen institusjon, har

en lavere forståelse for hvorfor de er på institusjonen enn barn og unge som tidligere bodde hjemme.

Også på tvers av institusjonelle kjennetegn ved respondentene, er det visse forskjeller. Barn og unge på akutt plasseringer forstår i mindre grad enn barn og unge på andre plasseringer hvorfor de er på institusjonen. Det samme gjelder for barn og unge i offentlige institusjoner, sammenlignet med barn og unge i private og ideelle institusjoner.

Figur 5-B: Du svarte at du ikke føler deg trygg på institusjonen. «Hva er det som gjør at du ikke føler deg trygg her?». Flervalgs spørsmål. (n=62)

De barna og ungdommene som svarte «Litt uenig» eller «Helt uenig» på spørsmålet «Jeg føler meg trygg her», fikk oppfølgingsspørsmålet «Hva er det som gjør at du ikke føler deg trygg her?». På dette spørsmålet var det mulig å velge flere svaralternativer.

Resultatene i figur 5-B viser at det er mange ulike grunner til at ungdommer ikke føler seg trygg på institusjon. Det er ikke en enkelt faktor som står frem, og de fleste barn og unge som har deltatt oppgir flere årsaker.

Mange peker på relasjonelle aspekter som grunner til at man ikke føler seg trygg på institusjonen, henholdsvis har rundt halvparten svart at det skyldes de voksne som jobber ved institusjonen (57 %) eller de andre ungdommene (50 %).

Nesten halvparten (47 %) oppgir usikkerhet knyttet til fremtidsaspektet, mer spesifikt hva som vil skje fremover, som årsak til at de ikke føler seg trygge på institusjonen. Som tidligere forskning viser, er stabilitet og forutsigbarhet svært viktig for opplevelsen av trygghet (Barneombudet, 2020).

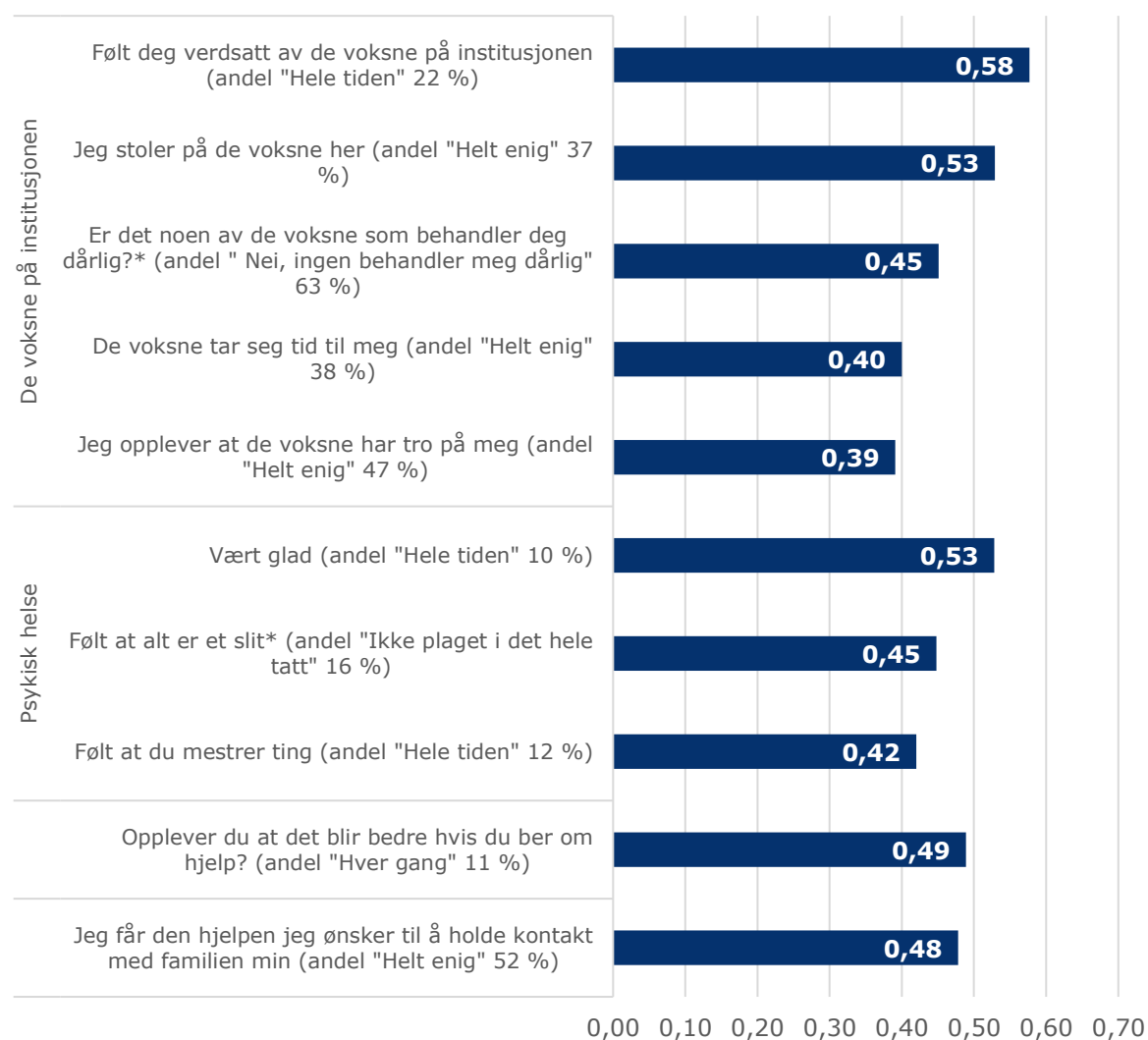
Litt over en tredjedel svarer at de bor langt unna henholdsvis venner (35 %) og familie (34 %) som grunn til at de ikke føler seg trygge på institusjonen.

Resultatene indikerer også at manglende kjennskap og tillit til nærområdet og nærskolen kan skape en følelse av utrygghet. Blant dem som føler seg utrygge, har 16 % svart at det skyldes at de måtte bytte skole, og 6 % at de ikke kjenner nabolaget. Noen barn og unge må flytte langt fra hjemstedet sitt når de blir overført til institusjon, noe som kan bidra til en følelse av utrygghet hos dem det gjelder (Barneombudet, 2020).

53 % rapporterer at det (også) er andre ting enn det som er listet opp som gjør at de ikke føler seg trygge på institusjonen.

5.1.1 Sammenhenger med opplevelsen av trygghet

Figur 5-C: Topp 10 enkeltspørsmål med sterkest korrelasjon mot «Jeg føler meg trygg her»

Note: Korrelasjonene er signifikante på 0,01-nivået. * Variabelens retning er blitt omkodet, så høye verdier nå er uttrykk for noe positivt.

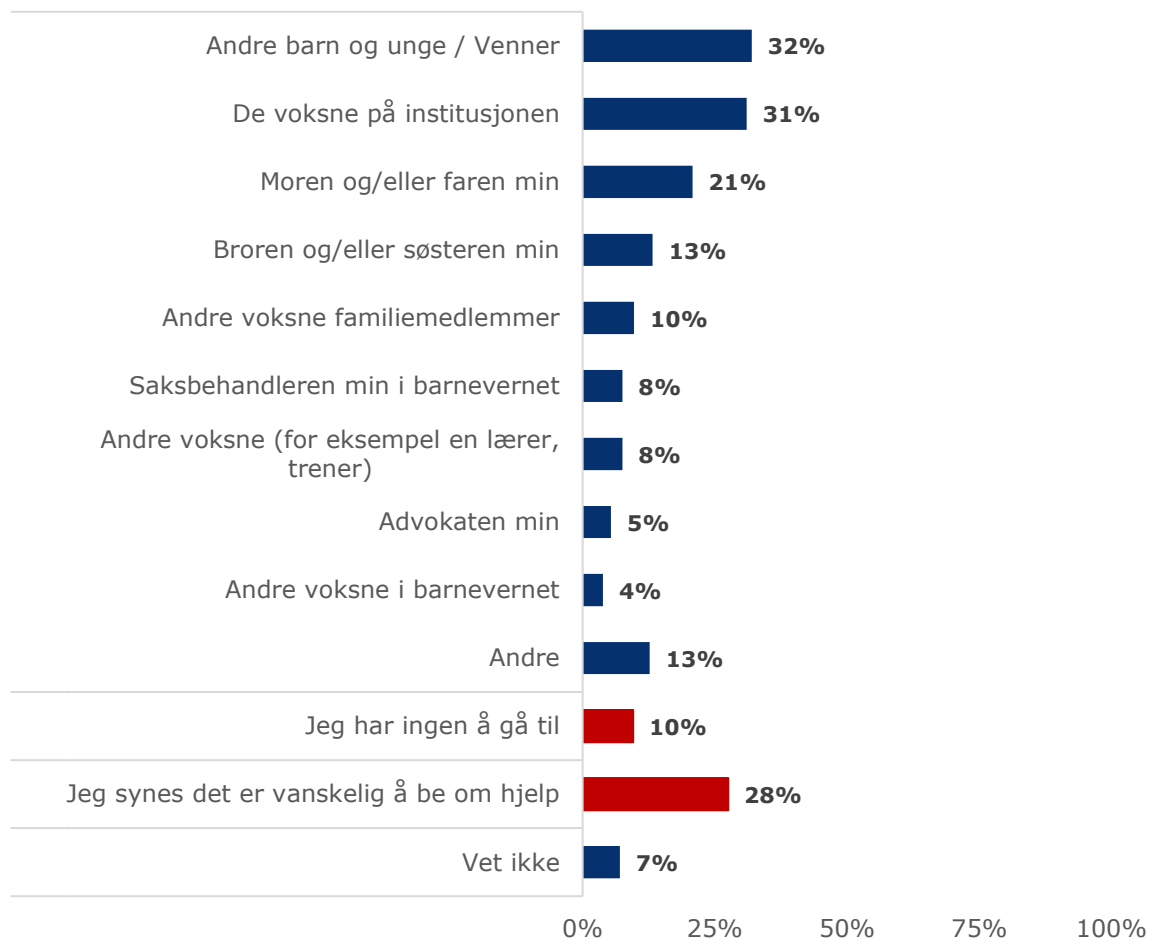
Figur 5-C viser enkeltspørsmålene i undersøkelsen med sterkest korrelasjon med spørsmålet «Jeg føler meg trygg her». Jo høyere verdi på søylen, desto sterkere sammenheng med opplevelsen av glede. Maksimal verdi, og en indikasjon på perfekt sammenheng, er 1. Lavest mulig verdi, og en indikasjon på ingen sammenheng, er 0.

Analysen tyder på at opplevelsen av trygghet henger tett sammen med relasjonen til de voksne på institusjonen. Det er særlig opplevelsen av å bli verdsatt, og å stole på de voksne, som har en sterk sammenheng med trygghet.

Opplevelsen av glede, av at ikke alt er et slit og av mestring har også en sterk sammenheng med opplevelsen av trygghet. Det samme har opplevelsen av at ting blir bedre hvis man ber om hjelp, og at man får den hjelpen man ønsker til å holde kontakt med familien sin.

5.1.2 Hjelp og støtte

Figur 5-D: «Når du opplever noe vanskelig, hvem går du til for å få hjelp?». Flervalgs spørsmål. (n=151)

Sosial støtte er viktig for å kunne mestre utfordringer i livet, og kanskje spesielt som barn og ungdom (Singstad mfl., 2020; Kayed mfl., 2015). Å ha et støttenettverk rundt seg, om det er ansatte på institusjonen, familiemedlemmer eller venner, kan muligens gjøre at det blir lettere å håndtere mentale belastninger og situasjoner. Muligheten til å ha noen å snakke med når man opplever noe som vanskelig, er et viktig ledd i dette.

Resultatene i figur 5-D viser at ikke alle barn og unge på institusjon henvender seg til den samme personen i livet deres dersom de trenger hjelp. Barn og unge henvender seg til ulike typer kontakter når de opplever noe vanskelig.

Det er mange som henvender seg til andre barn og unge eller venner for hjelp når de opplever noe vanskelig. Overordnet svarer en tredjedel (32 %) dette.

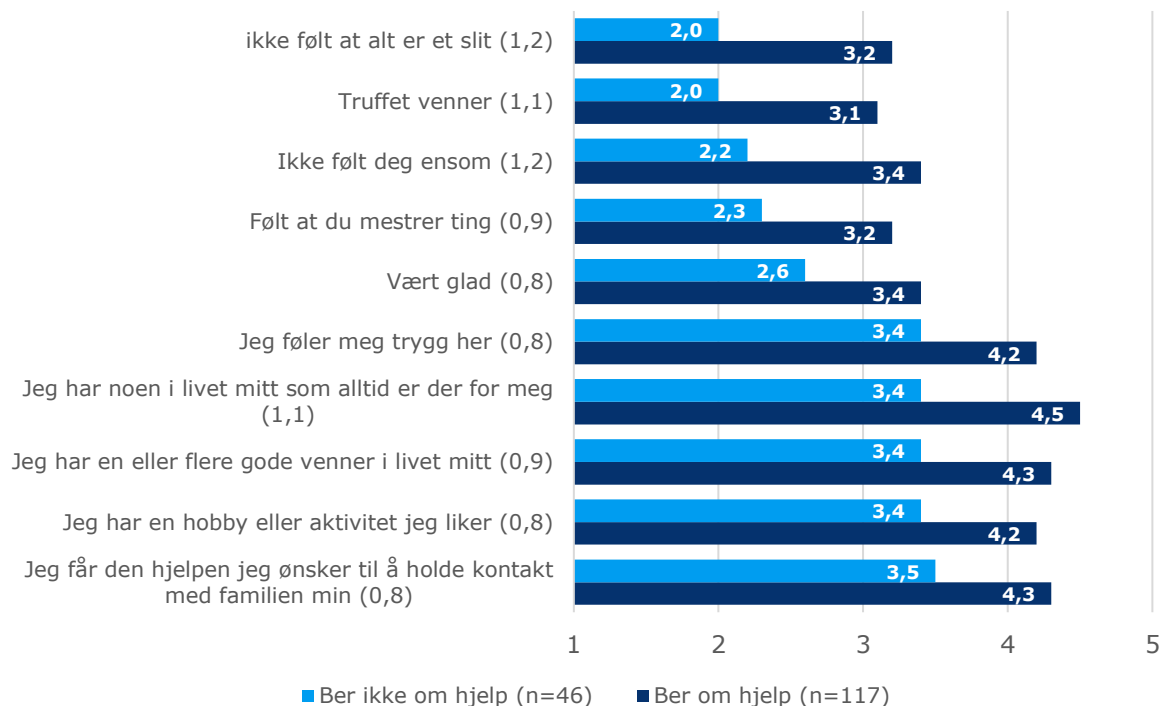
De voksne på institusjonen kan også være viktige tillitspersoner, og rundt 3 av 10 (31 %) svarer at de går til de voksne på institusjonen for å få hjelp når de opplever noe vanskelig.

Et mindretall av barna og ungdommene går til familiemedlemmer når de opplever noe vanskelig. Henholdsvis 2 av 10 (21 %) oppgir at de går til moren eller faren sin for å få hjelp, mens 13 % går til søster eller bror, og 10 % til andre voksne familiemedlemmer.

En lavere andel oppgir andre voksne ressurspersoner eller aktører når de opplever noe som er vanskelig. 8 % av barn og unge oppgir at de går til saksbehandleren sin i barnevernet, og 8 % går til andre voksne (for eksempel en lærer eller trener). Henholdsvis 5 % og 4 % går til advokaten sin og til andre voksne i barnevernet for hjelp.

Det er verdt å merke seg at 10 % svarer at de ikke har noen å gå til for hjelp om de opplever noe vanskelig – og nesten 3 av 10 (28 %) svarer at de synes det er vanskelig å be om hjelp. Begge disse andelenene er viktige resultater, ettersom det er viktig at barn og unge i en allerede sårbar situasjon blir sett og hørt i de vanskelige situasjonene som de står i.

Figur 5-E: De 10 enkeltspørsmålene med størst absolutt forskjell i gjennomsnittresultat mellom barn og unge som ber om hjelp hvis de opplever noe vanskelig og de som ikke ber om hjelp

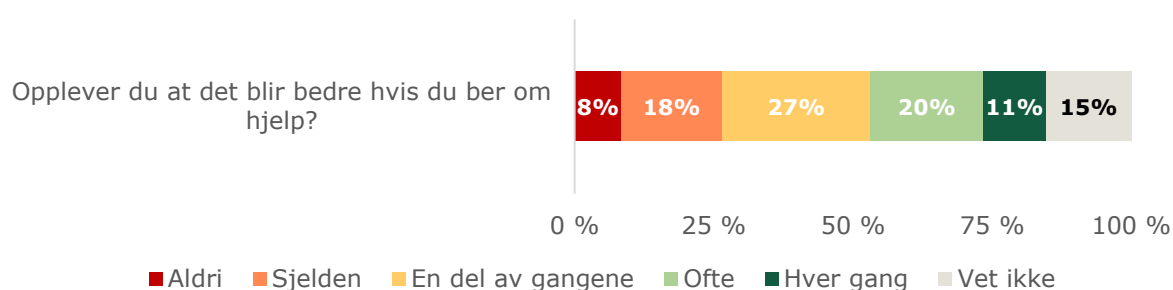

Note: Variabler der lave verdier indikerte et positivt resultat, er snudd slik at høye verdier er assosiert med noe positivt. Derutover er spørsmålene reskalert slik at alle spørsmålene måles på en skala fra 1 til 5, hvor 5 indikerer en positiv opplevelse av enkeltspørsmålet. Tre ulike svarskalaer er slått sammen: «Helt uenig-Helt enig», «Veldig mye plaget-Ikke plaget i det hele tatt» og «Ikke i det hele tatt-Hele tiden». Kategorien «Ber ikke om hjelp» er laget på bakgrunn av respondentene som kun enten har svart «Vet ikke», «Jeg synes det er vanskelig å be om hjelp» eller «Jeg har ingen å gå til». Spørsmålene er sortert etter stigende gjennomsnittresultat for gruppen «Ber ikke om hjelp». Differansen mellom de to gruppene er angitt i parentes.

Ser man nærmere på barn og unge som har svart enten at de synes det er vanskelig å be om hjelp, de har ingen å gå til eller at de ikke vet, så viser korrelasjonsanalyser at denne gruppen skiller seg ut på noen sentrale psykososiale parametere, sammenlignet med barn og unge som har svart at de ber om hjelp når noe er vanskelig.

Resultatene i figur 5-E indikerer at barn og unge som ikke ber om hjelp er mer plaget av opplevelsen av at alt er et slit enn barn og unge som ber noen om hjelp når de opplever at noe er vanskelig. I tillegg har de svakere relasjonelle tilknytninger til andre – i kraft av at de oppgir å føle seg ensomme oftere og truffet venner sjeldnere. Det er også færre som oppgir å ha noen i livet som alltid er der for dem, ha gode venner og å få den hjelpen de ønsker til å holde kontakt med familien. Resultatene indikerer også en lavere grad av mestringsfølelse, der en lavere andel har svart at de har en hobby eller aktivitet de liker og at de har følt at de mestrer ting.

Figur 5-F: Du svarte at du har noen å gå til hvis du trenger hjelp. «Opplever du at det blir bedre hvis du ber om hjelp?» (n=137)

Spørsmålet «Opplever du at det blir bedre hvis du ber om hjelp?» ble stilt til de barna og unge som svarte at de tar kontakt med noen hvis de trenger hjelp (altså ikke svarte «Jeg har ingen å gå til» på spørsmålet «Når du opplever noe vanskelig, hvem går du til for å få hjelp?»).

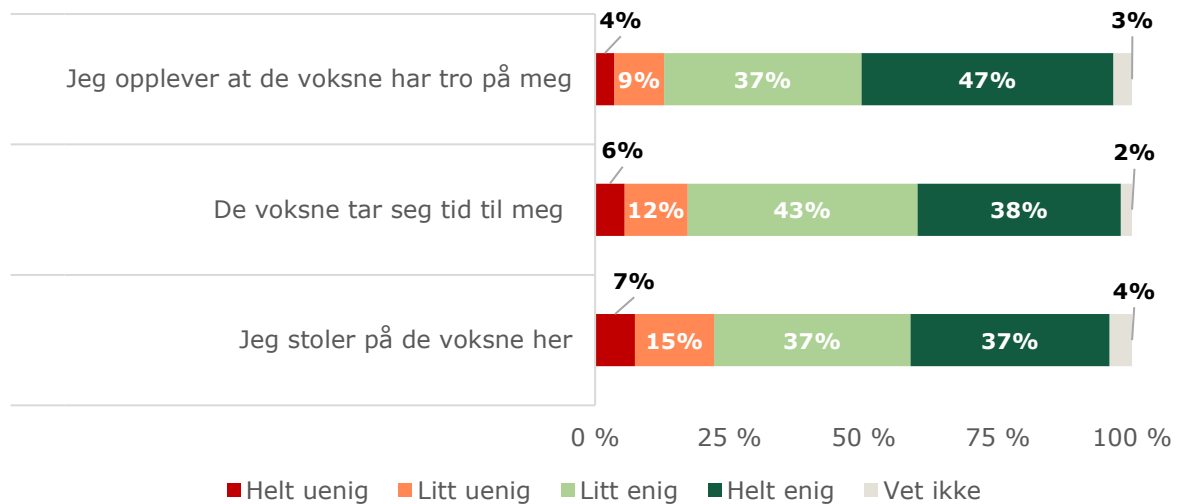
Resultatene i figur 5-F viser et variert bilde av de unges opplevelser av bedring etter å ha bedt om hjelp, og det er tydelig at det er ulike opplevelser blant barna og ungdommene. Det er omtrent like mange som har opplevd at det har blitt bedre *hver gang eller ofte* (31 %), som *aldri eller sjelden* (26 %). I tillegg har litt over en fjerdedel svart mellomkategorien om at det blir bedre *en del av gangene*.

På tvers av kjennetegn ved respondentene er det noen signifikante forskjeller. Jenter opplever i mindre grad enn gutter at det blir bedre hvis de ber om hjelp. De eldste ungdommene (18 år eller eldre) opplever i større grad enn de yngre barna at det blir bedre hvis de ber om hjelp. Det samme gjelder de barna og unge som har bodd en stund (1 år eller lenger) på institusjonen. De som bor på rusplasseringer opplever i større grad enn barn og unge i andre plasseringer at det blir bedre hvis de ber om hjelp, mens de som bor på omsorgsplassering i mindre grad enn barn og unge i andre plasseringer opplever at det blir bedre.

5.1.3 Relasjoner til de voksne på institusjonen

Voksne på institusjon skal være stabile og trygge omsorgspersoner for barn på institusjon. Mange barn og unge har opplevd mange relasjons- og tillitsbrudd gjennom mangelfull omsorg gjennom hele eller deler av oppveksten, og kan ha svekket tillit til voksne (Barneombudet, 2020). Derfor er det ekstra viktig at voksne på institusjon gir barn og unge følelsen av trygghet og omsorg.

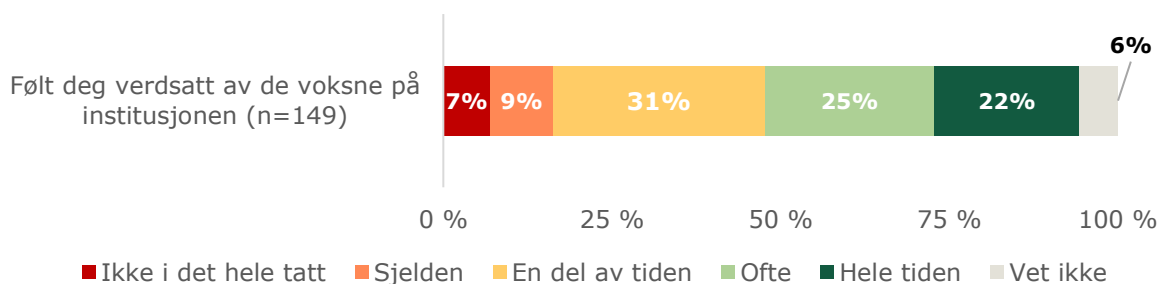
Figur 5-G: Relasjoner til de voksne på institusjonen (n=154)

Resultatene i figur 5-G viser at mange barn og unge på institusjon føler på trygghet og omsorg. En majoritet, rundt 8 av 10, har svart at de er helt eller litt enig i at de voksne har tro på dem (84 %), tar seg tid til dem (81 %) og at de stoler på de voksne der de bor (74 %).

Det er imidlertid noen som har svart at de ikke opplever den samme omsorgen (helt eller litt uenig i påstandene). Rundt 2 av 10 barn og unge på institusjon stoler ikke på de voksne på institusjonen de bor på (22 %) eller opplever ikke at de voksne tar seg tid til dem (18 %). I tillegg svarer 13 % at de ikke opplever at de voksne har tro på dem.

Figur 5-H: «Tenk på hvordan du har hatt det den siste uka, hvor ofte har du...»

Resultatene tyder også på at mange voksne er flinke til å se og møte barn og unge på institusjon, som gir omsorg og god selvfølelse. Resultatene i figur 5-H viser at nesten halvparten (47 %) oppgir at de har følt seg verdsatt av de voksne på institusjonen i løpet av den siste uken, enten «hele tiden» eller «ofte». 3 av 10 (31 %) oppgir at de har følt seg verdsatt av de voksne på institusjonen en del av tiden.

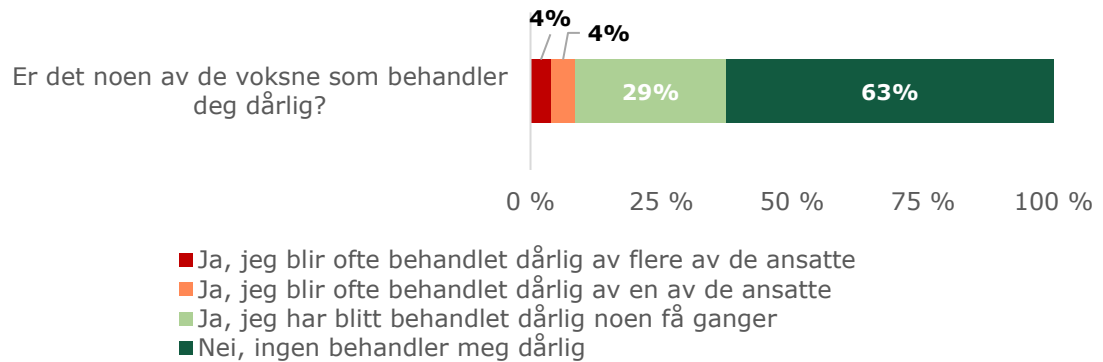
Et mindretall er imidlertid uenig i at de har blitt verdsatt av de voksne. Totalt 16 % oppgir at de sjelden eller ikke i det hele tatt har følt seg verdsatt av de voksne på institusjonen i løpet av den siste uka.

På tvers av kjennetegn ved respondentene er det noen signifikante forskjeller. Gutter opplever i større grad enn jenter at de voksne har tro på dem og tar seg tid til dem. Det er også flere gutter

enn jenter som oppgir å stole på de voksne på institusjonen og at de føler seg verdsatt av de voksne på institusjonen. Barn og unge på rusplasseringer opplever i større grad at de voksne tar seg tid til dem og at de kan stole på de voksne.

Figur 5-I: Behandling fra de voksne (n=154)

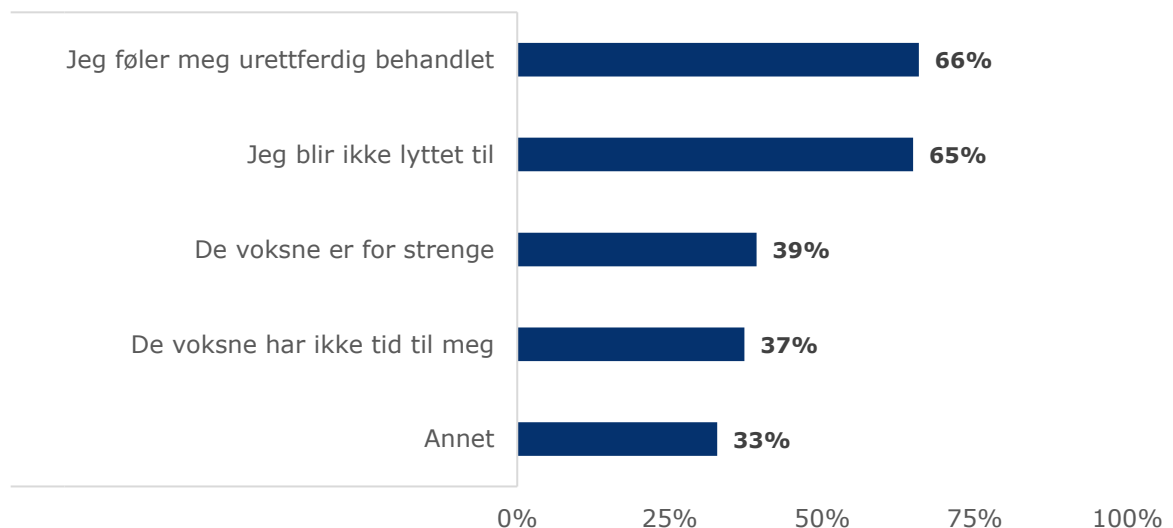

I tråd med resultatene om at mange barn og unge på institusjon opplever god omsorg fra de voksne, er det også mange som opplever at de voksne behandler dem godt. Resultatene i figur 5-I viser at 6 av 10 barn og unge på institusjon svarer at ingen behandler dem dårlig (63 %), etterfulgt av 3 av 10 som svarer at de har blitt behandlet dårlig «noen ganger».

8 % oppgir at de ofte blir behandlet dårlig av en eller flere ansatte.

Ser man nærmere på ulike kjennetegn ved respondentene, viser resultatene at jenter i større grad enn gutter opplever at noen av de voksne behandler dem dårlig.

Figur 5-J: Du svarte at du har blitt behandlet dårlig av en eller flere ansatte ved institusjonen. «Hva er det som gjør at du føler deg dårlig behandlet?». Flervalgsspørsmål. (n=62)

Barn og unge som svarte at de har blitt, eller ofte blir, behandlet dårlig av en eller flere ansatte på institusjonen, fikk et oppfølgingsspørsmål om «Hva er det som gjør at du føler deg dårlig behandlet?». På dette oppfølgingsspørsmålet var det mulig å velge flere svaralternativer.

Resultatene i figur 5-J viser at det er flere grunner til at barna og ungdommene har følt seg dårlig behandlet, men at det oftest skyldes at de har følt seg urettferdig behandlet (66 %) eller at de føler at de ikke blir lyttet til (65 %). Overordnet har 2 av 3 som har følt seg dårlig behandlet svart ett av disse alternativene.

Nesten 4 av 10 svarer at opplevelsen av den dårlige behandlingen skyldes at de voksne er for strenge (39 %), eller at de voksne ikke har tid til dem (37 %).

En tredjedel har oppgitt andre årsaker (33 %).

5.1.3.1 Åpne kommentarer fra undersøkelsen

Det var et åpent kommentarfelt i undersøkelsen, med spørsmålsstillingen: «Hva kan gjøres for at det skal bli godt å bo på institusjon?». Det var mange av barna og ungdommene som svarte på undersøkelsen, som benyttet muligheten til å skrive inn i kommentarfeltet. Mange barn og unge trekker frem relasjonen til de voksne på institusjonen i svaret sitt. Mer spesifikt at de voksne burde lytte mer til hva de sier og at de voksne burde vise genuin omsorg for dem.

Hva kan gjøres for at det skal bli godt å bo på institusjon?

Sitater fra åpent kommentarfelt i spørreskjema

«De voksne bør lytte bedre og spørre før de går til konklusjoner eller antar noe.»

«De voksne må bli godt kjent med meg, når jeg ikke sier noe, så gjenspeiler ofte kroppsspråk, eller hvordan jeg går kledd hvordan jeg har det. Det må de kjenne meg for å kunne oppfatte.»

«Ansatte som hjelper oss til å bli bedre, ikke dra oss ned (ned snakk, unødvendige begrensninger, holde tilbake informasjon osv.) Vis at man vil jobbe her, vi gjennomskuer voksne med en gang. Vær mer personlig med oss (fortell om livet ditt, drømmer, opplevelser, hvorfor man jobber på institusjon osv.) Ikke la oss føle oss dårligere enn det vi gjør fra før av. Vær et menneske med sunn fornuft. Støtt oss. Lytt til oss. Føl meg oss (gråt med oss, le med oss osv.) La oss velge hovedkontakter selv (i hvert fall én), vi får ikke bra kjemi med noen som blir plassert inn i livene våre. Ta hensyn til våre triggere og problemer.»

«For meg hjelper det å late som om jeg bor alene og at de voksne ikke snakker som om jeg bor på institusjon. Mer som at de er venner som hjelper meg med ting. Da føler jeg ikke på tristheten av å ikke være hjemme like masse.»

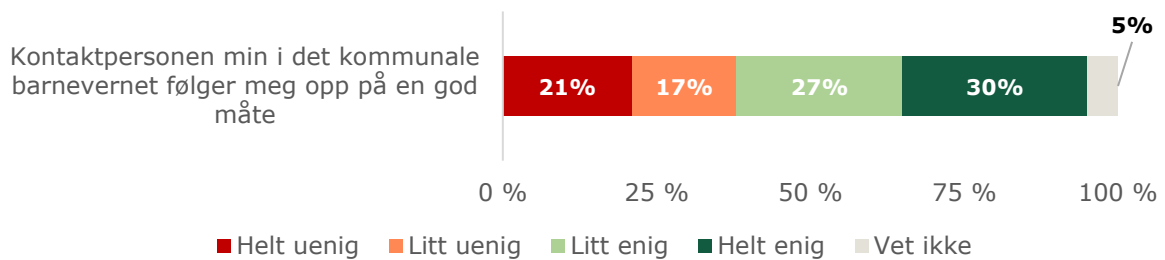
«At de lytter til deg og gjør endringer i hverdagen for at du skal føle deg trygg og ikke bruke så j****g mye tvang.»

5.1.4 Kontaktpersonen i barnevernet

Alle barn og unge som er plassert på barnevernsinstitusjoner skal ha sin egen kontaktperson i barnevernet (Bufdir, 2021b). Kontaktpersonen har direkte samarbeid med barnet og deres familie, og jobber med meldingsmottak, undersøkelser, hjelpetiltak og omsorgssaker. Barnet eller

ungdommen på institusjon forholder seg til kontaktpersonen også i forbindelse med flyttinger og overføringer, og er en viktig instans for at institusjonsplasseringene skal bli så godt tilpasset til barnets behov og situasjon som mulig. Hvis barnet eller ungdommen ikke er tilfreds med plasseringen, kan de gå til kontaktpersonen om hjelp til tilpasninger (Bufdir, 2021b). Derfor er denne relasjonen viktig i arbeidet for at barn og unge på institusjon skal ha det bra som mulig.

Figur 5-K: Oppfølging fra kontaktperson (n=154)

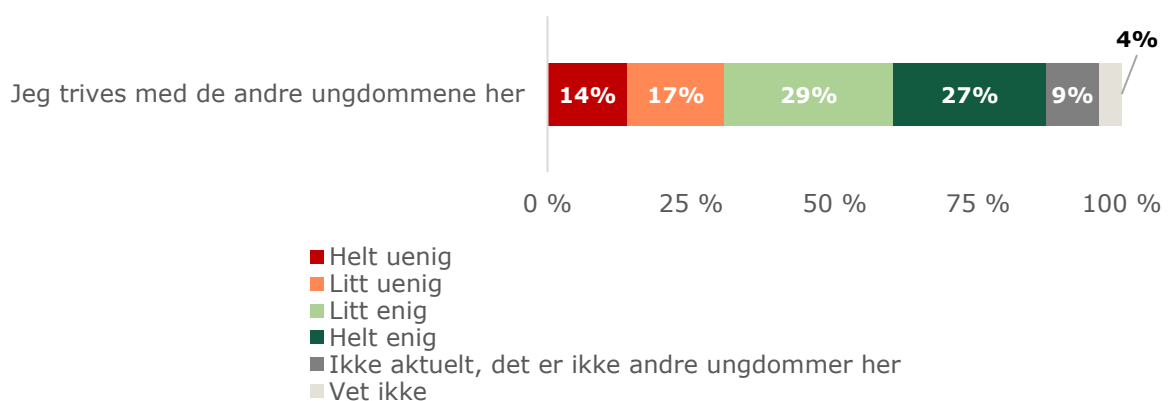

Resultatene i undersøkelsen (figur 5-K), viser at det er ulike opplevelser blant barna og ungdommene med hensyn til kontaktpersonen i det kommunale barnevernet. Overordnet svarer 6 av 10 (57 %) at de er (litt eller helt) enig i at kontaktpersonen følger dem opp på en god måte. På den andre siden svarer opp imot 4 av 10 (38 %) at de er (litt eller helt) uenig i påstanden. Det er verdt å merke seg at 21 % har svart at de er helt uenig i at de blir fulgt opp på en god måte av kontaktpersonen.

5.2 Relasjoner til jevnaldrende

Uavhengig av om institusjonen er stor eller liten, må barn og ungdom på institusjon ofte forholde seg til andre unge som bor på samme sted.

Figur 5-L: Trivsel med jevnaldrende (n=147)

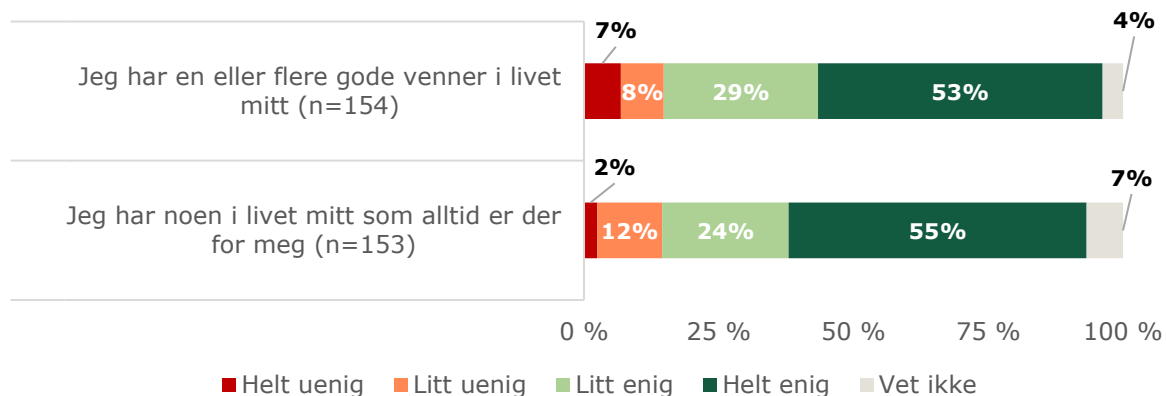
Figur 5-L viser at mer enn halvparten (56 %) av barna og ungdommene som har deltatt i undersøkelsen har svart at de trives med de andre ungdommene der de bor. På den andre siden, svarer rundt 3 av 10 (31 %) at de ikke trives med de andre barna og/eller unge på institusjonen. 14 % svarer «Helt uenig» på dette spørsmålet.

Ser man nærmere på forskjeller på tvers av kjennetegn ved respondenten, viser resultatene at gutter trives i større grad enn jenter med de andre ungdommene på institusjonen. Barn og unge i omsorgsplasseringer trives i mindre grad med de andre ungdommene på institusjonen enn barn og unge i andre plasseringer.

5.2.1 Venner

Venner er viktig for den psykologiske utviklingen hos barn og unge, og er viktig for en følelse av tilhørighet og selvutfoldelse (Singstad mfl., 2020; del Valle mfl., 2009). På institusjon kan det være vanskelig å opprettholde vennskap, spesielt når man blir flyttet langt fra hjemstedet. Og for enkelte kan det å være fremmed på et nytt sted også gjøre det vanskelig å få nye venner (Kayed mfl., 2015, s. 29). Likevel kan institusjonen gi en trygghet og mulighet til å møte andre barn og unge som har felles forståelse for situasjonen man står i (Kayed mfl., 2015, s. 29).

Figur 5-M: Venner

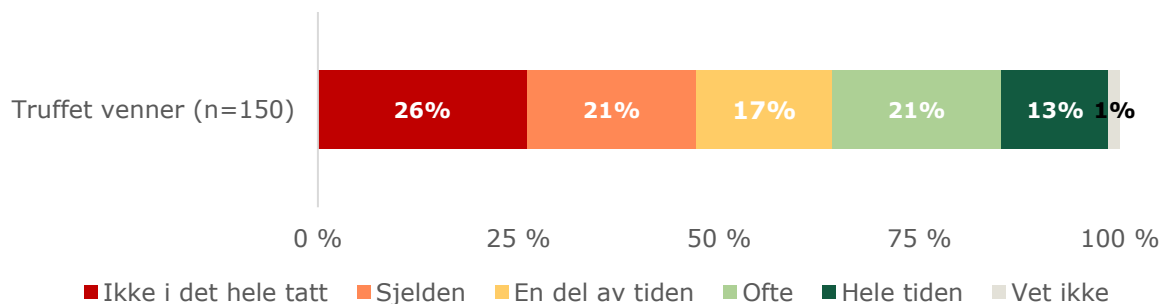

Resultatene fra undersøkelsen (figur 5-M) viser at majoriteten (82 %) av barna og ungdommene oppgir at de har en eller flere gode venner i livet sitt, og at de har noen i livet som alltid er der for dem (79 %). Litt over halvparten er helt enig i disse to påstandene.

På den andre siden er det en lavere, men likevel betydningsfull andel, som har svart at de er (litt eller helt) uenig i at de har en eller flere gode venner i livet (15 %) eller har noen i livet som alltid er der for dem (14 %).

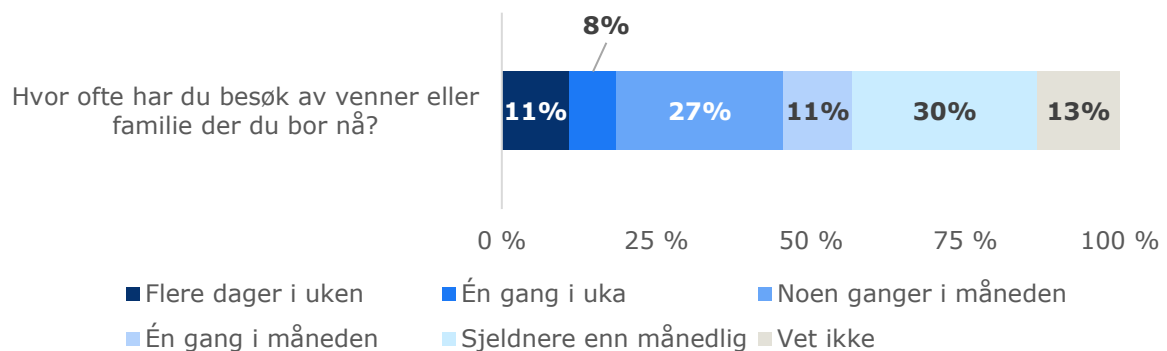
Figur 5-N: «Tenk på hvordan du har hatt det den siste uka, hvor ofte har du...»

Resultatene (figur 5-N) viser at en tredjedel (34 %) av barn og unge som har besvart undersøkelsen oppgir å ha truffet venner hele tiden eller ofte i løpet av den siste uka. 17 % oppgir å ha truffet venner en del av tiden i løpet av den siste uka. Likevel oppgir nesten halvparten av barna og ungdommene (47 %) at de sjelden eller ikke i det hele tatt har truffet venner i løpet av den siste uka. En fjerdedel (26 %) svarer «Ikke i det hele tatt» på dette spørsmålet. Bare 1 % svarer «Vet ikke».

Det er små forskjeller på tvers av kjennetegn ved respondentene, med unntak av at barn og unge i ideelle institusjoner i større grad enn barn og unge på private og offentlige institusjoner oppgir at de har en eller flere gode venner i livet sitt og at de har noen i livet sitt som alltid er der for dem, samt at de i større grad har truffet venner den siste uken.

Figur 5-O: «Hvor ofte har du besøk av venner eller familie der du bor nå?» (n=136)

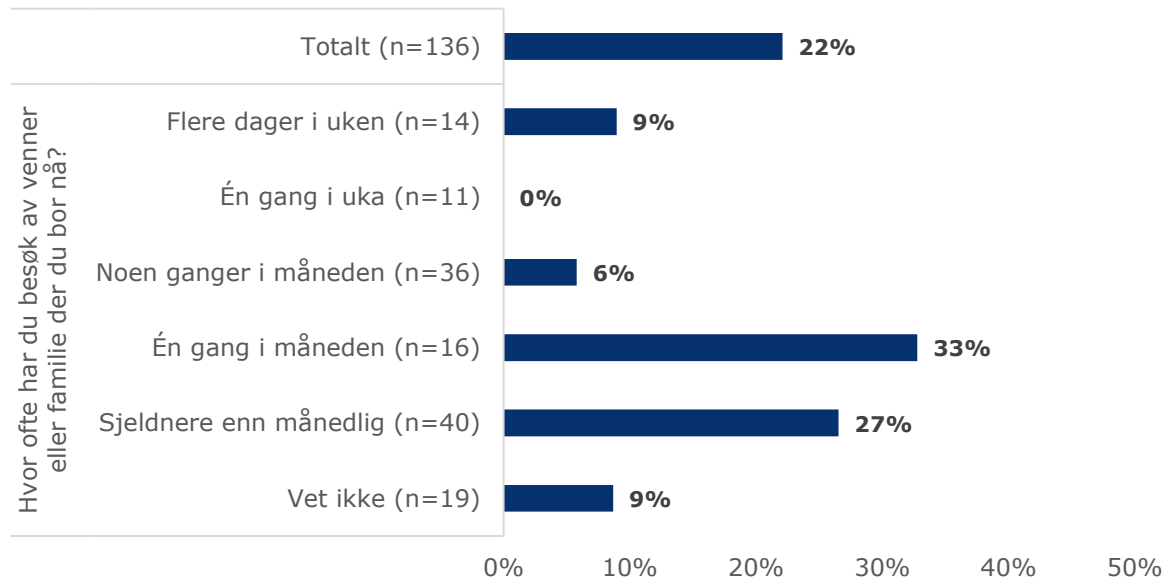
Resultatene i figur 5-O indikerer at mange barn og unge opplever at de får besøk av venner eller familie månedlig eller sjeldnere. Det er flere barn og unge som får besøk på månedlig basis eller sjeldnere, enn dem som får besøk ukentlig. Overordnet tegner det et bilde av at mange barn og unge får relativt lite besøk av familie og venner, selv om dette ikke sier noe om hvor ofte de møter venner og familier totalt sett, da det kan godt tenkes at flere møtes utenfor institusjonskonteksten.

Resultatene viser at færre enn 2 av 10 (19 %) oppgir at de får besøk av venner eller familie ukentlig, enten én gang eller flere ganger i uken.

Nesten 4 av 10 (38 %) får besøk månedlig, enten én gang eller flere ganger i måneden. 3 av 10 (30 %) har oppgitt at de får besøk sjeldnere enn månedlig.

Barn og unge i private institusjoner oppgir at de sjeldnere får besøk enn barn og unge i offentlige og ideelle institusjoner. De yngste barna (15 år eller yngre) oppgir å få besøk oftest, mens de eldste ungdommene (18 år eller eldre), opplever sjeldnere å få besøk.

Figur 5-P: «Jeg skulle ønske jeg fikk mer besøk» fordelt på besøk de ulike svarkategoriene under «Hvor ofte har du besøk av venner eller familie der du bor nå?». (n=136)

Totalt sett skulle 22 % av barn og unge som har svart på undersøkelsen ønske at de fikk mer besøk.

Analysen i figur 5-P tyder på at særlig barn og unge som relativt sjeldent får besøk, skulle ønske de fikk mer besøk. En tredjedel (33 %) som får besøk én gang i måneden skulle ønske de fikk mer besøk. Og tilsvarende ser vi at litt over en fjerdedel (27 %) av dem som nå får besøk sjeldnere enn månedlig, ønsker mer besøk.

Hva kan gjøres for at det skal bli godt å bo på institusjon?

Sitater fra åpent kommentarfelt i spørreskjema

«Mye sosialt og at jeg kan få besøke venner og være borte fra institusjonen så mye som mulig.»

«Oftere samvær med venner og familie. Mer penger.»

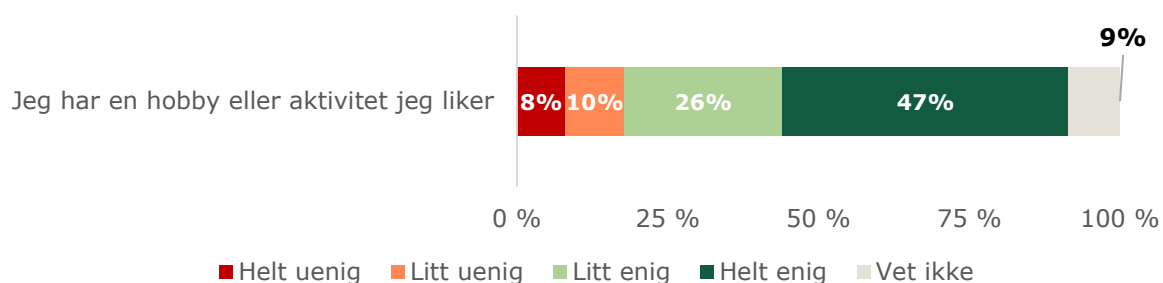
«At de behandler alle likt. Prioritere familiesamvær på det høyeste med mindre det er akutt.»

«Gi meg mere internett, mere penger og mere frihet sånn at jeg kan være ute med venner uten at de voksne skal følge etter.»

5.2.2 Fritid

Figur 5-Q: Hobby (n=151)

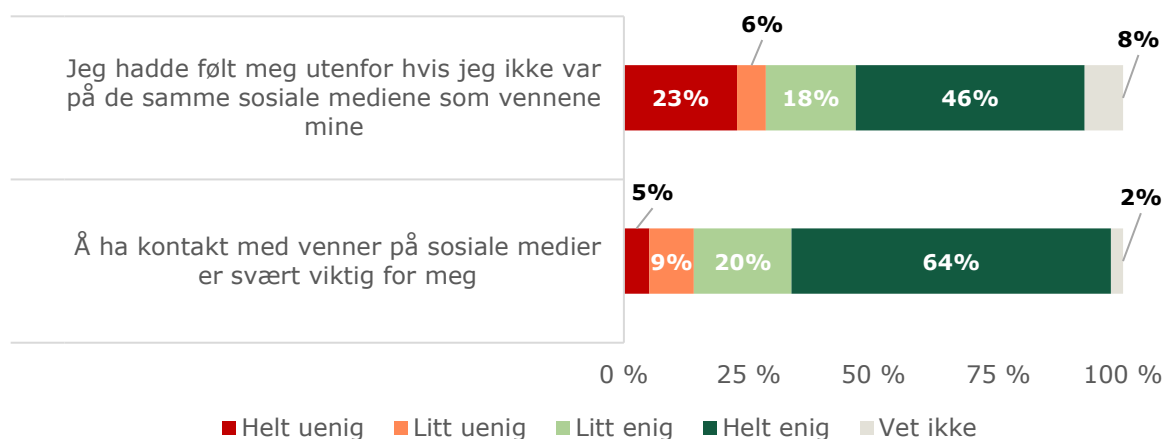
Resultatene i figur 5-Q viser at 73 % av barn og unge svarer at de har en hobby eller aktivitet de liker. 47 % svarer «Helt enig», mens 26 % svarer «Litt enig» på dette spørsmålet. 18 % oppgir at de ikke har en hobby eller aktivitet de liker. 10 % svarer «Litt uenig», mens 8 % svarer «Helt uenig» i dette. 9 % av barn og unge svarer «Vet ikke».

Gutter oppgir i større grad enn jenter at de har en hobby eller aktivitet de liker. De eldste ungdommene (18 år eller eldre) oppgir i større grad enn yngre barn at de har en hobby eller aktivitet de liker.

5.2.3 Sosiale medier

Barn og unge generelt er «ekspertforbrukere» av sosiale medier og er vokst opp med bruk av internett (Folkehelseinstituttet, 2022). Barn og unge på institusjon er intet unntak, og kan ha behov for internett til å holde kontakt med venner eller familie, skolearbeid eller som fritidsaktivitet (filmer, spill, o.l.). For mange barn og unge på institusjon kan sosiale medier være et ekstra viktig verktøy for å kunne holde kontakten med venner og familie fra der de bor, spesielt hvis de har flyttet fra hjemstedet (Aamodt og Mossinge, 2018). Samtidig viser Aamodt og Mossinge (2018) til at kontakt med foreldre på sosiale medier også kan være en utfordring. Kontakt med foreldre via sosiale medier kan hindre barnet/ungdommen i å etablere nye vennskap og meningsfulle relasjoner til nye omsorgspersoner. Samtidig er det også barn og unge som finner stor trøst i å kunne holde tett kontakt med foreldre og venner via sosiale medier (Aamodt og Mossinge, 2018). Aamodt og Mossinge peker på tett foreldresamarbeid som et steg i riktig retning for å bidra til at sosiale medier kan benyttes som et godt verktøy for barnet/ungdommen til å holde kontakt med venner og foreldre.

Figur 5-R: Venner og sosiale medier (n=152)

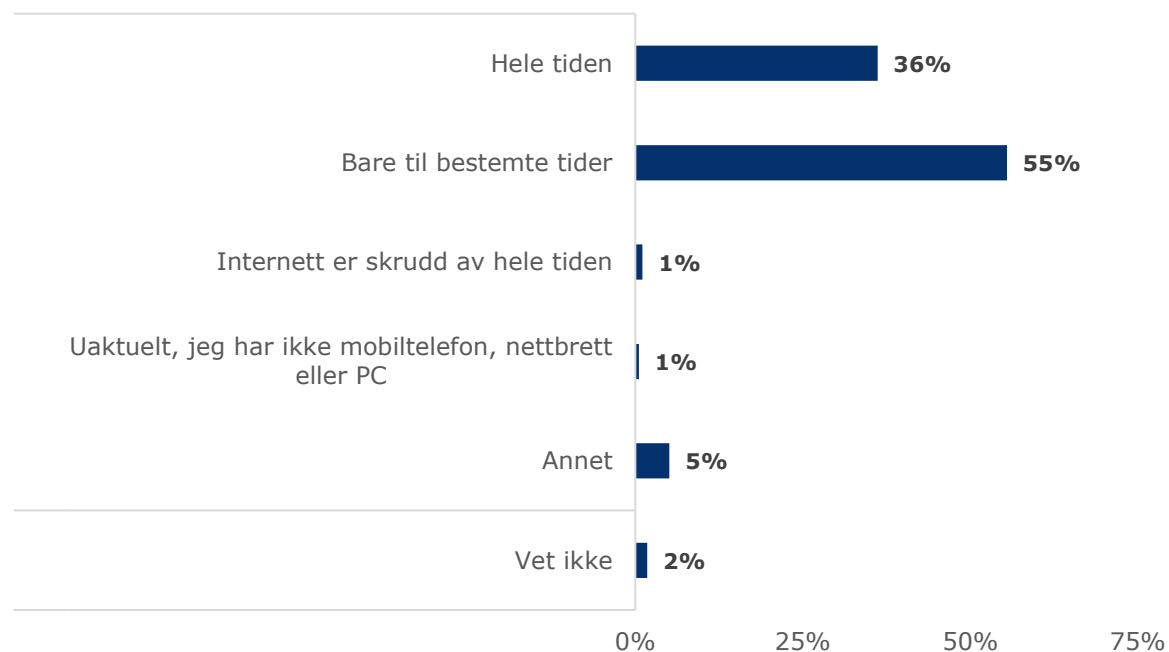
Resultatene i figur 5-R viser at tilgang til sosiale medier er svært viktig for barna og ungdommene. 2 av 3 (64 %) sier de hadde følt seg utenfor hvis de ikke var med på de samme sosiale mediene som vennene sine. 8 av 10 (84 %) synes det er svært viktig å ha kontakt med venner på sosiale medier, hvor 64 % er helt enig i denne påstanden.

Sosiale medier er imidlertid ikke like viktig for alle barn og unge. Resultatene viser også at 3 av 10 (29 %) tror de ikke hadde følt seg utenfor hvis de ikke var på de samme sosiale mediene som vennene sine, samtidig som 14 % oppgir at det å ha kontakt med venner på sosiale medier ikke er svært viktig for dem.

På tvers av kjennetegn ved respondentene, indikerer resultatene at sosiale medier er viktigere for jenter enn gutter. Jenter opplever i større grad enn gutter at de hadde følt seg utenfor hvis de ikke var på de samme sosiale mediene som vennene sine, samt at det er svært viktig for dem å ha kontakt med venner på sosiale medier. Å ha kontakt med venner på sosiale medier er også viktigere for barn og unge som har bodd kortest på institusjonen (0-3 måneder) enn for barn og unge som har bodd på institusjonen lenger.

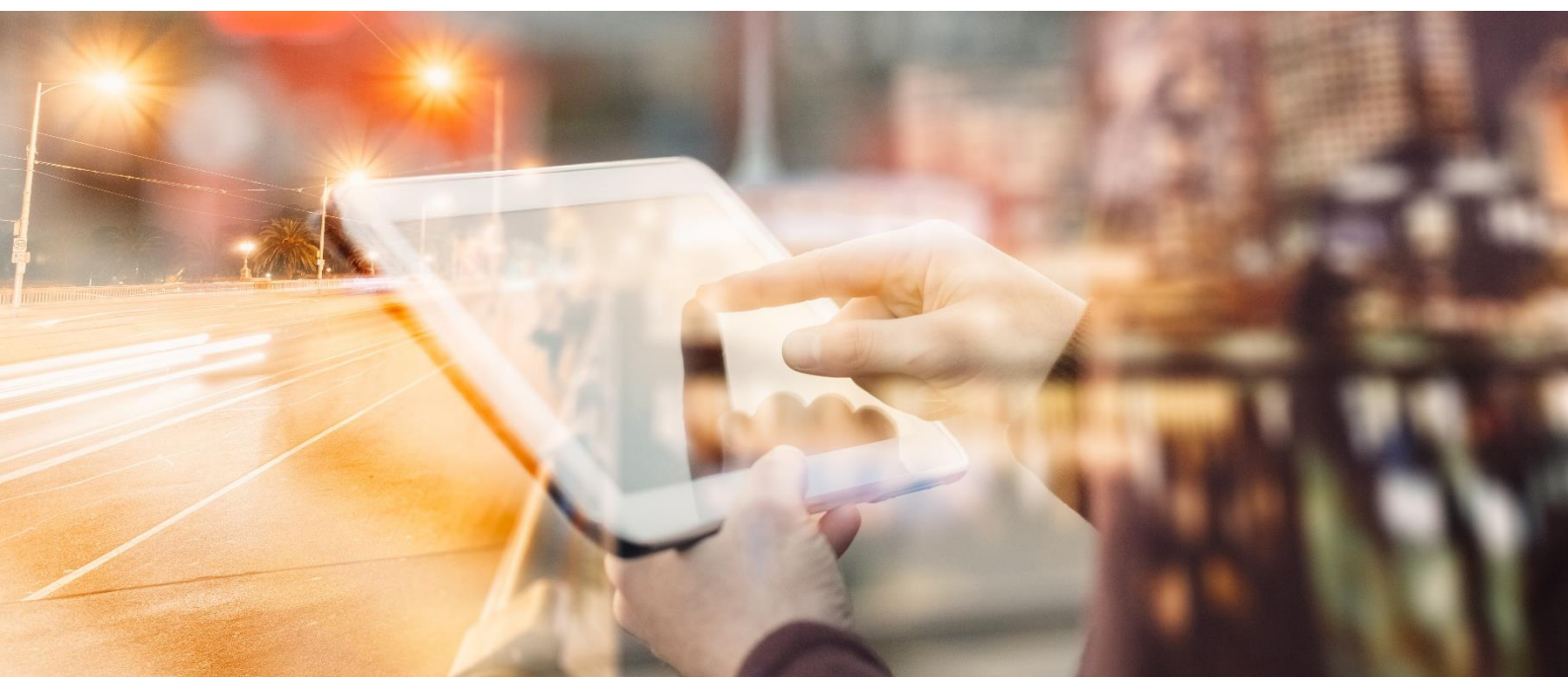
Figur 5-S: «Har du internett der du bor nå?» (n=152)

Resultatene i undersøkelsen (figur 5-S), peker på at for enkelte barn og unge kan internett være begrenset, enten fordi de bor på institusjon med svakere internettoppsett eller at de av ulike grunner har begrenset tilgang til internett.

Litt over halvparten (55 %) av barna og unge som har svart på undersøkelsen oppgir at de har internett bare til bestemte tider, mens en tredjedel oppgir at de har det hele tiden (36 %). Kun et lite mindretall har ikke tilgang til internett, enten fordi det er skrudd av eller fordi de ikke har utstyr til det.

Gutter opplever i større grad enn jenter at internett alltid er på. Det samme gjør ungdommer over 18 år (sammenlignet med barn og unge under 18 år) og barn og unge som har bodd en stund på institusjonen (1 år eller mer) (sammenlignet med barn og unge som har bodd kortere på institusjonen).

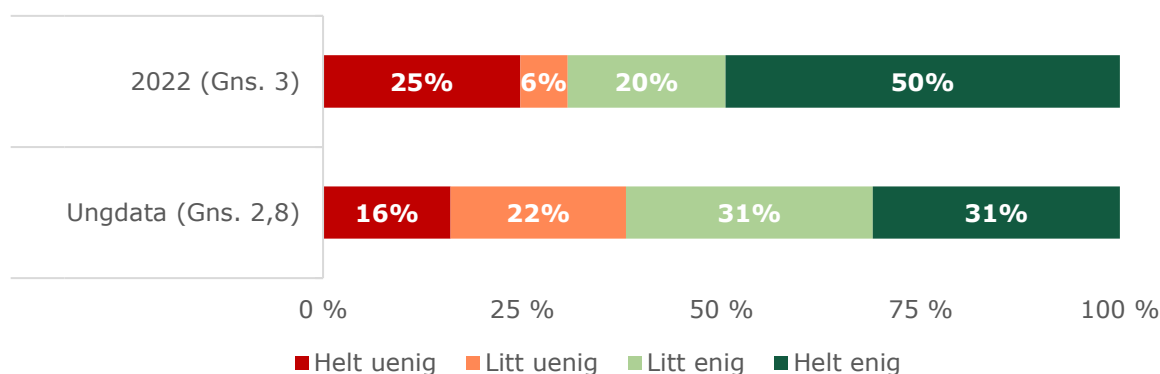
5.2.3.1 Sammenligning mot Ungdata

Ungdata-undersøkelsen er en undersøkelse som går til skoleelever over hele landet. Undersøkelsen gjennomføres i skoletiden, og er siden 2010 blitt gjennomført på de aller fleste ungdomsskoler og videregående skoler i landet (Bakken, 2021). Siden 2010 har over 800 000 skoleelever på ungdomstrinnet og i videregående opplæring svart på spørsmål om hvordan de har det, og hva de driver med på fritiden (Ungdata, 2022). Ungdata gir et godt innblikk i hvordan det er å være ung i Norge i dag blant den generelle ungdomsbefolkningen.

I denne rapporten benytter vi Ungdata fra undersøkelsen i 2022, med over 100 000 enkeltbesvarelser fra skoleelever over hele landet.

Sammenlignet med Ungdata, indikerer resultatene at sosiale medier er viktigere for barn og unge på barnevernsinstitusjoner enn barn og unge i den generelle befolkningen⁴.

Figur 5-T: Sammenligning med Ungdata på «Jeg hadde følt meg utenfor hvis jeg ikke var på de samme sosiale mediene som vennene mine»

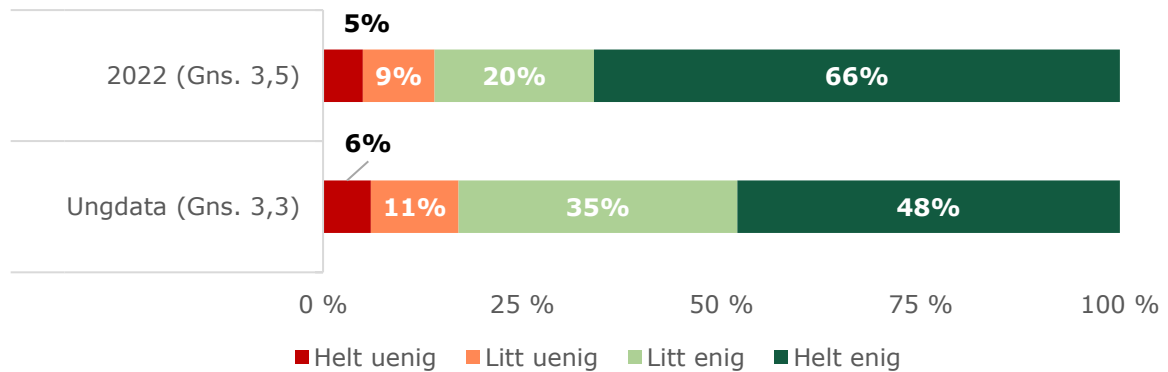
Figur 5-T viser at fordelingen av svar fra Ungdata-undersøkelsen er jevnere enn svarene fra barn og unge i denne undersøkelsen. 70 % av barn og unge som har svart på denne undersøkelsen svarer (helt eller litt) enig i at de hadde følt seg utenfor hvis de ikke var på de samme sosiale

⁴ I denne undersøkelsen er spørsmålene om sosiale medier målt på en enighetsskala – fra «Helt uenig» til «Helt enig». I Ungdata er spørsmålene målt på en skala fra «Passer svært dårlig» til «Passer svært godt».

mediene som vennene sine. Halvparten (50 %) av disse svarer «Helt enig». Det er en større andel enn i Ungdata-undersøkelsen, hvor andelen er 31 %.

3 av 10 (31 %) av barn og unge som har besvart denne undersøkelsen oppgir at de ikke hadde følt seg utenfor hvis de ikke var på de samme sosiale mediene som vennene sine. Til sammenligning, er denne andelen litt høyere (38 %) i Ungdata-undersøkelsen.

Figur 5-U: Sammenligning med Ungdata på «Å ha kontakt med venner på sosiale medier er svært viktig for meg»

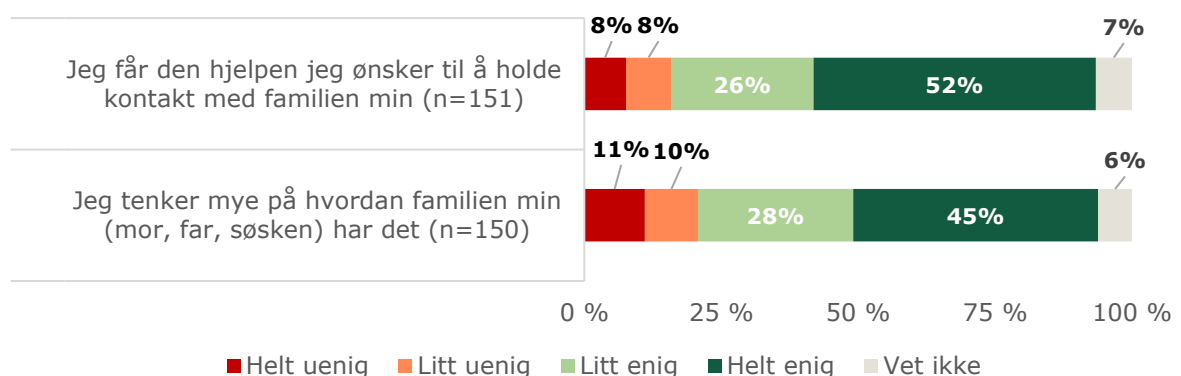

Når det gjelder viktigheten av å ha kontakt med venner på sosiale medier, indikerer resultatene i figur 5-U at dette er viktig for alle barn og unge – uavhengig av om de bor på institusjon eller ikke. Det er imidlertid større variasjon i svarene til barn og unge i denne undersøkelsen enn i svarene til barn og unge i Ungdata-undersøkelsen. 2 av 3 (66 %) av barn og unge i denne undersøkelsen svarer «Helt enig» på dette spørsmålet, mens andelen er lavere (48 %) i Ungdata-undersøkelsen. Andelen som svarer «Litt enig» er imidlertid større i Ungdata-undersøkelsen. For begge undersøkelser er det en lavere andel som oppgir at det å ha kontakt med venner på sosiale medier ikke er viktig.

5.3 Familie

Mange barn og unge på institusjon har et komplisert forhold til familien, men for mange kan det likevel være viktig å holde kontakten med foreldre, søsken eller andre familiemedlemmer.

Figur 5-V: Kontakt med familie

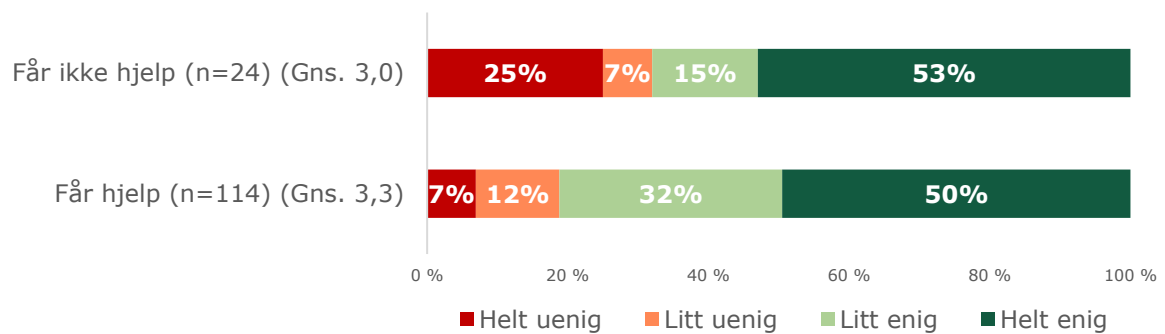

Resultatene fra undersøkelsen (figur 5-V) indikerer at mange barn og unge på institusjon er opptatt av å holde kontakten med familien sin. Nesten 8 av 10 (78 %) av barn og unge som har besvart undersøkelsen, oppgir at de får den hjelpen de ønsker til å holde kontakt med familien sin. På den andre siden oppgir 16 % at de ikke får den hjelpen de ønsker til å holde kontakt med familien sin.

Samtidig viser resultatene at mer enn 7 av 10 (73 %) oppgir at de tenker mye på hvordan familien deres har det. 21 % oppgir at de ikke tenker mye på hvordan familien deres har det.

Det kan imidlertid være ulike behov blant barna og ungdommene for å holde kontakt med familien. I figur 5-W vises forskjellen i hvor mye barna og ungdommene tenker på familien blant barn og unge som får hjelp til å holde kontakt med familien, og blant de som ikke får hjelp.

Figur 5-W: «Jeg tenker mye på hvordan familien min (mor, far, søsken) har det», fordelt på de som får den hjelpen de ønsker til å holde kontakt med familien sin og de som ikke får hjelpen de ønsker

Note: De som har svart «Vet ikke» på «Jeg får den hjelpen jeg ønsker til å holde kontakt med familien min» er ikke inkludert i figuren eller gjennomsnittet.

Analysen indikerer at det er flere barn og unge blant de som oppgir at de *ikke får hjelp* til å holde kontakt med familien, som heller ikke tenker særlig mye på hvordan familien deres har det (sammenlignet med barn og unge som får hjelp til å holde kontakt med familien). Det er likevel et stort flertall (68 %) av barn og unge som *ikke får hjelp* til å holde kontakt med familien sin, som tenker mye på hvordan familien deres har det (obs lavt utvalg). Resultatene kan tyde på at det er en liten andel som har behov for kontakt med familien, som ikke får hjelp til dette.

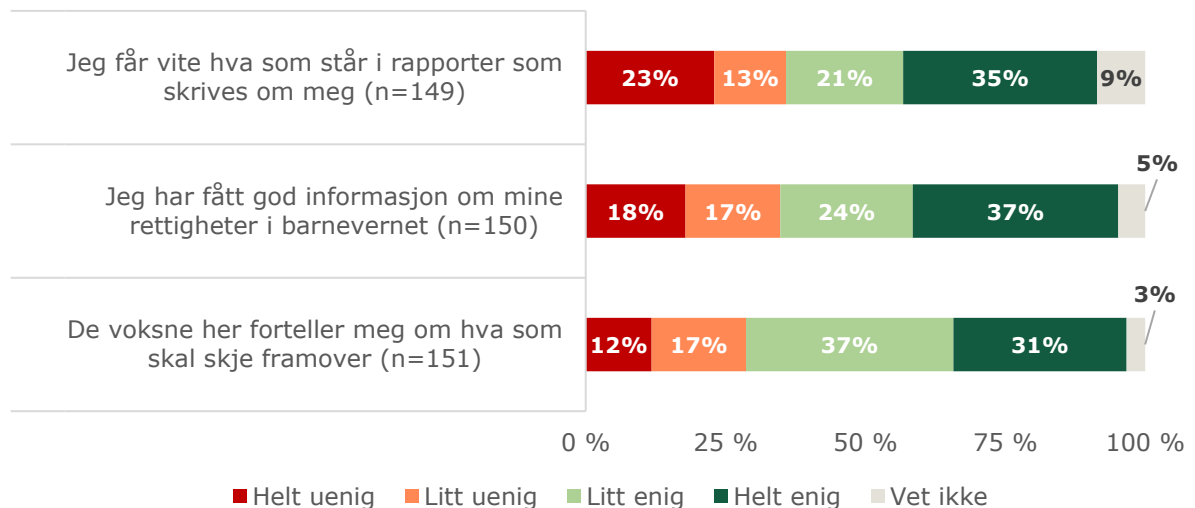
Jenter ønsker i større grad enn gutter mer hjelp til å holde kontakt med familien sin. Sammenlignet med barn og unge som har bodd på institusjonene lenger, ønsker også barn og unge som nettopp har flyttet til institusjonen (bodd på institusjonen i 0-3 måneder) mer hjelp til dette.

6. FORHOLD VED HVERDAGEN

6.1 Rettigheter og informasjon

Som barn eller ungdom på institusjon har man klare rettigheter som ikke skal overtredes. Ifølge Helsedirektoratet har barn og unge som bor på institusjon i likhet med andre barn og unge rett til å bestemme over egen kropp, hvilke klær de vil gå med, hvem de vil være sammen med, hvor de vil gå og når de vil bruke mobiltelefon (Helsetilsynet, 2021a). Men barn og unge har også særskilte rettigheter knyttet til den situasjonen de står i, som beboere på institusjon. Slik Bufdir skisserer, har barn og unge på institusjon rett til å vite hvorfor de er på institusjon, rett til trygghet og omsorg, rett til å se opplysninger om dem selv, rett til å bestemme i personlige spørsmål, rett til å få hjelp til å ta vare på egen økonomi og personlige eiendeler, rett til samvær og besøk, med mer (Bufdir, 2019). At barn og unge blir bevisstgjort på sine rettigheter i den situasjonen de står i er særdeles viktig.

Figur 6-A: Rettigheter og informasjon

Resultatene i figur 6-A viser at 6 av 10 barn og unge som har besvart undersøkelsen oppgir at de er (helt eller litt) enig i at de har fått god informasjon om sine rettigheter, mens en tredjedel mener at de ikke har gått god informasjon om sine rettigheter, hvor 18 % har svart «helt uenig».

Forutsigbarhet og transparens er også viktig for barnas og ungdommenes følelse av trygghet – at de vet hva som skjer fremover og at de voksne er ærlige og åpne med barna og ungdommene (Barneombudet, 2020). Resultatene indikerer at mange opplever at de voksne forteller dem om hva som skal skje fremover – cirka 2 av 3 (68 %) er enig i denne påstanden. Litt over halvparten (56 %) er også enig i at de får vite hva som står i rapporter som skrives om dem.

Men for enkelte er ikke dette tilfellet, og det kan være stor usikkerhet knyttet til fremtiden og hva som skal skje fremover. Nesten 3 av 10 (29 %) har svart at de er (helt eller litt) uenig i at de voksne forteller dem om hva som skal skje fremover, og litt over en tredjedel (36 %) har svart at de ikke får vite hva som står i rapporter som skrives om dem.

På tvers av kjennetegn ved respondentene, er det noen interessante forskjeller. De eldste ungdommene (18 år eller eldre) oppgir i større grad enn yngre barn at de får vite hva som står i

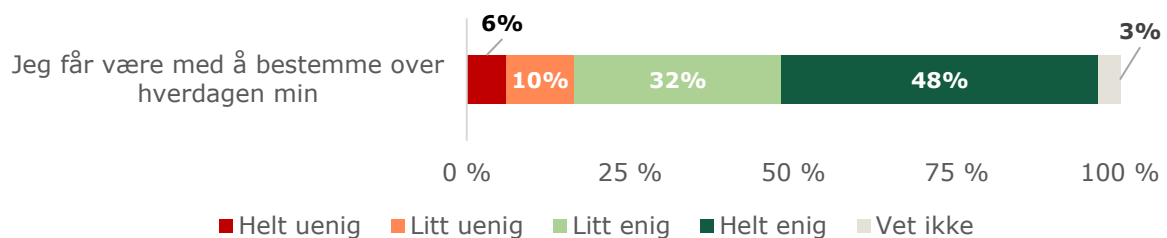
rapporter om dem. Det samme gjelder barn og unge som har bodd relativt lenge på institusjonen (1 år eller mer), sammenlignet med barn og unge som har bodd der kortere. Hva slags type tiltak du er plassert på, ser også ut til å ha en viss betydning. Barn og unge på omsorgsplasseringer oppgir i mindre grad enn barn og unge på andre plasseringer å få vite hva som står i rapporter som skrives om dem. Det er særlig barn og unge på rusplasseringer som i stor grad opplever å få vite hva som står i rapporter som skrives om dem. Barn og unge i offentlige institusjoner opplever i mindre grad enn barn og unge i private og ideelle institusjoner å få vite hva som står i rapporter som skrives om dem.

Det er visse forskjeller på tvers av kjønn og alder når det kommer til opplevelsen av informasjonen de har mottatt. Gutter opplever i større grad enn jenter at de har fått god informasjon om sine rettigheter i barnevernet. De eldste ungdommene (18 år eller eldre) opplever også å ha fått god informasjon sammenlignet med de yngre barna. De eldste ungdommene oppgir også, i større grad enn de yngre barna, at de voksne på institusjonen forteller dem hva som skal skje fremover.

6.2 Medvirkning

Selv om mange barn og ungdom på institusjon er under myndighetsalder, er det likevel viktig at de opplever en følelse av medbestemmelse og medvirkning for deres eget liv (Barneombudet, 2020).

Figur 6-B: Bestemmelse i egen hverdag (n=150)

Resultatene i figur 6-B viser at barna og ungdommene opplever at de får være med å bestemme over deres egen hverdag, da 8 av 10 (80 %) har svart at de er litt eller helt enig i denne påstanden. 16 % oppgir at de ikke får være med å bestemme over sin egen hverdag.

Det er noen forskjeller i opplevelsen av medvirkning på tvers av kjønn. Jenter opplever i mindre grad enn gutter at de får være med å bestemme over egen hverdag.

Flere av barna og ungdommene trekker frem mer frihet og mer medvirkning som forhold som kan gjøre det godt å bo på institusjon:

Hva kan gjøres for at det skal bli godt å bo på institusjon? Siter fra åpent kommentarfelt i spørreskjema

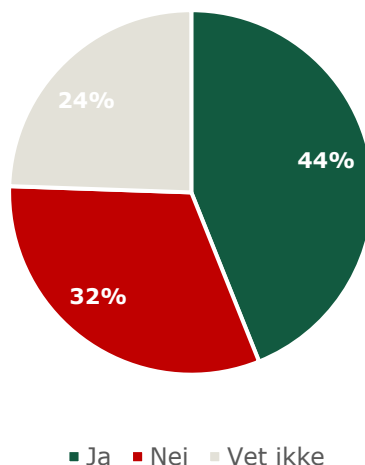
«Ikke sette begrensninger (hvor mange besøk i uka man får ha, hvor man får gå til visse tider osv.) Ikke skrive ned så og si alt vi sier og gjør (det er ikke menneskelig) Gi oss den hjelpen vi trenger (lege, psykolog, bup osv.) Ta oss med på alle beslutninger og hør på oss 100%, vi er eksperter på våre liv.»

«Litt frihet, så jeg kan føle meg som en vanlig ungdom, og ikke helt isolert fra alle andre ♥»

«La oss også bestemme å bli sett for den vi er å ikke bare på hvorfor vi er her, jeg har mine behov for å kunne ha det bra. Jeg vil ha tilgang til telefon. Jeg vil ha aleine tid å kunne møte venner.»

6.3 Juridisk assistanse

Figur 6-C: «Har du advokat?» (n=150)

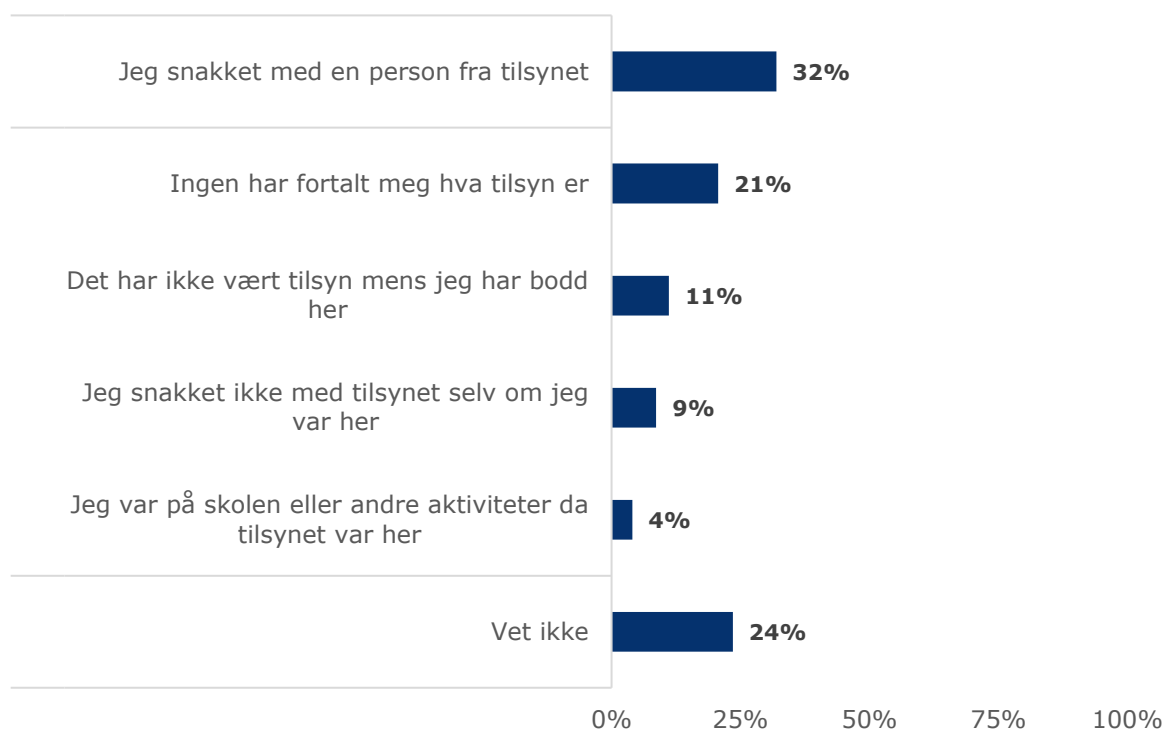

Nesten halvparten (44 %) av de barna og ungdommene som deltok i undersøkelsen oppgir at de har advokat. En tredjedel (32 %) svarer at de ikke har advokat, mens en fjerdedel (24 %) rapporterer at de ikke vet om de har advokat.

6.4 Tilsyn

Barn og unge ble i undersøkelsen spurt om *tilsyn*. Tilsyn er en måte statsforvalteren følger opp om det kommunale barnevernet og hver enkelt barnevernsinstitusjon, drifter i tråd med barnevernloven (Helsetilsynet, 2021b).

Figur 6-D: «Hva stemmer best når det gjelder tilsyn?» (n=150)

Resultatene i figur 6-D viser at en tredjedel (32 %) av barna og ungdommene som svarte på undersøkelsen oppgir at de har snakket med en person fra tilsynet. Et mindretall rapporterer at de var på skolen eller andre aktiviteter da tilsynet var der, at de ikke snakket med tilsynet selv om de var der eller det ikke har vært tilsyn mens de har bodd på institusjonen.

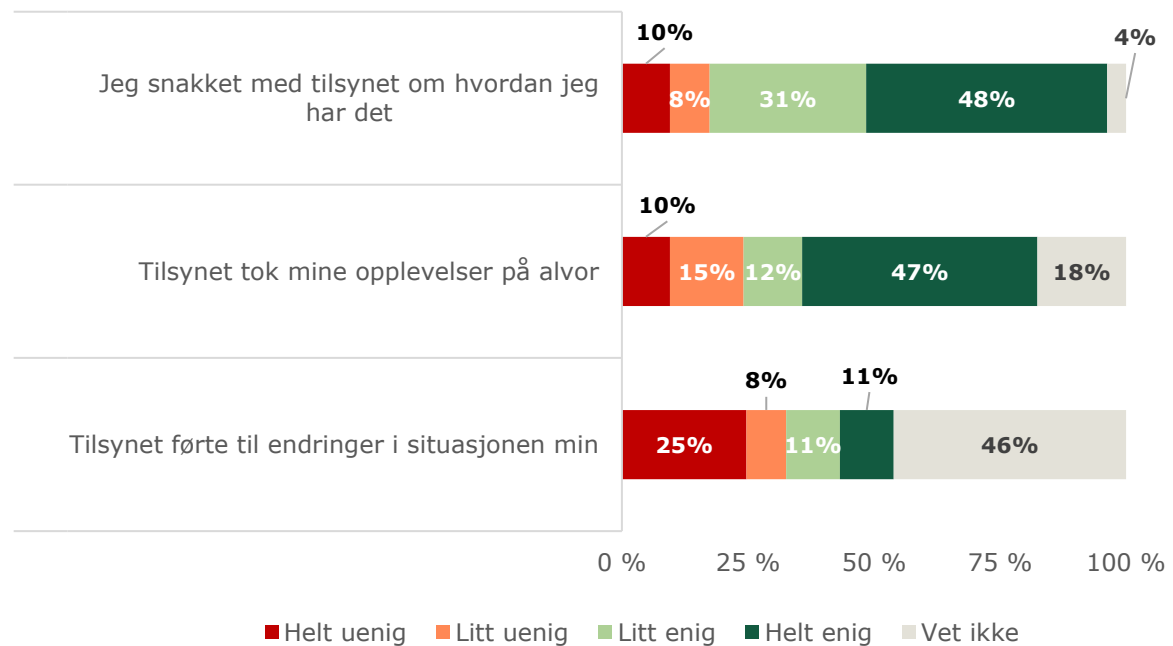
Det er tydelig at det er knyttet en del usikkerhet til dette spørsmålet og hva tilsyn er. Til sammen har 45 % av barna og ungdommene svart at de ikke har blitt fortalt hva tilsyn er, eller «Vet ikke» på dette spørsmålet. 2 av 10 oppgir at ingen har fortalt dem hva tilsyn er (21 %), og enda flere har svart «Vet ikke» (24 %) på dette spørsmålet.

På tvers av kjennetegn ved respondentene er det noen interessante forskjeller. Det er en noe større andel blant de yngste barna (15 år eller yngre) som opplever at de ikke har blitt fortalt hva tilsyn er. Samtidig er det en større andel blant de eldste ungdommene (18 år eller eldre) som snakket med en person fra tilsynet enn blant de yngre barna. Det er også noen forskjeller på tvers av botid. Barn og unge som har bodd lengst på institusjonen (1 år eller lenger), har en større andel som oppgir at de snakket med en person fra tilsynet. Barn og unge som har bodd kortest på institusjonen (0-3 måneder) har en lavere andel som oppgir at de snakket med en person fra tilsynet.

På tvers av kjennetegn ved institusjonen/avdelingen finnes det også noen forskjeller. Barn og unge på rusplasseringer utgjør en større andel av de som oppgir å ha snakket med en person fra tilsynet. Blant barn og unge i private institusjoner oppgir alle å ha blitt fortalt hva tilsyn er.

Figur 6-E: Oppfølgingsspørsmål til de som har snakket med tilsynet (n=46)

De barna og ungdommene som oppga at de hadde snakket med tilsynet, fikk tre oppfølgingsspørsmål om hvordan de opplevde tilsynet. Dette utvalget utgjør 46 respondenter.

Resultatene i figur 6-E viser at det er flere som har opplevd at de ble møtt og sett av tilsynet på en god måte. 8 av 10 (79 %) av barna og ungdommene som hadde snakket med tilsynet, svarte at de hadde snakket om hvordan de hadde det. 6 av 10 (59 %) oppgir at tilsynet tok deres opplevelser på alvor.

Likevel var det ikke alle som følte seg sett og møtt av tilsynet på en god måte. 18 % oppgir at de ikke snakket med tilsynet om hvordan de har det. Samtidig svarer en fjerdedel (25 %) av dem som har snakket med tilsynet at tilsynet ikke tok deres opplevelser på alvor.

Det er relativt få som er enig i at tilsynet førte til endringer i situasjonen deres – kun 22 % var enig i dette. En tredjedel (33 %) av barna og ungdommene oppgir at tilsynet ikke førte til endringer i situasjonen deres, hvor en fjerdedel er helt uenig i at det førte til endringer. Hele 46 % av barn og unge som svarte på spørsmålet, svarte «Vet ikke».

6.5 Tvang

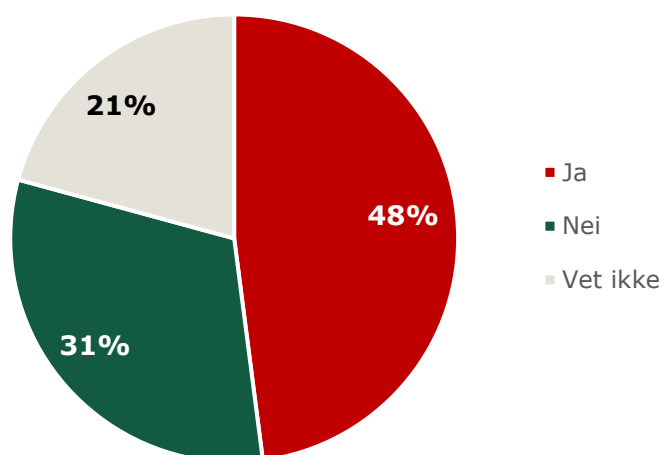
Barn og unge i barnevernsinstitusjoner har som andre barn og unge rett til vern om sin personlige integritet og rett til beskyttelse og omsorg (Bufdir, 2019). Som Folkehelseinstituttet påpeker, er grensesetting en del av den utviklingsstøtten alle foreldre skal gi, også fosterforeldre og ansatte i barnevernsinstitusjon. I Norge gir lov og forskrift også adgang til bruk av bestemte tvangstiltak overfor barn og unge i barnevernsinstitusjon, for eksempel bruk av fysisk tvang og isolering i akutte faresituasjoner, kroppsvisitasjon og ransaking/undersøkelse av rom og eiendeler. Det er særregler om adgang til å nekte bruk og inndra telefon/PC, nekte samvær og besøk samt begrensninger i bevegelsesfrihet i og utenfor institusjonen (Nøkleby, Müller & Giske, 2020).

I undersøkelsen har vi stilt en rekke spørsmål som omhandler grensesetting og/eller tvang, for å innhente barna og ungdommenes perspektiv på hvordan og hvor ofte dette forekommer.

I første omgang fikk de spørsmålet om det er regler de voksne bruker som de ikke forstår. Her svarer halvparten (48 %) at de ikke forstår reglene som de voksne bruker, samt 2 av 10 (21 %) «Vet ikke». Begge disse resultatene er uheldig med tanke på barna og ungdommenes følelser av trygghet, forutsigbarhet og tillit til de voksne.

Nesten en tredjedel (31 %) har imidlertid svart at de forstår reglene som de voksne bruker.

Figur 6-F: «Opplever du at det er regler som de voksne bruker som du ikke forstår?» (n=148)

Ser man nærmere på undergrupper, viser resultatene at jenter i større grad enn gutter opplever at det er regler de voksne bruker som de ikke forstår. De eldste ungdommene (18 år eller eldre) opplever det i mindre grad enn de yngre barna.

Streng håndheving av alle regler er et gjennomgående tema blant kommentarene barn og unge skrev inn i det åpne kommentarfeltet:

Hva kan gjøres for at det skal bli godt å bo på institusjon? Sitater fra åpent kommentarfelt i spørreskjema

«Det er også mange regler som ikke gir mye mening og spesielt for meg, så liker jeg ikke å følge regler med mindre jeg vet hvorfor jeg gjør det.»

«Endre ett par regler og ha mer forståelse for unges livskvalitet. Vi får ikke ha overnatting og innetidene er ekstreme. Man får ikke fritid til å være ungdom og dra på fester med venner, eller ha overnattinger av venner og kjærester. Jeg må alltid dra klokka 20 eller noe for å reise hjem på grunn av innetidene. Man får ikke et ordentlig vanlig tenåringsliv av å bo på et sted meg for strenge regler for unge. Jeg er 18, men får fremdeles ikke lov til å bestemme selv når jeg vil være med kjæresten min. Straffe barn og unge på den måten er tortur av høyeste grad.»

«Ikke så strenge regler. Reglene er bestemt for hver eneste alder. IKKE sånn: 13-15 og eller lignende. Men at det er bestemmer regler for en 13 og bestemte for 14 osv. internettet ikke blir skrudd av. Ikke rom tid.»

«Voksene må skjerpe seg, alle regler trengs ikke å følges 100% hver dag. Voksne må slutte å være strenge eller sure på jobb, ikke ta deres dårlige dag og la det gå utover ungdommen.»

6.5.1 Tvangstiltak

Barna og ungdommene fikk spørsmål om hvor ofte de har opplevd ulike typer grensesetting eller tvang, slik som begrensninger på mobilbruk eller ransaking av eiendeler, men også mer overgripende tvang som å fysisk bli holdt fast.

Det er fire spørsmålene som måler bruken av tvang i undersøkelsen, basert på hendelser de siste seks månedene. På bakgrunn av dette kan man finne frem til hvor stor andel av barn og unge som ikke har opplevd noen tvangstiltak, som har opplevd én type tvangstiltak, to typer tvangstiltak, tre typer tvangstiltak eller fire typer tvangstiltak. Overordnet viser resultatene at 57 % av barn og unge som svarte på disse spørsmålene oppgir å ha opplevd minst én type tvangstiltak, mens 43 % oppgir at de ikke har opplevd noen tvangstiltak.

Resultatene i figur 6-G viser andelen barn og unge som oppgir å ha opplevd de ulike tvangstiltakene.

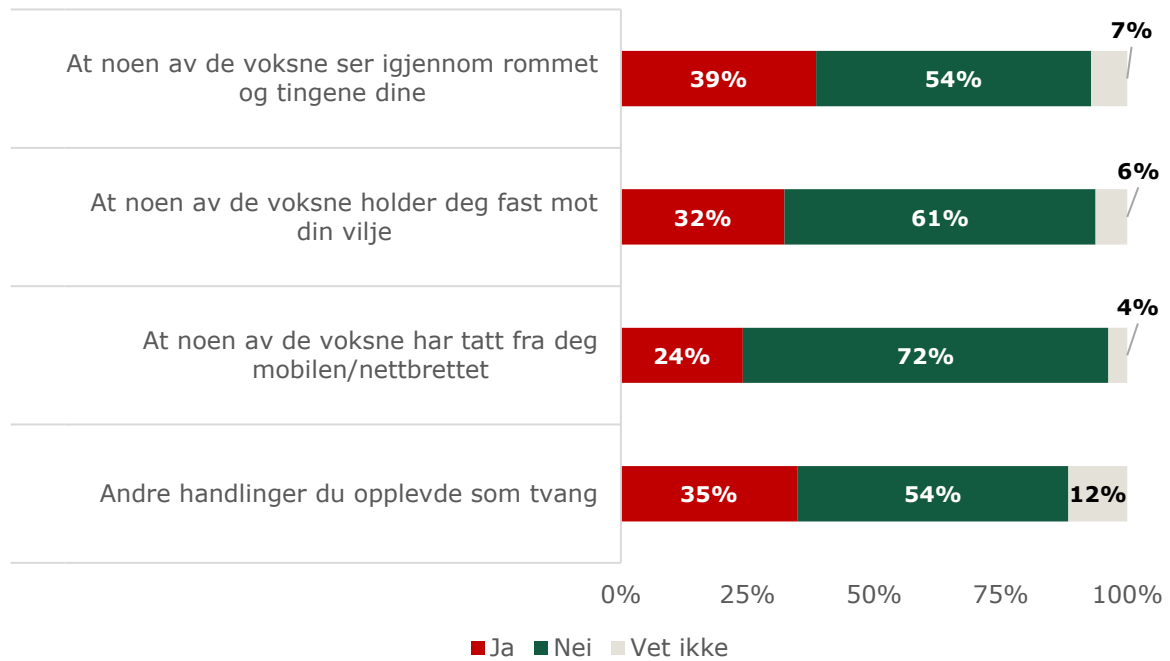
Det er flest som oppgir at de har opplevd at noen av de voksne har sett gjennom rommet og tingene deres, totalt 4 av 10 (39 %) har oppgitt dette.

En tredjedel (32 %) oppgir at de har opplevd fysisk tvang, ved at noen av de voksne holder dem fast mot deres vilje.

En fjerdedel har oppgitt at de voksne har tatt fra dem mobilen eller nettbrettet (24 %). Likevel er det verdt å nevne at det store flertallet ikke har opplevd dette de siste seks månedene.

Avslutningsvis oppgir litt over en tredjedel (35 %) å ha blitt utsatt for andre handlinger som oppleves som tvang, i løpet av de siste 6 månedene.

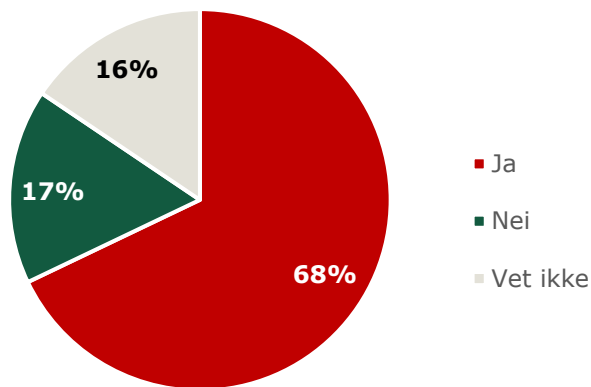
Figur 6-G: «Har du i løpet av de siste seks månedene opplevd å bli utsatt for:» (n=148)

6.5.2 Psykologiske konsekvenser av tvangstiltak

Barn og unge som har vært utsatt for tvang kan sitte med vonde følelser i etterkant, for eksempel ved å føle at de har blitt behandlet på en urettferdig eller respektløs måte. De barna og ungdommene som oppgir at de har blitt utsatt for en form for tvang, fikk et oppfølgingsspørsmål om hvorvidt de opplevde situasjonen som vond. Utvalget utgjør 85 respondenter.

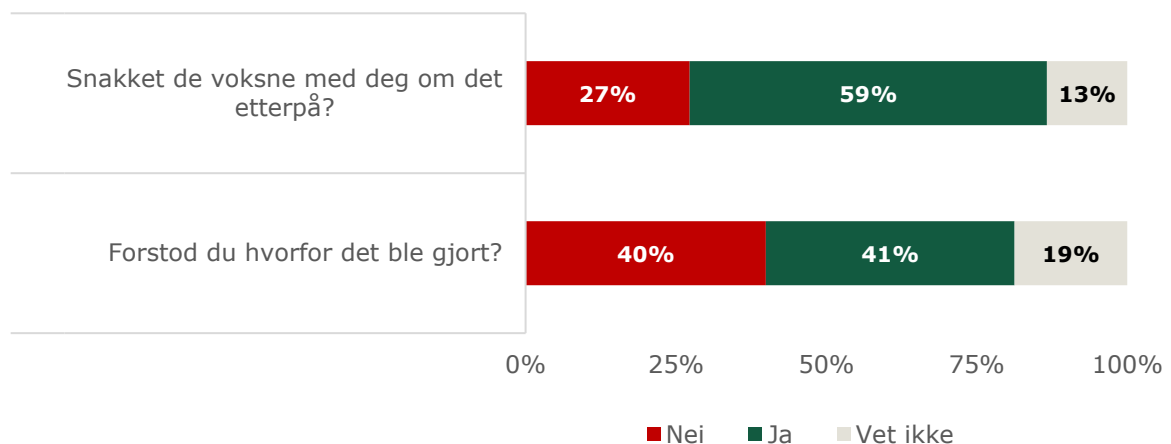
Figur 6-H: Du svarte at du i løpet av de siste 6 månedene har blitt utsatt for en form for tvang. «Tenk på sist du opplevde en slik situasjon: Opplevde du situasjonen som vond?» (n=85)

Resultatene viser tydelig at de som har vært utsatt for tvang opplevde dette som vondt, da hele 7 av 10 (68 %) har svart «Ja» på dette spørsmålet. Det er særlig barn og unge som har opplevd at noen av de voksne holdt dem fast mot deres vilje, som oppgir at de opplevde situasjonen som vond.

Når tvangshendelser har skjedd, kan det være viktig at de voksne snakker med barnet eller ungdommen om det i etterkant, for å forklare hvorfor man gikk frem på den måten (Barneombudet, 2015).

Figur 6-I: Du svarte at du i løpet av de siste 6 månedene har blitt utsatt for en form for tvang. «Tenk på sist du opplevde en slik situasjon:» (n=85)

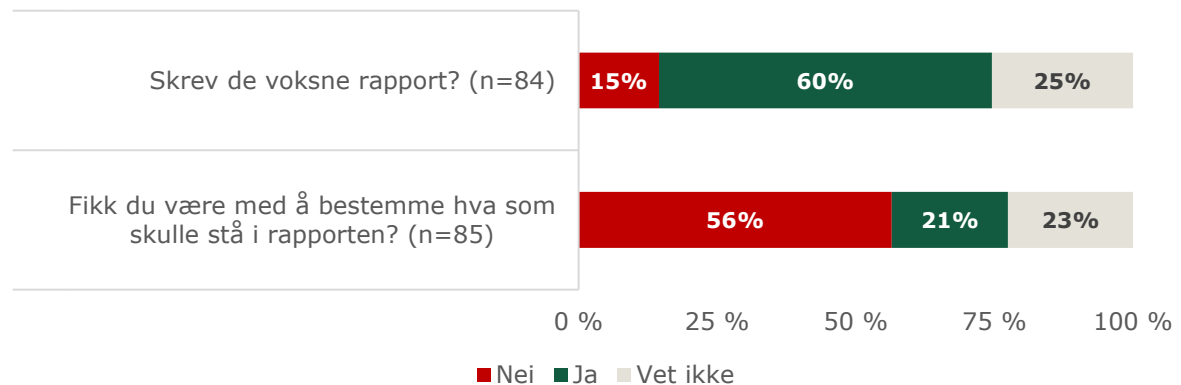

Resultatene i figur 6-I viser at 6 av 10 (59 %) oppgir at de voksne snakket med dem om hendelsen etter det hadde skjedd. Videre oppgir 4 av 10 (41 %) at de forstod hvorfor hendelsen som involverte tvang ble gjort.

På den andre siden er det litt over en fjerdedel (27 %) som svarer at de voksne *ikke* snakket med dem om hendelsen etter det hadde skjedd. Så mange som 4 av 10 (40 %) har svart at de ikke forstod hvorfor hendelsen som involverte tvang ble gjort.

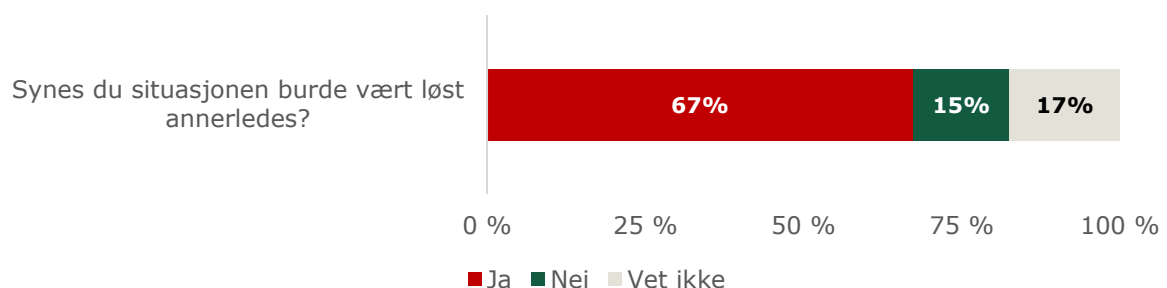
I etterkant av en tvangshendelse må ofte de ansatte skrive en rapport, og barnet eller ungdommens innsyn eller medvirkning i dette kan ha betydning for barnet eller ungdommens tillit til de voksne (Barneombudet, 2015).

Figur 6-J: Du svarte at du i løpet av de siste 6 månedene har blitt utsatt for en form for tvang. «Tenk på sist du opplevde en slik situasjon:»

Resultatene i figur 6-J tegner et bilde av at de voksne ofte skriver en rapport i etterkant av en tvangshendelse (60 %), men at barnet eller ungdommen sjelden får lov til å være med å bestemme hva som skal stå i rapporten (56 %).

Figur 6-K: Du svarte at du i løpet av de siste 6 månedene har blitt utsatt for en form for tvang. «Tenk på sist du opplevde en slik situasjon:» (n=85)

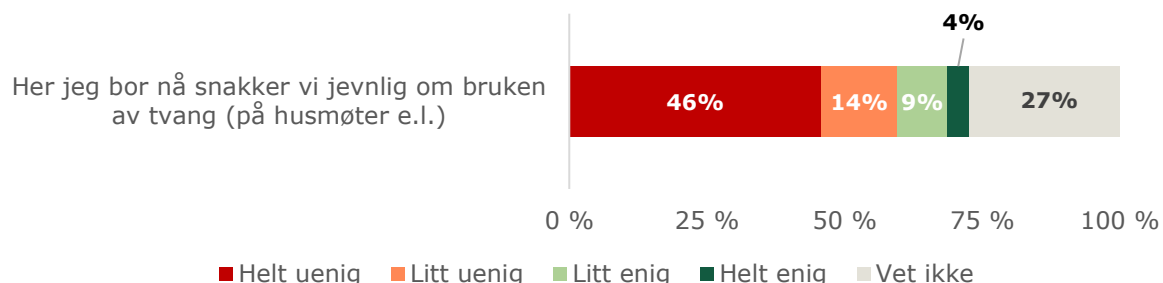
2 av 3 (67 %) barn og unge som svarte at de hadde opplevd ett eller flere typer tvangstiltak synes at situasjonen som involverte tvang burde vært løst annerledes. 15 % rapporterer at de ikke synes situasjonen som involverte tvang burde vært løst annerledes. 17 % svarer «Vet ikke» på dette spørsmålet.

Det er en lavere andel som oppgir at de synes situasjonen burde vært løst annerledes blant dem som opplevde at de voksne snakket med dem etter tvangssituasjonen, som forsto hvorfor det ble gjort, som opplevde at de voksne skrev rapport og/eller fikk være med å bestemme hva som skulle stå i rapporten. Det er også en signifikant lavere andel barn og unge som opplevde situasjonen som vond dersom de i ettertid forsto hvorfor det ble gjort, og/eller de fikk lov til å være med å bestemme hva som skulle stå i rapporten.

Resultatene kan tyde på at en bevisst og pedagogisk tilnærming til bruken av tvang, fører til at barn og unge i større grad aksepterer at det skjer. Resultatene fra denne undersøkelsen kan imidlertid ikke slå dette fast, men krever utdypende forskning for å undersøke nærmere.

6.5.3 Kjennskap til tvangstiltak og klagemuligheter

Figur 6-L: Prat rundt bruken av tvang (n=148)

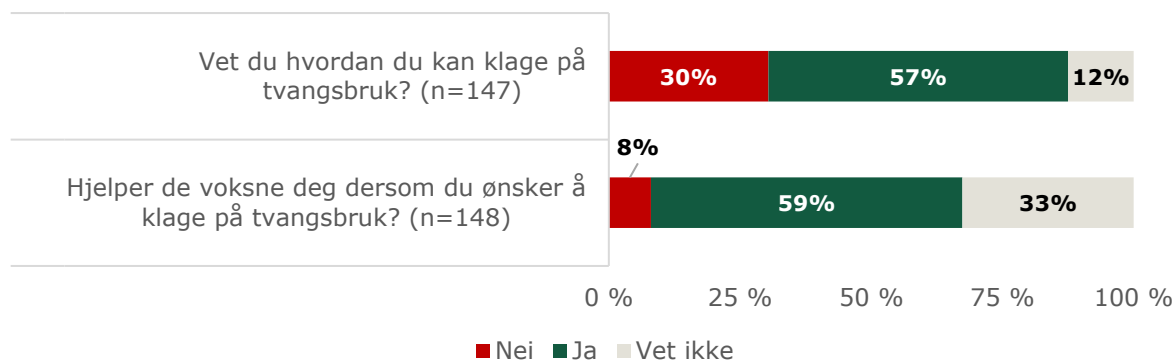
Barn og unge som deltok i undersøkelsen fikk et spørsmål om de snakker jevnlig om bruken av tvang, som for eksempel på husmøter (figur 6-L). Dette spørsmålet ble stilt alle, uavhengig av om barna og ungdommen oppga å ha opplevd tvangstiltak eller ikke.

6 av 10 (60 %) av de som besvarte undersøkelsen rapporterer om at de ikke snakker jevnlig om bruken av tvang der de bor nå, da de er litt eller helt uenig i påstanden. Bare 13 % av barn og unge som deltok i undersøkelsen oppgir at de jevnlig snakker om bruken av tvang der de bor nå.

Barn og unge på omsorgsplassering opplever i større grad enn barn og unge på andre plasseringer, at det ikke snakkes jevnlig om bruken av tvang der de bor nå.

Barn og unge på institusjon har mulighet til å klage på tvangsbruk, men dette forutsetter også at de kjenner til og vet hvordan de skal klage (Barneombudet, 2015).

Figur 6-M: Mulighet til å klage på tvangsbruk

Resultatene viser at 6 av 10 (57 %) vet hvordan man skal klage på tvangsbruk, og en tilsvarende andel har svart at de voksne også hjelper til dersom man ønsker å klage (59 %).

På den andre siden er det imidlertid 3 av 10 (30 %) som har svart at de ikke vet hvordan de kan klage på tvangsbruk, og et mindretall har svart at de voksne ikke hjelper til hvis man ønsker å klage (8 %).

Det er visse forskjeller på tvers av kjennetegn ved institusjonen/avdelingen. Barn og unge på atferds- eller rusplasseringer, samt i private institusjoner, vet i større grad enn andre hvordan de skal klage på tvangsbruk. Barn og unge på rusplasseringer oppgir også i større grad å få hjelp fra voksne dersom du ønsker å klage på tvangsbruk.

Flere barn og unge trekker frem bruken av unødvendig tvang som et forbedringspunkt i det åpne kommentarfeltet:

Hva kan gjøres for at det skal bli godt å bo på institusjon? Sitater fra åpent kommentarfelt i spørreskjema

*«Det er så j****g mange regler som ikke burde vært lov.
Jeg skjønner om man må bruke tvang, men noen ganger så
synes jeg de bruker det litt uten en reel grunn.»*

*«Ingen tvang, voksne som ønsker barn og unge sitt beste, ikke bli
overvåket, få leve et normalt liv selv om man er på institusjon.»*

*«Ikke for mye bruk av unødvendig tvang.
Samtidig bør det være tvang på å ta folk ut på utlufting,
dersom de har ruset seg, så de som prøver å holde seg rusfri
slipper å gå rundt med rusa folk hele tiden.»*

6.5.4 Opplevelsen av tvang på tvers av alder og kjønn

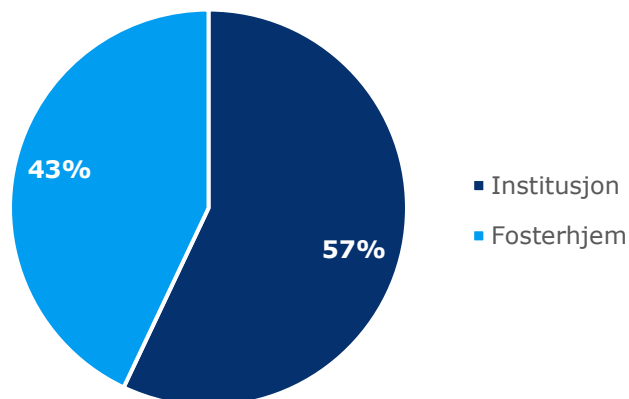
Det er særlig de yngste barna (15 år eller yngre) som oppgir at de har opplevd tvangstiltak. Andelen som svarer «Ja» for at noen av de voksne ser gjennom rommet og tingene deres, at noen av de voksne holder dem fast mot deres vilje og andre handlinger de opplevde som tvang, er signifikant høyere blant denne gruppen enn blant de eldre barna/ungdommene. Samtidig er det en lavere andel blant de yngste barna (15 år eller yngre) som opplevde den siste tvangssituasjonen som vond. Det er særlig de eldste ungdommene (18 år eller eldre) som opplevde den siste tvangssituasjonen som vond. De eldste ungdommene (18 år eller eldre) er også de som i størst grad vet hvordan de kan klage på tvangsbruk, samt opplever å få hjelp fra de voksne dersom de ønsker å klage på tvangsbruk.

Jenter oppgir i større grad enn gutter at de opplevde den siste tvangssituasjonen som vond. De oppgir også i mindre grad enn gutter at de voksne snakket med dem om situasjonen etterpå, at de forstår hvorfor det ble gjort og at de voksne skrev rapport. I tillegg er det en større andel jenter enn gutter som mener situasjonen burde vært løst annerledes. Jenter oppgir også, i større grad enn gutter, at de ikke vet hvordan de kan klage på tvangsbruk.

6.6 Fosterhjem eller institusjon?

Figur 6-N: «Dersom du kunne velge, ville du valgt å bo a) på institusjon eller b) i fosterhjem?» (n=143)

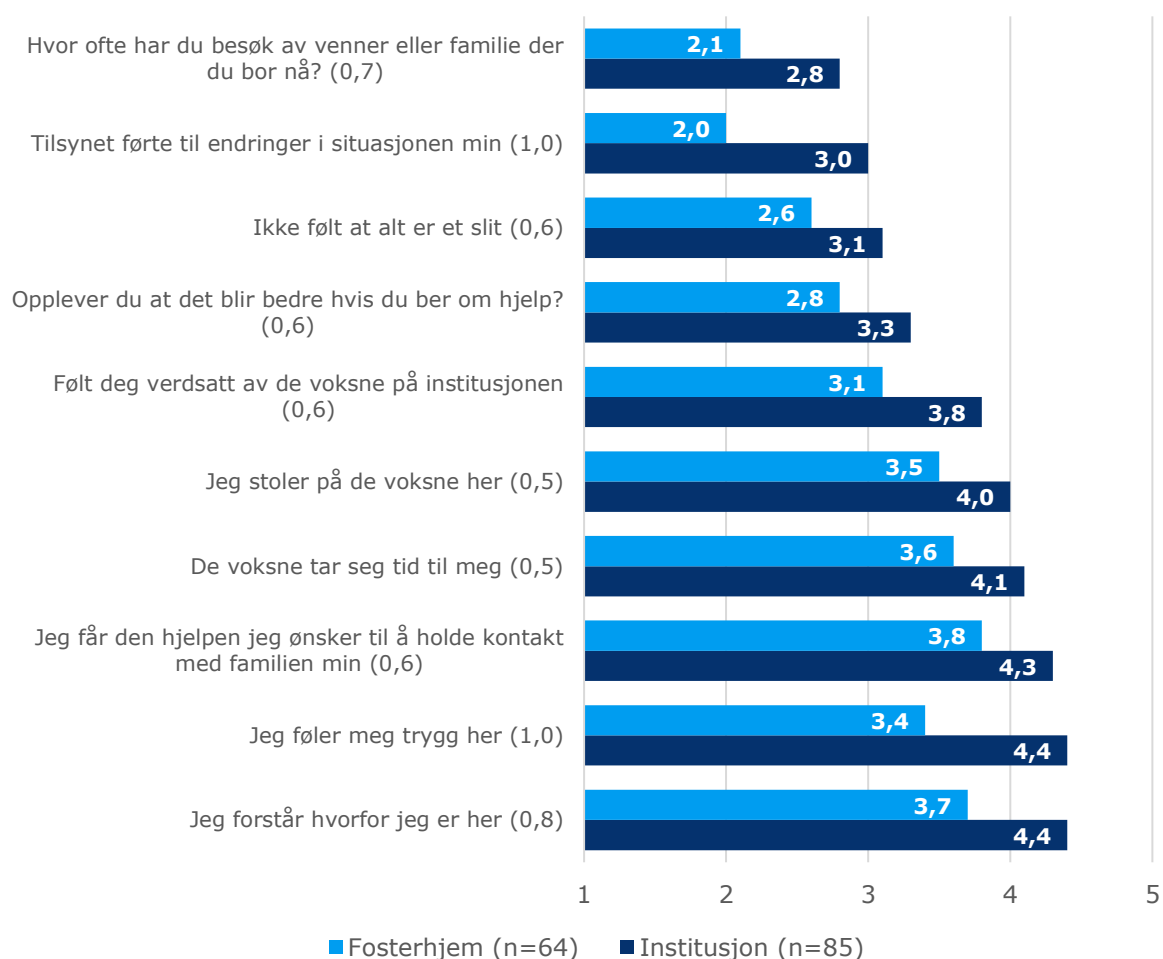

6 av 10 (57 %) av barna og ungdommene som besvarte undersøkelsen, oppgir at de helst ville bodd på institusjon hvis de kunne velge mellom institusjon og fosterhjem. 43 % oppgir at de ville helst ha bodd i fosterhjem dersom de kunne velge. Selv om over halvparten av barn og unge oppgir at de ville valgt å bo på institusjon fremfor fosterhjem, er det fremdeles en stor andel som ønsker å bo et annet sted enn der de bor nå.

Barn og unge som har bodd kortest på institusjonen (0-3 måneder) oppgir i større grad enn de som har bodd på institusjonen lenger, at de ville valgt å bo på institusjon.

Barn og unge som har bodd på institusjonen mellom 4 og 11 måneder, oppgir i større grad at de ville valgt å bo i fosterhjem. Det er en større andel barn og unge som tidligere bodde i en annen institusjon, som oppgir at de heller ville bodd i fosterhjem enn på institusjon.

Figur 6-O: De 10 enkeltspørsmålene med størst absolutt forskjell i gjennomsnittsresultat mellom barn og unge som ville valgt å bo på institusjon og barn og unge som ville valgt å bo i fosterhjem i valget mellom institusjon og fosterhjem

Note: Variabler der lave verdier indikerte et positivt resultat, er snudd slik at høye verdier er assosiert med noe positivt. Derutover er spørsmålene reskalert slik at alle spørsmålene måles på en skala fra 1 til 5, hvor 5 indikerer en positiv opplevelse av enkeltspørsmålet. Tre ulike svarskalaer er slått sammen: «Helt uenig-Helt enig», «Veldig mye plaget-Ikke plaget i det hele tatt» og «Ikke i det hele tatt-Hele tiden». Spørsmålene er sortert etter stigende gjennomsnittsresultat for gruppen «Institusjon». Differansen mellom de to gruppene er angitt i parentes.

Analysen i figur 6-O viser de 10 største forskjellene mellom barn og unge som helst vil bo på institusjon og barn og unge som helst vil bo i fosterhjem i valget mellom institusjon og fosterhjem.

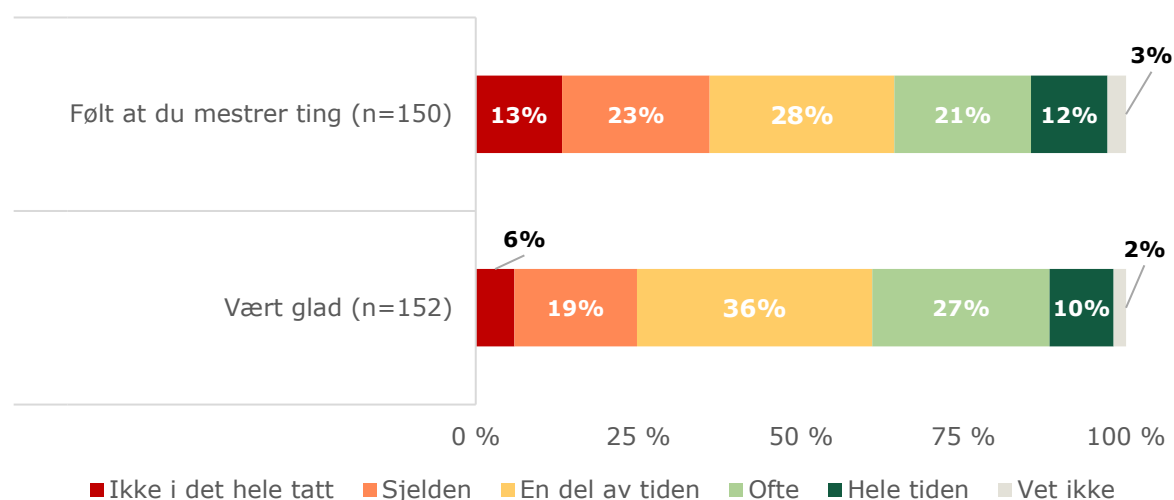
Resultatene indikerer at barn og unge som ville valgt å bo på institusjon vurderer en rekke forhold i undersøkelsen høyere enn barn og unge som ville valgt å bo på fosterhjem.

Det er ikke unormalt at barn og unge som vil fortsette å bo i institusjon fremfor fosterhjem, i større grad trives på institusjonen. De rapporterer om mer besøk, en bedre opplevelse av tilsyn, en bedre relasjon til de voksne på institusjonen, en større følelse av trygghet og bedre forståelse for hvorfor de er på institusjonen.

7. PSYKISK HELSE

For mange barn og unge på institusjon er muligheten til å leve et normalt barne- eller ungdomsliv viktig, som også er tett koblet opp til deres rettigheter som barn og unge på institusjon. Muligheten til å ha et sosialt liv, få omsorg og muligheten til å utøve hobbyer og fritidsaktiviteter er en del av dette (Bufdir, 2019). I spørreundersøkelsen ble barna og ungdommene stilt spørsmål om de henholdsvis har truffet venner, vært glad eller følt at de mestret ting den siste uken. De fikk også spørsmål om hvordan de har det psykisk, om ensomhet, bekymringer og om de føler at alt er et slit.

Figur 7-A: «Tenk på hvordan du har hatt det den siste uka, hvor ofte har du...»

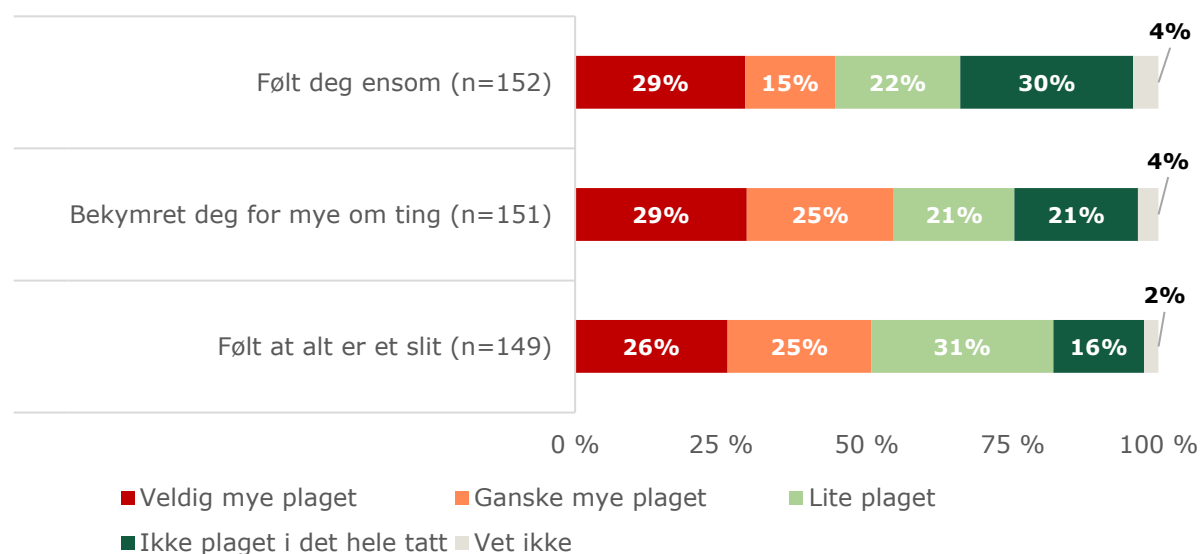

Resultatene tegner et nyansert bilde, og det er ikke entydig hvordan barn og unge har det.

Å ha jevnlig mestringsfølelser er svært viktig for å bygge opp barn og unges selvfølelse og selvtillit, men også troen på egne ferdigheter og fremtid (Kayed mfl., 2015). Resultatene i figur 7-A viser at en tredjedel (33 %) av barn og unge har følt at de har mestret ting i løpet av den siste uka (hele tiden eller ofte), og litt over en fjerdedel (28 %) har svart at de har hatt en mestringsfølelse «En del av tiden». Det er likevel en tilsvarende tredjedel (36 %) av barn og unge som ikke har følt at de har mestret ting i løpet av den siste uka, som har svart enten «Sjelden» eller «Ikke i det hele tatt».

Nesten 4 av 10 (37 %) sier at de har vært glade i løpet av den siste uka. 10 % svarer «Hele tiden», mens 27 % svarer «Ofte». 36 % oppgir at de har vært glade i løpet av den siste uka «En del av tiden». 25 % av barn og unge oppgir at de har vært glade sjelden eller ikke i det hele tatt i løpet av den siste uka. 19 % svarer «Sjelden», mens 6 % svarer «Ikke i det hele tatt». 2 % svarer «Vet ikke» på dette spørsmålet.

Figur 7-B: «Har du i løpet av den siste uka vært plaget av noe av dette?»

Barn og unge på institusjon har ofte sammensatte utfordringer, hvor psykisk helse er en del av utfordringsbildet (Kayed mfl., 2015). Det er stor forskjell i opplevelsen av ensomhet, bekymring og belastning (at alt er et slit), glede og mestring blant barna og ungdommene.

Det er gjennomgående rundt halvparten som har vært veldig eller ganske mye plaget av ensomhet (44 %), bekymring (54 %) og at alt er slit (51 %). En tredjedel har sjelden eller ikke i det hele tatt følt mestringsfølelse (36%) og en fjerdedel har ikke vært glad (29 %).

Samtidig er det tilsvarende andeler som ikke har slike utfordringer. Halvparten av barn og unge som har svart på undersøkelsen oppgir at de *ikke* har følt seg særlig ensomme (52 %) eller følt at alt er et slit (47 %), i løpet av den siste uka. 4 av 10 (42 %) har ikke bekymret seg for mye om ting i løpet av den siste uka.

Med andre ord tegner resultatene et bilde av til dels store forskjeller i hvordan barn og unge på institusjon har det psykisk. Det er også viktig å fremheve at det er aspekter ved mental helse som forekommer i grader (og ikke enten/eller).

7.1 Psykisk helse på tvers av kjønn

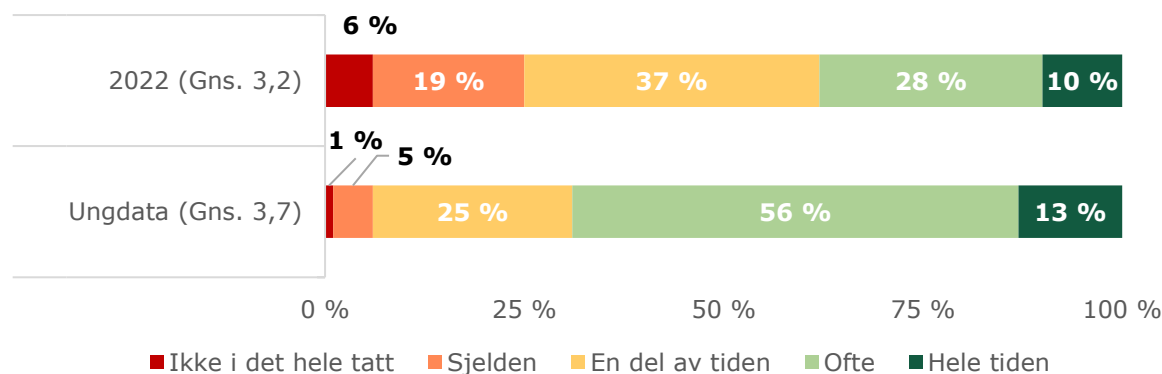
De mest systematiske og påfallende forskjellene på tvers av kjennetegn ved respondentene med hensyn til resultater på psykisk helse, er knyttet til kjønn. Resultatene på undersøkelsens variabler indikerer at jenter, i større grad enn gutter, sliter med psykiske helsebelastninger. Jenter opplever sjeldnere å være glad og å føle mestring. I tillegg rapporterer jenter å være mer plaget av å føle at alt er et slit, å bekymre seg for ting og å føle seg ensomme.

7.2 Sammenligning mot Ungdata

Sammenlignet med Ungdata-undersøkelsen i 2022, indikerer resultatene i denne undersøkelsen at barn og unge i barnevernsinstitusjoner sliter med flere psykiske helsebelastninger enn barn og unge i den generelle befolkningen. Særlig opplevelsen av ensomhet og fravær av glede gjør seg

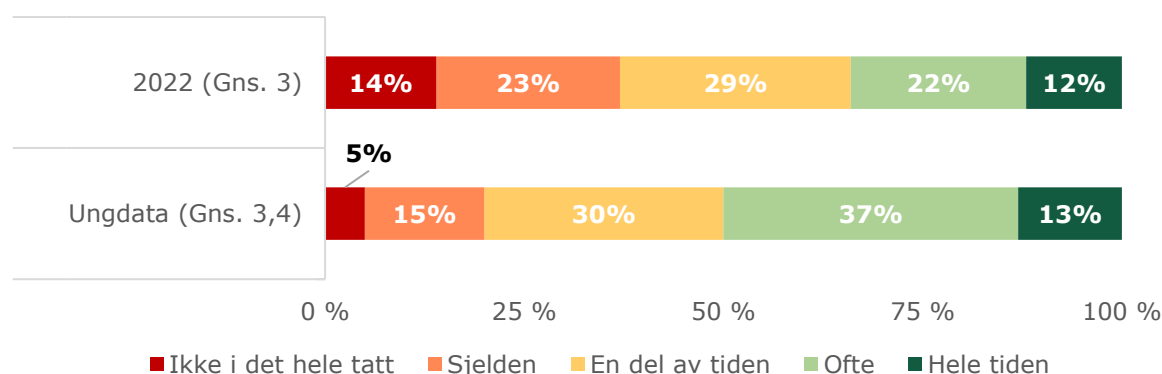
mer gjeldene hos barn og unge i barnevernsinstitusjoner enn i den generelle befolkningen av barn og unge.

Figur 7-C: Sammenligning med Ungdata på «Tenk på hvordan du har hatt det den siste uka, hvor ofte har du Vært glad»

Sammenlignet med barn og unge som deltok i Ungdata-undersøkelsen, er det i denne undersøkelsen en høyere andel som sier at de sjeldnere er glade (figur 7-C). Blant de som var med i Ungdata-undersøkelsen, rapporterer 69 % at de «Ofte» eller «Hele tiden» den siste uka har vært glade, mens den samme andelen er 38 % i denne undersøkelsen. Bare 6 % av barn og unge i Ungdata-undersøkelsen oppgir at de «Sjelden» eller «Ikke i det hele tatt» har følt seg glade. For barn og unge i denne undersøkelsen, oppgir 25 % det samme.

Figur 7-D: Sammenligning med Ungdata på «Tenk på hvordan du har hatt det den siste uka, hvor ofte har du Følt at du mestrer ting»

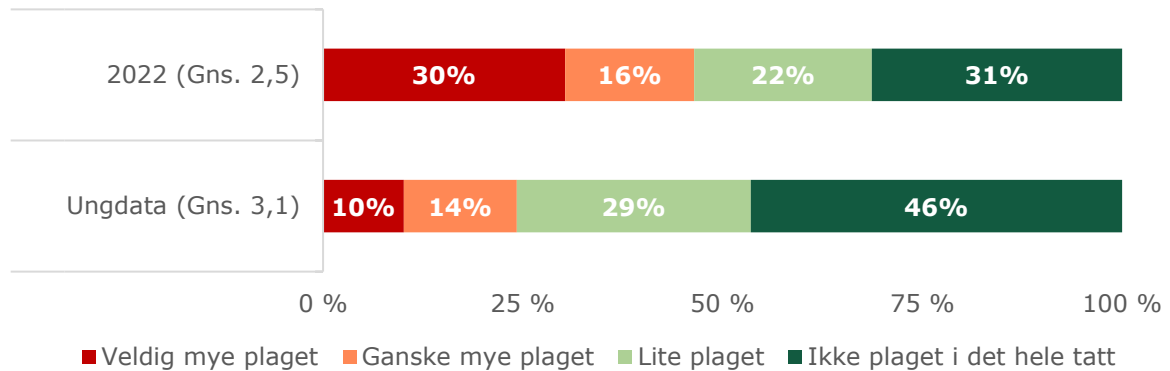

Barn og unge i denne undersøkelsen rapporterer om at de sjeldnere opplever mestring enn barn og unge i Ungdata-undersøkelsen (figur 7-D). Halvparten av barn og unge i Ungdata-undersøkelsen oppgir at de «Hele tiden» eller «Ofte» har følt at de mestrer ting i løpet av den siste uka, mot 34 % i denne undersøkelsen.

Det er nesten dobbelt så stor andel barn og unge i denne undersøkelsen som svarer at de «Sjelden» eller «Ikke i det hele tatt» har følt at de mestrer ting i løpet av den siste uka, sammenlignet med barn og unge i Ungdata-undersøkelsen. Totalt oppgir 37 % av barn og unge som har svart på denne undersøkelsen at de sjelden eller ikke i det hele tatt har følt at de mestrer

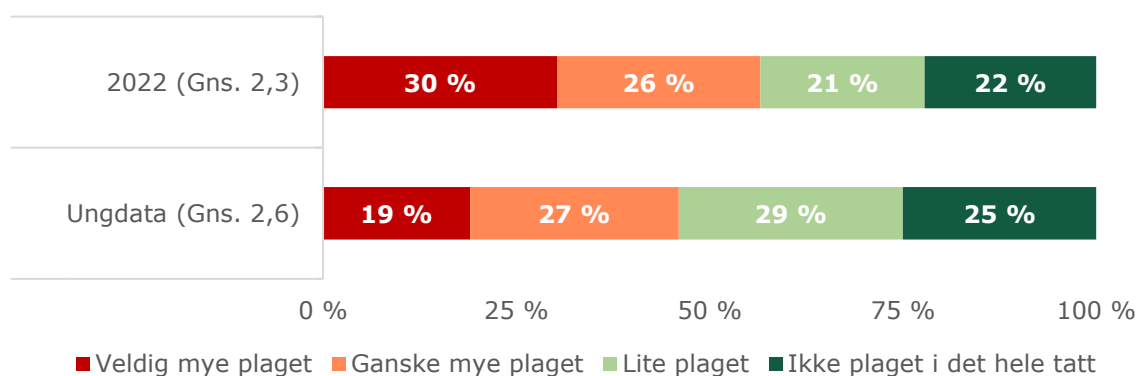
ting. Til sammenligning er det samme tallet for barn og unge som har deltatt i Ungdata-undersøkelsen 20 %.

Figur 7-E: Sammenligning med Ungdata på «Har du i løpet av den siste uka vært plaget av noe av dette? - Følt deg ensom»

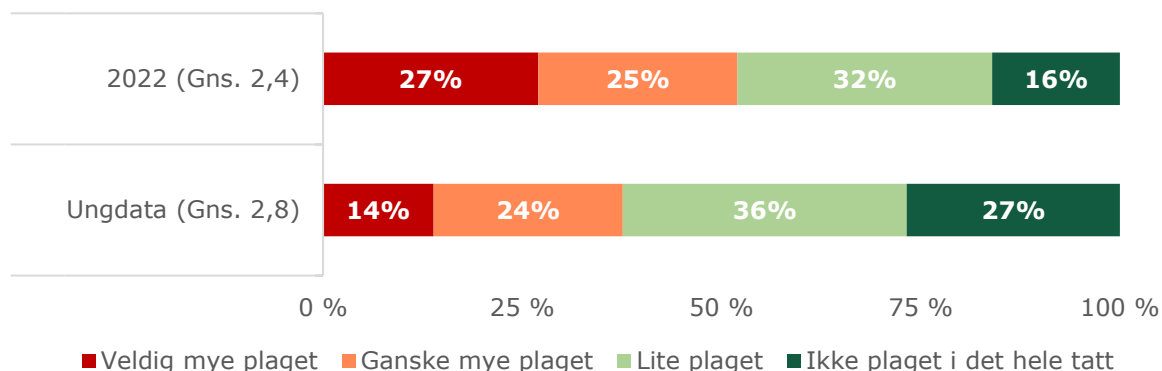
Barna og unge i denne undersøkelsen oppgir i større grad å være plaget av ensomhet enn deltakere i Ungdata-undersøkelsen (figur 7-E). 3 av 4 (75 %) i Ungdata-undersøkelsen oppgir å være lite eller ikke plaget i det hele tatt av ensomhet. For barn og unge i denne undersøkelsen er andelen betydelig lavere (53 %). En fjerdedel (24 %) i Ungdata-undersøkelsen oppgir at de har vært ganske eller veldig mye plaget med ensomhet den siste uka, mens i denne undersøkelsen er andelen høyere (46 %).

Figur 7-F: Sammenligning med Ungdata på «Har du i løpet av den siste uka vært plaget av noe av dette? - Bekymret deg for mye om ting»

Barn og unge i denne undersøkelsen oppgir at de har vært mer plaget av å bekymre seg for mye om ting enn barn og unge i Ungdata-undersøkelsen (figur 7-F). 54 % av barn og unge i Ungdata-undersøkelsen oppgir at har vært lite plaget eller ikke vært plaget i det hele tatt av å bekymre seg for mye om ting, mens 43 % av barn og unge i denne undersøkelsen oppgir det samme. 46 % av barn og unge i Ungdata-undersøkelsen rapporterer om at de har vært ganske eller veldig mye plaget av å ha bekymret seg for mye om ting, mens over halvparten av barn og unge i denne undersøkelsen, 57 %, oppgir det samme.

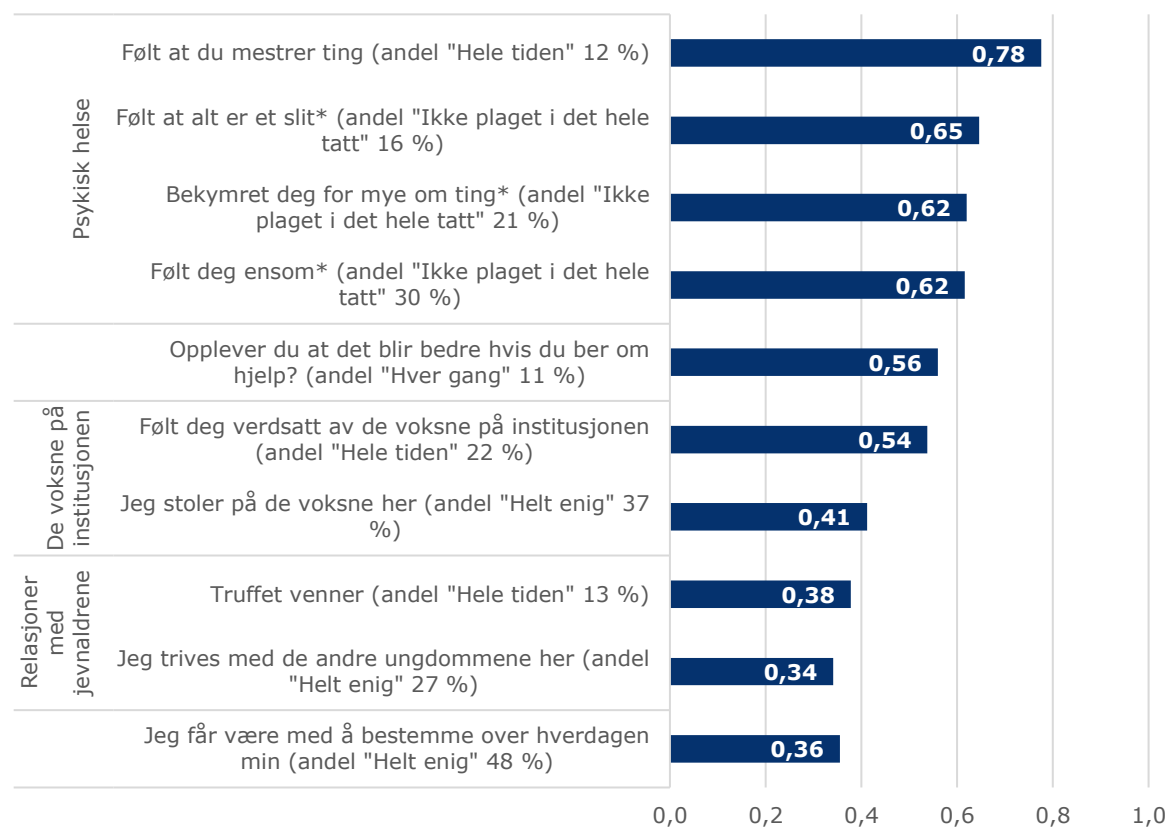
Figur 7-G: Sammenligning med Ungdata på «Har du i løpet av den siste uka vært plaget av noe av dette? - Følt at alt er et slit»

Barn og unge i denne undersøkelsen opplever i større grad enn barn og unge i Ungdata-undersøkelsen at alt er et slit (figur 7-G). 63 % av barn og unge som deltok i Ungdata-undersøkelsen oppgir at de ikke har vært plaget i det hele tatt eller lite plaget med å føle at alt er et slit. For barn og unge i denne undersøkelsen er andelen 48 %. 38 % av barn og unge i Ungdata-undersøkelsen rapporterer om at de er ganske eller veldig mye plaget av å føle at alt er et slit, mens 52 % av barn og unge i denne undersøkelsen oppgir det samme.

7.2.1 Sammenhenger med opplevelsen av glede

Figur 7-H: Topp 10 enkeltspørsmål med sterkest korrelasjon med «Hvor ofte har du vært glad?»

Note: Korrelasjonene er signifikante på 0,01-nivået. Alle variabler er kodet slik at høye verdier er uttrykk for noe positivt. * Variabelens retning er blitt omkodet, så høye verdier nå er uttrykk for noe positivt.

Figur 7-H viser enkeltspørsmålene i undersøkelsen med sterkest korrelasjon med spørsmålet «Hvor ofte har du vært glad?». Jo høyere verdi på søylen, desto sterkere sammenheng med opplevelsen av glede.

Figuren viser at forhold knyttet til psykisk helse – mestring, fravær av følelsen av at alt er et slit, fravær av bekymring, fravær av ensomhet – har en sterk sammenheng med opplevelsen av glede.

Opplevelsen av at ting blir bedre hvis man ber om hjelp har også en sterk sammenheng med opplevelsen av glede. Det samme har relasjonen til de voksne på institusjonen – at barna og ungdommene føler seg verdsatt av de voksne og at de stoler på de voksne.

Å treffe venner og trives med de andre ungdommene på institusjonen har en relativt sterk sammenheng med glede. Det samme har opplevelsen av medbestemmelse.

8. HISTORISK SAMMENLIGNING

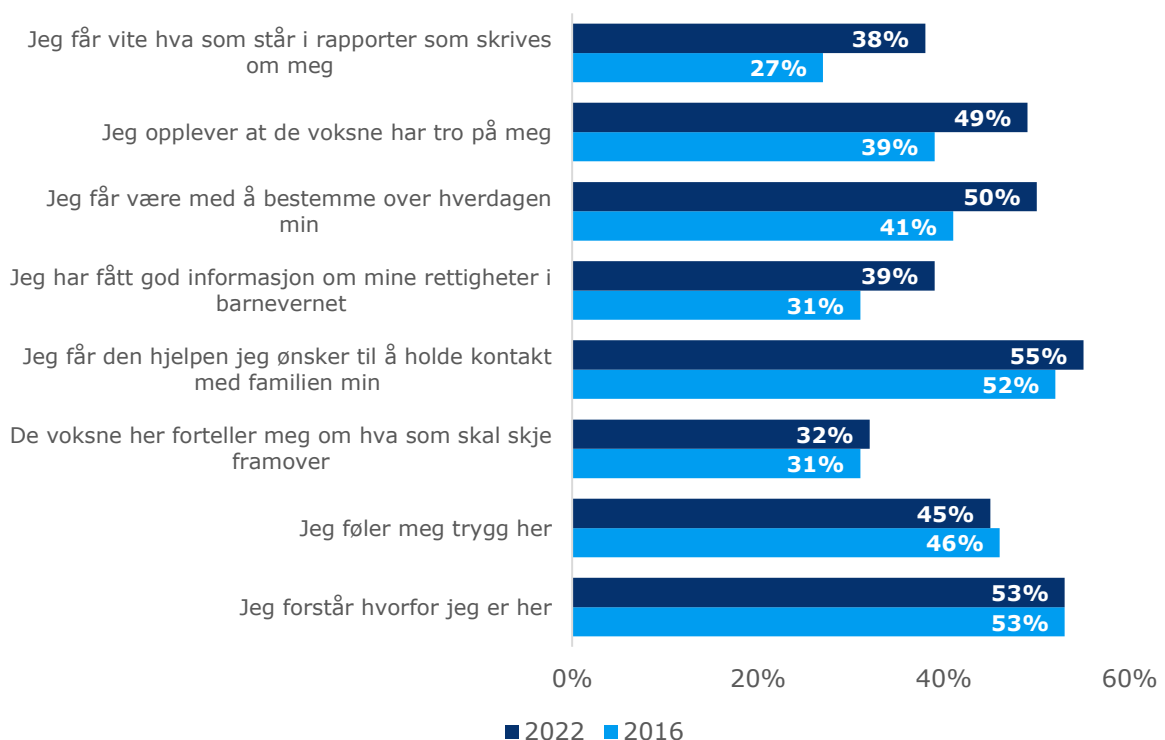
Dette kapittelet sammenligner årets resultater fra resultatene fra «Brukerundersøkelsen 2016», gjennomført av Rambøll Management Consulting på oppdrag fra Bufdir. Det er også sammenligninger mot brukerundersøkelsen 2011 og 2013 (i regi av Bufdir) der spørsmålene er sammenlignbare.

Tallene for 2022 er årets resultater, mens tallene fra undersøkelsen i 2016 er funnet i rapporten «Brukerundersøkelsen 2016». Også tallene fra 2011 og 2013 er hentet fra rapporten «Brukerundersøkelsen 2016». Andelen som har svart «Vet ikke» er tatt ut av figurene, ettersom disse ikke var å finne i rapporten fra 2016.

Deltakelsen er betydelig lavere i år enn ved gjennomføringen av «Brukerundersøkelsen 2016». I år er det samlet inn 159 svar fra barn og unge i barnevernsinstitusjoner, mens det i 2016 ble samlet inn 728 besvarelser fra barn og unge i barnevernsinstitusjoner (Rambøll Management Consulting, 2016, s. 1). Sammenligning med resultatene fra 2016, må derfor tolkes med forsiktighet.

Overordnet sett er det en svak positiv trend i utviklingen i sammenlignbare spørsmål. Forhold knyttet til rettigheter – at barna og ungdommene får vite hva som står i rapporter som skrives om dem og at de har fått god informasjon om sine rettigheter – har hatt en positiv utvikling siden brukerundersøkelsen 2016. Også viktige forhold som medbestemmelse og opplevelsen av at de voksne har troen på dem har hatt en positiv utvikling siden 2016.

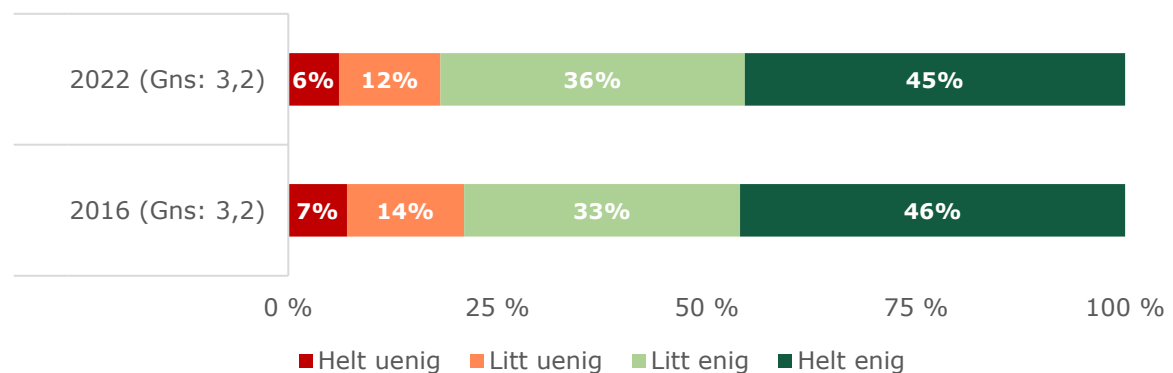
Figur 8-A: Utvikling siden forrige undersøkelse på sammenlignbare spørsmål sortert etter spørsmål med størst utvikling på andel «Helt enig»

Figur 8-A viser andelen «Helt enig» på sammenlignbare spørsmål i 2022 og i 2016. Samtlige sammenlignbare spørsmål har en positiv eller nøytral utvikling i andel barn og unge som svarer «Helt enig» sammenlignet med 2016. Den største positive utviklingen er på spørsmålet «Jeg får vite hva som står i rapporter som skrives om meg». På dette spørsmålet har skåren økt med 11 prosentpoeng fra 27 % i 2016 til 38 % 2022. Videre er det en positiv utvikling på spørsmålene «Jeg opplever at de voksne har tro på meg» og «Jeg får være med å bestemme hverdagen min», med en økning på henholdsvis 10 prosentpoeng og 9 prosentpoeng. De øvrige sammenlignbare spørsmålene har en utvikling som strekker seg fra 8 prosentpoeng til en flat utvikling.

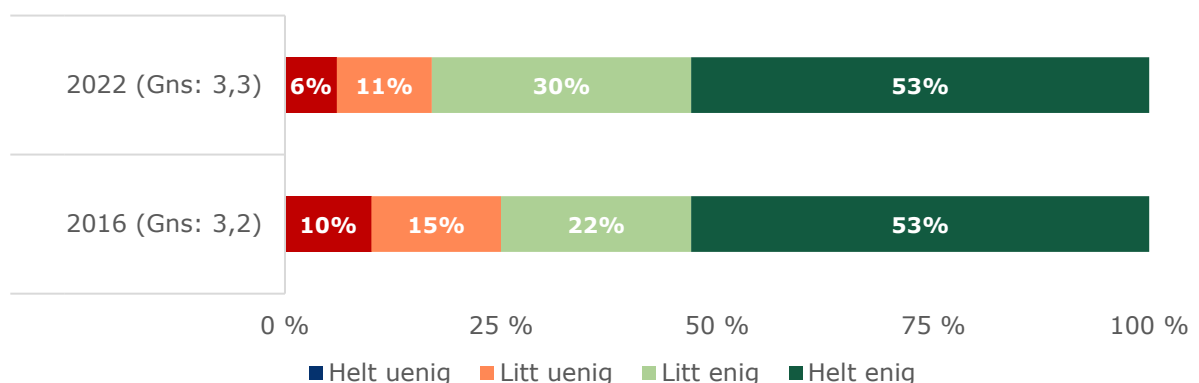
8.1 Trygghet og relasjoner

Figur 8-B: Historikk på «Jeg føler meg trygg her»

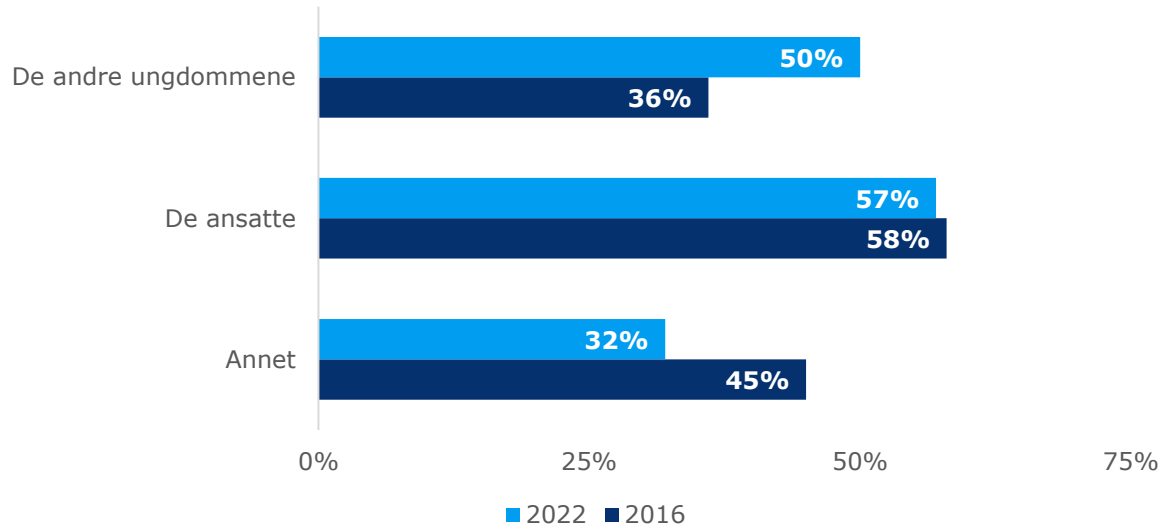
Totalt sett er det omtrent en like stor andel av barn og unge i denne undersøkelsen som rapporterer om at de føler seg trygge der de bor som blant barn og unge i undersøkelsen i 2016 (figur 8-B).

Figur 8-C: Historikk på «Jeg forstår hvorfor jeg er her»

Det er en noe større andel barn og unge som var med i årets undersøkelse som oppgir at de forstår hvorfor de er på institusjonen sammenlignet med undersøkelsen fra 2016 (figur 8-C).

Figur 8-D: Historikk på oppfølging til «Jeg føler meg trygg her»: «Hva er det som gjør at du ikke føler deg trygg her?»

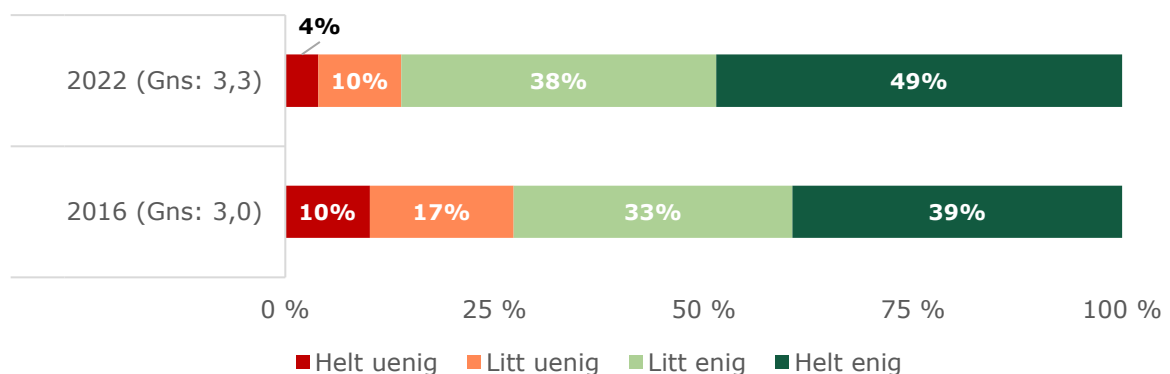

Note: I årets undersøkelse var det flere alternativer i dette spørsmålet enn i 2016. De nye alternativene er samlet i kategorien «Annet» i figuren over.

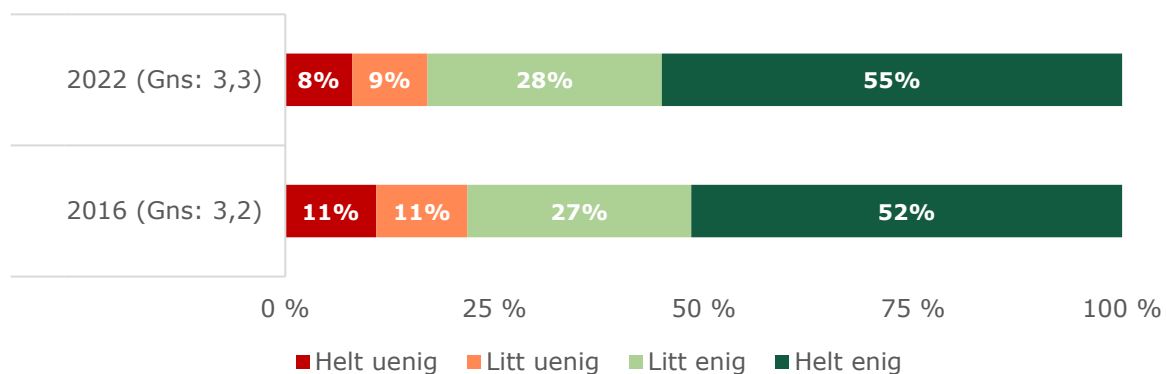
Resultatene i figur 8-D viser at det i år er en større andel barn og unge som oppgir at de ikke føler seg trygge på grunn av de andre ungdommene som er på institusjonen, enn det var i 2016. 50 % oppgir dette som grunn i årets undersøkelse, sammenlignet med 36 % som oppga dette som grunn i 2016. Videre er det omtrent en like stor andel i år som i den foregående undersøkelsen som oppgir de ansatte som grunn for at de ikke føler seg trygge. Imidlertid er det en mindre andel barn og unge i årets undersøkelse som oppgir «Annet» som grunn for at de ikke føler seg trygge, sammenlignet med forrige undersøkelse.

8.1.1 De voksne på institusjonen

Figur 8-E: Historikk på «Jeg opplever at de voksne har tro på meg»

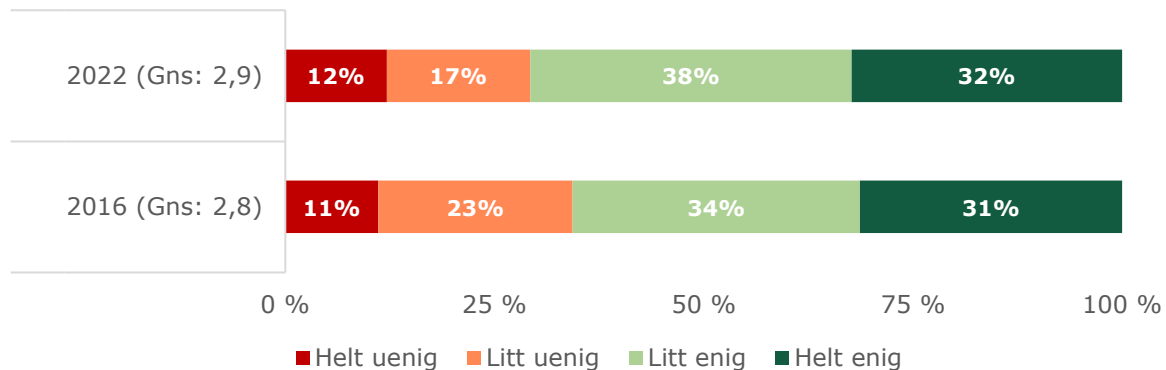

Figur 8-E viser at det er en større andel barn og unge i årets undersøkelse som oppgir at de voksne har tro på dem, sammenlignet med foregående undersøkelse.

Figur 8-F: Historikk på «Jeg får den hjelpen jeg ønsker til å holde kontakt med familien min»

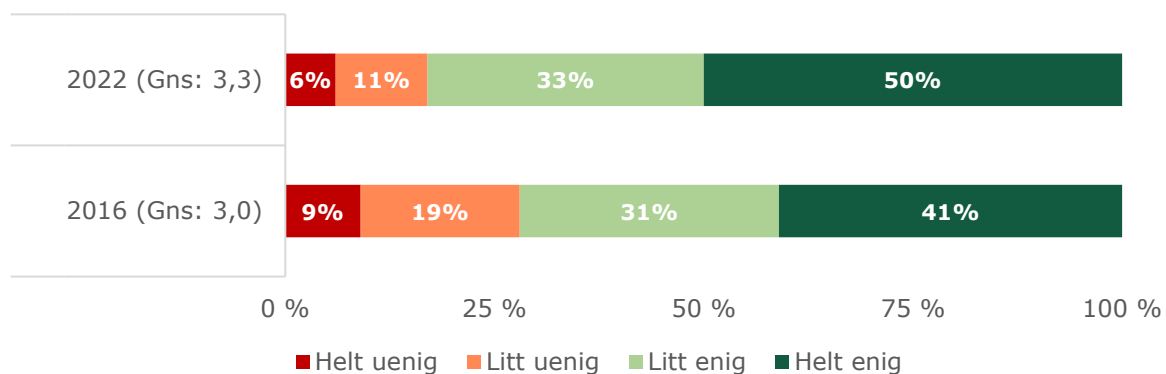
Også spørsmålet «Jeg får den hjelpen jeg ønsker til å holde kontakt med familien min» vurderes noe høyere av barna og ungdommene i årets undersøkelse sammenlignet med undersøkelsen fra 2016. En større andel barn og unge i årets undersøkelse rapporterer at de får den hjelpen de ønsker til å holde kontakt med familien sin (figur 8-F).

8.2 Rettigheter

Figur 8-G: Historikk på «De voksne her forteller meg om hva som skal skje framover»

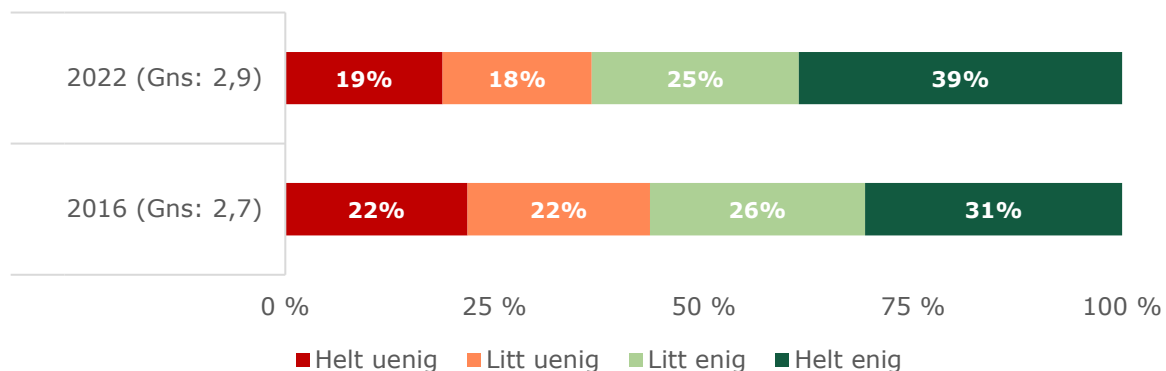
Av resultatene i figur 8-G, fremkommer det at det er en større andel barn og unge i årets undersøkelse som rapporterer at de voksne forteller hva som skal skje framover, sammenlignet med barn og unge i undersøkelsen fra 2016.

Figur 8-H: Historikk på «Jeg får være med å bestemme over hverdagen min»

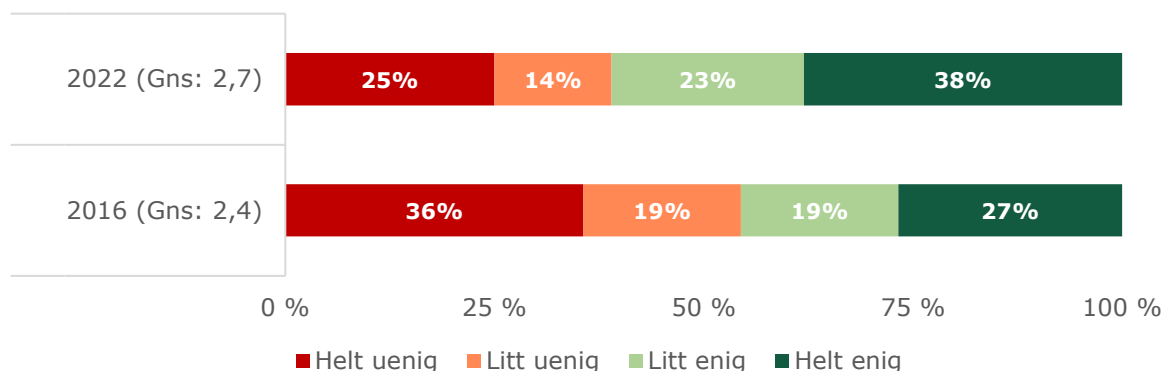
Resultatene i figur 8-H viser at det er en større andel barn og unge i årets undersøkelse som oppgir at de får være med å bestemme over hverdagen sin sammenlignet med brukerundersøkelsen 2016. Gjennomsnittresultatet for dette spørsmålet er 0,3 skalapoeng høyere enn ved forrige undersøkelse.

Figur 8-I: Historikk på «Jeg har fått god informasjon om mine rettigheter i barnevernet»

Av resultatene i figur 8-I fremkommer det at det er en større andel barn og unge i årets undersøkelse som rapporterer at de har fått god informasjon om deres rettigheter i barnevernet, sammenlignet med forrige undersøkelse. Det er først og fremst svaralternativet «Helt enig» som har fått en økning i andel svar.

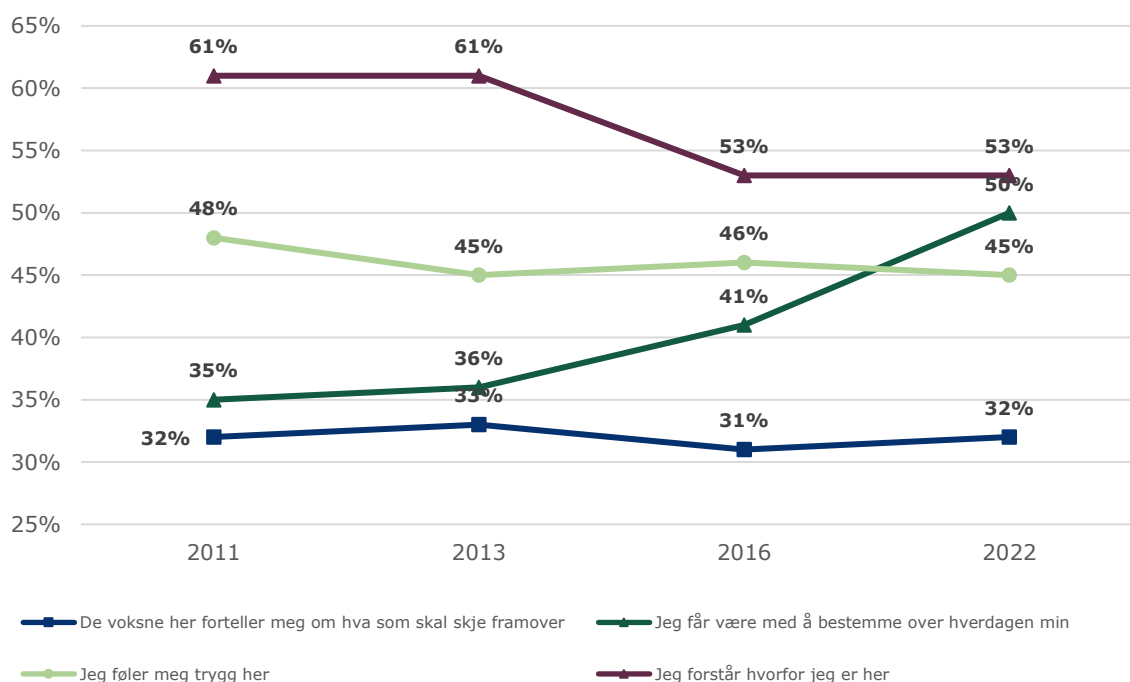
Figur 8-J: Historikk på «Jeg får vite hva som står i rapporter som skrives om meg»

Resultatene i figur 8-J viser at barn og unge i årets undersøkelse oppgir at de i større grad får vite hva som står i rapporter som skrives om dem sammenlignet med undersøkelsen i 2016. Gjennomsnittresultatet for 2022 er 0,3 skalapoeng høyere enn gjennomsnittet fra undersøkelsen i 2016.

8.3 Utvikling over lengere tidsserier

Figur 8-K: Utvikling over tid på sammenlignbare spørsmål – andel «Helt enig»

Figur 8-K viser utviklingen på sammenlignbare spørsmål fra 2011 til 2022.

Det er noe forskjell i utviklingen i andel «Helt enig» over tid for sammenlignbare spørsmål. Det er en positiv trend på spørsmålet «Jeg får være med å bestemme over hverdagen min», der vurderingen av spørsmålet har økt jevnt fra 2013. Spørsmålene «De voksne her forteller meg om hva som skal skje framover» og «Jeg føler meg trygg her» har begge hatt en forholdsvis flat

trend de foregående årene. Spørsmålet «Jeg forstår hvorfor jeg er her» hadde en nedgang fra 2013 til 2016, og ligger i 2022 fortsatt på det samme nivået som 2016.

REFERANSER

- Aamodt, H. A. & Mossinge, S. (2018). Kontakt på sosiale medier mellom foreldre og barn under offentlig omsorg. *Tidsskriftet Norges Barnevern*, 95 (2-03).
<https://www.idunn.no/doi/10.18261/ISSN.1891-1838-2018-02-03-04>
- Bakken, A. (2021). «Ungdata 2021 – Nasjonale resultater». OsloMet – ODA.
<https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/handle/11250/2767874>
- Barnevernsutvalget. (2020). *Mandat*. <https://barnevernsutvalget.no/mandat/>
- Barneombudet. (2020). De tror vi er shitkids.
<https://www.barneombudet.no/uploads/documents/Publikasjoner/Fagrapporter/De-tror-vi-er-shitkids.pdf>
- Barneombudet. (2015). Grenseløs omsorg – om bruk av tvang mot barn i barnevern og psykisk helsevern.
<https://www.barneombudet.no/uploads/documents/Publikasjoner/Fagrapporter/Grenselos-omsorg.pdf>
- Bartlett, J., Kotrlik, J. & H. Chadwik. (2001). Organizational research: Determining appropriate sample size in survey research appropriate sample size in survey research. *Information technology, learning, and performance journal* 19 (1).
- Bufdir. (2022a). *Behandlingsinstitusjon jf. bvl §§ 4-24 og 4-26*.
[https://www.bufdir.no/Barnevern/Inntak/Inntak til institusjon/Inntak til institusjon jf bvl 4 24 og 4 26/](https://www.bufdir.no/Barnevern/Inntak/Inntak%20til%20institusjon/Inntak%20til%20institusjon%20jf%20bvl%204%2024%20og%204%2026/)
- Bufdir. (2022b). *Omsorgsinstitusjon og spesialisert fosterhjem jf. bvl. §§4-4, 6. ledd og 4-12*.
[https://www.bufdir.no/Barnevern/Inntak/Inntak til institusjon/Inntak til institusjon jf bvl 4 4 6 ledd og 4 12/](https://www.bufdir.no/Barnevern/Inntak/Inntak%20til%20institusjon/Inntak%20til%20institusjon%20jf%20bvl%204%204%206%20ledd%20og%204%2012/)
- Bufdir. (2022c). *Barn og unge i institusjon*.
[https://www.bufdir.no/Statistikk og analyse/Barnevern/Barn og unge med tiltak fra barnevernet/barn i institusjon/](https://www.bufdir.no/Statistikk%20og%20analyse/Barnevern/Barn%20og%20unge%20med%20tiltak%20fra%20barnevernet/barn%20i%20institusjon/)
- Bufdir. (2021a). *Endringer i barnevernloven fra 1. januar 2022*.
[https://bufdir.no/Barnevern/reform/ny barnevernslov er vedtatt/endringer i barnevernloven fra 1. januar 2022/](https://bufdir.no/Barnevern/reform/ny%20barnevernslov%20er%20vedtatt/endringer%20i%20barnevernloven%20fra%201.%20januar%202022/)
- Bufdir. (2021b). *Organisering og oppgaver*.
[https://www.bufdir.no/Barnevern/Om barnevernet/Organisering og oppgaver/](https://www.bufdir.no/Barnevern/Om%20barnevernet/Organisering%20og%20oppgaver/)
- Bufdir. (2019). *Rettigheter for deg som bor på institusjon*.
[https://www.bufdir.no/barnevern/Rettigheter lover og forskrifter/Rettigheter for barn og unge i barnevernet/Rettigheter for deg som bor på institusjon/](https://www.bufdir.no/barnevern/Rettigheter%20lover%20og%20forskrifter/Rettigheter%20for%20barn%20og%20unge%20i%20barnevernet/Rettigheter%20for%20deg%20som%20bor%20pa%20institusjon/)
- Bufdir. (2015). *Ulike typer barnevernsinstitusjoner*.
[https://www.bufdir.no/Barnevern/Tiltak i barnevernet/Barnevernsinstitusjoner/Ulike typer barnevernsinstitusjoner/](https://www.bufdir.no/Barnevern/Tiltak%20i%20barnevernet/Barnevernsinstitusjoner/Ulike%20typer%20barnevernsinstitusjoner/)
- del Valle, J. F., Bravo, A. & López, M. (2009). Perceived social support among adolescents in Residential Youth Care. *Journal of Community Psychology* 38 (1).
<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/jcop.20348>
- Drange, N. & Hernæs, Ø. M. (2020). *Kvantitativ beskrivelse av institusjonspopulasjonen*. Oslo: Bufdir, Rapport 3/2020.
[https://www.bufdir.no/globalassets/global/nbbf/institusjon/kvantitativ beskrivelse av institusjonspopulasjonen.pdf](https://www.bufdir.no/globalassets/global/nbbf/institusjon/kvantitativ%20beskrivelse%20av%20institusjonspopulasjonen.pdf)
- Folkehelseinstituttet. (2022). Hele verden er et tastetrykk unna – Ungdommers bruk og opplevelser med sosiale medier og online gaming.
<https://www.fhi.no/publ/2022/hele-verden-er-et-tastetrykk-unna---ungdommers-bruk-og-opplevelser-med-sosi/>
- Grünfeld, L., Hansen, E., B., Guldvik, M., Kjelsaas, I., Winje, E., Engebretsen, L., S. & Westberg, N. *Institusjonstilbudet i barnevernet*. Oslo: Barne- og familiedepartementet, 2020.

- https://www.regjeringen.no/contentassets/f03d973e20604b828b07de478199c360/institusjonstilbudet_i_barnevernet_sluttrappport.pdf
- Helsetilsynet. (2021a). *Rettigheter under opphold i barnevernsinstitusjon*.
<https://www.helsetilsynet.no/rettigheter-klagemuligheter/barnevernet/klageretten-hva-du-kan-klage-pa-og-hvordan-du-kan-klage/rettigheter-under-opphold-i-barneverninstitusjon/>
- Helsetilsynet. (2021b). *Om tilsyn med barnevern*. <https://www.helsetilsynet.no/tilsyn/barnevern/>
Kayed, N., Jozefiak, T., Rimehaug, T., Tjeleflaat, T., Brubakk, A.-M. & Wichstrøm, L., *Psykisk helse hos barn og unge i barneverninstitusjon*. Trondheim: NTNU, 2015.
https://www.ntnu.no/documents/10293/1263899358/Barnevernrapport_RKBU.pdf/fb0b753b-bdab-4224-b607-5bfe2f1ee32e
- Lovdata. (2011). *Forskrift om rettigheter og bruk av tvang under opphold i barneverninstitusjon*.
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-11-15-1103>
- Rambøll Management Consulting. (2016). *Brukerundersøkelsen 2016*.
https://bibliotek.buudir.no/BUF/101/Brukerundersokelsen_2016_Ramboll.pdf
- Rambøll Management Consulting. (2015a). *Opplæring i barnevernsinstitusjoner*.
<https://www.udir.no/globalassets/upload/forskning/2015/rapporten.pdf>
- Rambøll Management Consulting. (2015b). *Kartlegging av skoleoppfølging av barn og unge på institusjon*.
https://bibliotek.buudir.no/BUF/101/Kartlegging_av_holdninger_til_skolegang_for_barn_og_unge_med_tiltak_fra_barnevernet.pdf?gl=1*jtrooq*ga*NDkxMTgxMDQ2LjE2NDYxMjE1MjM.*ga_E0HBE1SMJD*MTY1NTkwMjIzMy4xNy4xLjE2NTU5MDU4MDcuMA
- Singstad, M. T., Wallander, J. L., Lydersen, S., Wichstrøm, L. & Kayed, N., S. (2020). Perceived social support among adolescents in Residential Youth Care. *Child & Family Social Work* 25 (2). <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/cfs.12694>
- Statistisk sentralbyrå. (2022a). *Gjennomføring i videregående opplæring*.
<https://www.ssb.no/utdanning/videregaende-utdanning/statistikk/gjennomforing-i-videregaende-opplaering>
- Statistisk sentralbyrå. (2022b). *Barnevern. Tabell 10662*.
<https://www.ssb.no/statbank/table/10662/tableViewLayout1/>
- Statistisk sentralbyrå. (2021). *Barnevernsinstitusjoner*.
<https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/barne-og-familievern/statistikk/barnevernsinstitusjoner>
- Ungdata. (2022). *Hva er Ungdata?*. <https://www.ungdata.no/hva-er-ungdata/>

VEDLEGG 1: SPØRRESKJEMA

SPØRREUNDERSØKELSE BLANT BARN I BARNEVERNSTILTAK

Barnevernsutvalget vil gjerne vite mer om hvordan barn og unge som bor på institusjon har det. Undersøkelsen gjennomføres av Rambøll. Resultatene fra undersøkelsen skal brukes til å styrke barnevernet og rettighetene til de som er i kontakt med barnevernet. Under kan du se en video av Barnevernsutvalgets leder, Marit Skivenes, fortelle om undersøkelsen.

Gå til neste side for mer informasjon om undersøkelsen, og for å starte din besvarelse.

SLIK SVARER DU PÅ SPØRSMÅLENE

Svar på spørsmålene ved å sette et kryss ved det svaralternativet som passer best for deg. Du kan også svare "Vet ikke", eller velge å ikke svare på spørsmålet. Svar så godt du kan. Det finnes ingen riktige eller gale svar.

Du kan gå fram og tilbake mellom spørsmålene ved å klikke på "Neste" og "Forrige" nederst i spørreskjemaet.

Når du har startet med å svare på undersøkelsen, «låses» besvarelsen din. Når du går ut av undersøkelsen, kan du derfor ikke gå inn igjen på et senere tidspunkt. Det er derfor viktig at du fullfører hele undersøkelsen på en gang.

INGEN KAN SE HVA DU HAR SVART

Rambøll - vi som gjennomfører undersøkelsen - garanterer at ingen i Barnevernsutvalget, barnevernet eller der du bor kan se hva du har svart. Dine svar vises bare sammen med mange andre svar. Alle meninger og opplevelser er viktige.

Vi håper du har tid og lyst til å bidra med dine erfaringer. Det er frivillig å delta i undersøkelsen.

Tusen takk for din hjelp!

Ønsker du å delta i undersøkelsen?

- Ja
- Nei

Hvor gammel er du?

- 9-12 år
- 13-15 år
- 16-17 år
- 18 år eller eldre

Er du ...?

- Gutt
- Jente
- Annet
- Ønsker ikke svare

Hvor lenge har du bodd der du bor nå?

- 0-3 måneder
- 4-11 måneder
- 1-3 år
- Mer enn 3 år

Hvor bodde du før du kom hit?

- På en annen institusjon
- I fosterhjem
- Hjemme
- Annet sted

Hvor enig eller uenig er du i følgende?

	Helt enig	Litt enig	Litt uenig	Helt uenig	Vet ikke
Jeg føler meg trygg her	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg forstår hvorfor jeg er her	☐	☐	☐	☐	☐

Hva er det som gjør at du ikke føler deg trygg her? Her har du mulighet til å velge flere alternativer.

- De voksne som jobber her
- De andre ungdommene her
- At jeg bor langt unna familien min
- At jeg bor langt unna vennene mine
- At jeg måtte bytte skole
- At jeg ikke vet hva som vil skje fremover
- At jeg ikke kjenner nabolaget
- Andre ting
- Vet ikke

Hvor enig eller uenig er du i følgende?

	Helt enig	Litt enig	Litt uenig	Helt uenig	Vet ikke
Jeg stoler på de voksne her	☐	☐	☐	☐	☐
De voksne tar seg tid til meg	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg opplever at de voksne har tro på meg	☐	☐	☐	☐	☐

Kontaktpersonen min i det kommunale barnevernet følger meg opp på en god måte

Er det noen av de voksne som behandler deg dårlig?

- Nei, ingen behandler meg dårlig
- Ja, jeg har blitt behandlet dårlig noen få ganger
- Ja, jeg blir ofte behandlet dårlig av en av de ansatte
- Ja, jeg blir ofte behandlet dårlig av flere av de ansatte

Er det noe av dette som gjør at du føler deg dårlig behandlet? Her har du mulighet til å velge flere alternativer.

- Jeg blir ikke lyttet til
- De voksne har ikke tid til meg
- De voksne er for strenge
- Jeg føler meg urettferdig behandlet
- Annet

Jeg trives med de andre ungdommene her

- Helt enig
- Litt enig
- Litt uenig
- Helt uenig
- Ikke aktuelt, det er ikke andre ungdommer her
- Vet ikke

Hvor enig eller uenig er du i følgende?

	Helt enig	Litt enig	Litt uenig	Helt uenig	Vet ikke
Jeg har en eller flere gode venner i livet mitt	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg har noen i livet mitt som alltid er der for meg	☐	☐	☐	☐	☐

Hvor enig eller uenig er du i følgende?

	Helt enig	Litt enig	Litt uenig	Helt uenig	Vet ikke
Jeg har en hobby eller aktivitet jeg liker	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg tenker mye på hvordan familien min (mor, far, søsken) har det	☐	☐	☐	☐	☐

Jeg får den hjelpen jeg ønsker til å holde kontakt med familien min

Hvor ofte har du besøk av venner eller familie der du bor nå?

- Flere dager i uken
- Én gang i uka
- Noen ganger i måneden
- Én gang i måneden
- Sjeldnere enn månedlig
- Vet ikke

Jeg skulle ønske jeg fikk mer besøk

Har du internett der du bor nå?

- Hele tiden
- Bare til bestemte tider
- Internett er skrudd av hele tiden
- Uaktuelt, jeg har ikke mobiltelefon, nettbrett eller PC
- Annet
- Vet ikke

Hvor enig eller uenig er du i følgende?

	Helt enig	Litt enig	Litt uenig	Helt uenig	Vet ikke
Å ha kontakt med venner på sosiale medier er svært viktig for meg	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg hadde følt meg utenfor hvis jeg ikke var på de samme sosiale mediene som vennene min	☐	☐	☐	☐	☐

Når du opplever noe vanskelig, hvem går du til for å få hjelp? Her har du mulighet til å velge flere alternativer.

- Jeg synes det er vanskelig å be om hjelp
- Moren og/eller faren min
- Andre voksne familiemedlemmer
- Broren og/eller søsteren min
- Andre barn og unge / Venner
- De voksne på institusjonen
- Saksbehandleren min i barnevernet
- Andre voksne i barnevernet
- Advokaten min
- Andre voksne (for eksempel en lærer, trener)
- Andre
- Jeg har ingen å gå til
- Vet ikke

Opplever du at det blir bedre hvis du ber om hjelp?

- Hver gang
- Ofte
- En del av gangene
- Sjelden
- Aldri
- Vet ikke

Tenk på hvordan du har hatt det den siste uka, hvor ofte har du...

	Hele tiden	Ofte	En del av tiden	Sjelden	Ikke i det hele tatt	Vet ikke
Vært glad	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Følt at du mestrer ting	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Truffet venner	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Følt deg verdsatt av de voksne på institusjonen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Har du i løpet av den siste uka vært plaget av noe av dette?

	Ikke plaget i det hele tatt	Lite plaget	Ganske mye plaget	Veldig mye plaget	Vet ikke
Følt at alt er et slit	☐	☐	☐	☐	☐
Bekymret deg for mye om ting	☐	☐	☐	☐	☐
Følt deg ensom	☐	☐	☐	☐	☐

Hvor enig eller uenig er du i følgende?

	Helt enig	Litt enig	Litt uenig	Helt uenig	Vet ikke
De voksne her forteller meg om hva som skal skje framover	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg får være med å bestemme over hverdagen min	☐	☐	☐	☐	☐

Hvor enig eller uenig er du i følgende?

	Helt enig	Litt enig	Litt uenig	Helt uenig	Vet ikke
Jeg har fått god informasjon om mine rettigheter i barnevernet	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg får vite hva som står i rapporter som skrives om meg	☐	☐	☐	☐	☐

Har du advokat?

- Ja
- Nei
- Vet ikke

Hva stemmer best når det gjelder tilsyn?

- Ingen har fortalt meg hva tilsyn er
- Det har ikke vært tilsyn mens jeg har bodd her
- Jeg snakket med en person fra tilsynet
- Jeg snakket ikke med tilsynet selv om jeg var her
- Jeg var på skolen eller andre aktiviteter da tilsynet var her
- Vet ikke

Hvor enig eller uenig er du i følgende?

	Helt enig	Litt enig	Litt uenig	Helt uenig	Vet ikke
Jeg snakket med tilsynet om hvordan jeg har det	☐	☐	☐	☐	☐
Tilsynet tok mine opplevelser på alvor	☐	☐	☐	☐	☐
Tilsynet førte til endringer i situasjonen min	☐	☐	☐	☐	☐

Opplever du at det er regler som de voksne bruker som du ikke forstår?

- Ja
- Nei
- Vet ikke

Har du opplevd å blitt utsatt for...

	Ja	Nei	Vet ikke
At noen av de voksne har tatt fra deg mobilen/nettbrettet	☐	☐	☐
At noen av de voksne ser igjennom rommet og tingene dine	☐	☐	☐
At noen av de voksne holder deg fast mot din vilje	☐	☐	☐
Andre handlinger du opplevde som tvang	☐	☐	☐

Tenk på sist du opplevde en slik situasjon.

	Ja	Nei	Vet ikke
Opplevde du situasjonen som vond?	☐	☐	☐
Snakket de voksne med deg om det etterpå?	☐	☐	☐
Forstod du hvorfor det ble gjort?	☐	☐	☐
Skrev de voksne rapport?	☐	☐	☐
Fikk du være med å bestemme hva som skulle stå i rapporten?	☐	☐	☐
Synes du situasjonen burde vært løst annerledes?	☐	☐	☐

Her jeg bor nå snakker vi jevnlig om bruken av tvang (på husmøter e.l.)

- Helt enig
- Litt enig
- Litt uenig
- Helt uenig
- Vet ikke

Vet du hvordan du kan klage på tvangsbruk?

- Ja
- Nei
- Vet ikke

Hjelper de voksne deg dersom du ønsker å klage på tvangsbruk?

- Ja
- Nei
- Vet ikke

Hva kan gjøres for at det skal bli godt å bo på institusjon?

Dersom du kunne velge, ville du valgt å bo a) på institusjon eller b) i fosterhjem?

- a) institusjon
- b) fosterhjem

Satt du alene da du besvarte denne undersøkelsen?

- Ja, alene
- Nei, fikk hjelp av de voksne her
- Nei, fikk hjelp av noen andre

Tusen takk for dine svar!

Svarene dine er nå lagret, og du kan gå ut av undersøkelsen ved å trykke på "Avslutt" eller lukk siden.

Trenger du noen å snakke med?

Hvis du trenger noen å snakke med, kan du kontakte **Kors på halsen** i regi av Røde Kors. Ring på telefon 800 333 21, eller ta kontakt via e-post eller chat. Det er åpent mandag-søndag kl. 14-22.

Det er gratis, trygt og anonymt for deg opp til 18 år. Der kan du prate med eller skrive til voksne som er frivillige i Røde Kors. De hører på det du har å si og hjelper deg om du vil. Du kan også snakke med andre på din egen alder.

Du kan også ringe **Alarmtelefonen** på 116 111 dersom du er redd, eller opplever vold og mishandling.

Du kan også kontakte oss i **Barnevernsutvalget** dersom du har kommentarer til undersøkelsen. Det gjør du via å sende en e-post til: Barnevernutvalget-sekretariat@bfd.dep.no eller til; Barnevernsutvalgets leder, Marit Skivenes, på Marit.Skivenes@uib.no.

VEDLEGG 2: FRAFALLSANALYSE

Barn i institusjon per 30. april 2022

		Antall i populasjonen	Andel i populasjonen	Antall i utvalget	Andelen i utvalget	Differanse (prosentpoeng)
A1	15 år eller yngre	298	38 %	45	29 %	-9
A2	16-17 år	376	48 %	81	52 %	4
A3	18 år eller eldre	109	14 %	30	19 %	5
	Totalt	783		156		

		Antall i populasjonen	Andel i populasjonen	Antall i utvalget	Andelen i utvalget	Differanse (prosentpoeng)
K1	Gutter	394	50 %	58	37 %	-14
K2	Jenter	389	50 %	96	61 %	11
	Annet					
	Totalt	783		158		

		Antall i populasjonen	Andel i populasjonen	Antall i utvalget	Andelen i utvalget	Differanse (prosentpoeng)
B1	0-3 mnd.	205	26 %	45	29 %	3
B2	4-11 mnd.	329	42 %	47	30 %	-12
B3	1 år eller mer	249	32 %	63	41 %	9
	Totalt	783		155		

		Antall i populasjonen	Andel i populasjonen	Antall i utvalget	Andelen i utvalget	Differanse (prosentpoeng)
I1	Privat	260	33 %	17	11 %	-23
I2	Offentlig	331	42 %	74	47 %	4
I3	Ideell	192	25 %	68	43 %	18
	Totalt	783		159		

	Barnets region	Institusjonens region	Andel i populasjonen (institusjonens region)	Antall i utvalget	Andelen i utvalget	Differanse (prosentpoeng)	
	Øst	245	275	35 %	68	43 %	8
	Sør	147	159	20 %	28	18 %	-3
	Vest	198	159	20 %	37	23 %	3
	Midt	119	127	16 %	16	10 %	-6
	Nord	73	63	8 %	10	6 %	-2
	Totalt		783		159		

		Antall i populasjonen	Andel i populasjonen	Antall i utvalget	Andelen i utvalget	Differanse (prosentpoeng)
Målgruppe	Akutt	96	12 %	20	16 %	3
	Omsorg	520	66 %	89	69 %	3
	Atferd	105	13 %	9	7 %	-6
	Rus	62	8 %	11	9 %	1
	Totalt	783		129		